

ST. OLAV

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 2 - 2010 - ÅRGANG 122

Hvor går Kirken? s. 10

BUEGANGER PÅ PETERSPLASSEN. FOTO: © ISTOCKPHOTO.COM

- Overgrepsskandalene:
fakta og kommentarer s. 2
- Caritas i nye omgivelser s. 8

- Tro og Lys årets brobyggere s. 14
- Statistikk: katolikker i Norge s. 26
- Ett år i Trømsø s. 39

**4-årsbibel i
St. Hallvard** s. 12

Mer enn et image-problem

Katolikker og andre som forsøker å få oversikt over hva som faktisk har skjedd i den siste tidens mange overgrepsskandaler, har ingen lett oppgave. I skrivende stund drukner analysene i flommen av stadig nye overskrifter i det nye land og institusjoner rammes av avsløringer og anklager.

Dels er dette uunngåelig: Nyhetsmediens natur er slik at nye saker skal publiseres fortløpende. Men dels illustrerer det også et økende problem i moderne nyhetsdekning: Jakten på siste nytt og presset etter å publisere raskt, gjør at journalister får stadig kortere tid til å sjekke kilder og fakta. Fristelsen til kritikkløst å kopiere og gjenta det andre sier, er stor, det samme er fristelsen til å spisse overskriften i forhold til innholdet i selve artikkelen. De nye mediens inntog har forverret situasjonen. Journalistene trenger oppmerksomhet for sine historier i en stadig vrimmel av overskrifter og saker. Siste nytt er ikke siste nytt særlig lenge, lesernes oppmerksomhet må fanges og den må fanges nå. Taperen i dette kappøpet er altfor ofte sannheten.

MEN NÅR STØVET HAR LAGT SEG og fakta forblir, er det klart at sannheten altfor mange ganger har tapt også i kirkelig sammenheng. Den har tapt alle ganger ofre for fysiske eller seksuelle overgrep ikke har turt å melde fra eller ikke er blitt trodd. Den har tapt alle ganger de nok er blitt trodd, men saken er blitt liggende og støved ned med få eller ingen konsekvenser for den skyldige. Og den har tapt de gangene overgriperen er blitt flyttet til nye sogn eller arbeidsområder uten at hans (for det er nesten alltid en mann) nye kolleger og de mennesker han skal jobbe med, har fått informasjon som ville gjøre dem i stand til å forebygge nye overgrep.

Media er interessert i kjappe overskrifter, men som kirke må vi være interessert i å komme til bunns i

sakene. Vi kan ikke være redd for sannheten selv når den gjør vondt. Pressedekningen er et problem i den grad den tilslører fakta i jaget etter neste overskrift, men kan gjøre oss en tjeneste i den grad den tvinger frem grundig beskjeftigelse med hva som faktisk er skjedd, og strategier for å hindre at det skjer igjen. Bak overskriftene er det dette som er i ferd med å bli resultatet. De fleste sakene som ruller opp nå, er gamle. Etter forrige runde med skandaler, som særlig rammet USA, fikk Kirken i land etter land, også Norge, gode retningslinjer for å håndtere overgrepssanklager. Nulltoleranse er uttalt politikk.

Det er en kjensgjerning at mennesker disponert for overgrep mot barn søker seg til arenaer der barn finnes: skoler, idrettslag og også religiøse sammenhenger. Det er umulig å sikre seg hundre prosent mot dette selv om man i Kirken nå gjør sitt beste for å luke ut potensielle overgripere blant annet gjennom obligatoriske psykologiske attester for prestestudenter. Også på andre arenaer der barn ferdes, er man blitt mer oppmerksomme på proble-

Media er interessert i kjappe overskrifter, men som kirke må vi være interessert i å komme til bunns i sakene.

met og forsøker å forebygge overgrep. Ingenting tyder på at Den katolske kirke eller institusjoner drevet av samme, har høyere prosenttall av overgrep enn disse andre arenaene. Men overgrep i kirkelig sammenheng er særlig alvorlige fordi de begås av mennesker med religiøs autoritet, og derfor er et ekstra stort svik som setter ekstra dype spor.

OVERGREPENE ER MER ENN ET IMAGE-PROBLEM.

Det er dype menneskelige tragedier, svik fra åndelige autoritetspersoner og alvorlige synder. Det er ikke bare selve overgrepene som er en synd mot forsvarsløse og utsatte lemmer på Kristi legeme, men også holdningene som gjorde at de kunne foregå ustraffet og uhindret. Begge deler er først og fremst et svik mot ofrene, men også mot Kirken. Etter at skandalene i USA hadde resultert i nye retningslinjer og nye holdninger, har mange kommentatorer påpekt at den nå er det tryggeste stedet i landet å være for barn og unge, men at det ikke var

samsvar mellom reaksjonene mot overgriperne og det faktum at så godt som alle biskopene ble sittende. I hver enkelt sak er det naturligvis vanskelig å dømme. Det er et faktum at mange biskoper og andre kirkelige overordnede var uvitende eller handlet i god tro ut fra feilaktige oppfatninger av hva terapi kunne utrette, oppfatninger de ikke var alene om å ha. Men det er ikke hele sannheten. Til den hører også ofte manglende mot, et ønske om å være i fred, redsel for å få fiender og for å skade egen karriere.

DET ER INGEN ÆRERIK LISTE, men jeg tror det bør føyes til enda ett punkt: en lukket «dette er vår sak, dette ordner vi oss i mellom»-mentalitet i presteskaper og blant biskopene. Legfolk ble ikke tatt med i regnestykket. Det er mulig jeg tar feil, men jeg aner et klerikalistisk spøkelse her, som Kirken må kvitte seg med først som sist. Alvorlige synder og forbrytelser i Kirken er hele Kirkens problem, ikke en bestemt gruppes problem. Det kan heller ikke betraktes som bare et bestemt lands problem, selv om skandalene ofte fokuserer på ett land av gangen.

Under Johannes Paul II gikk alvoret i overgrepstragediene opp for Kirkens toppledelse, og Vatikanet støttet det nasjonale arbeidet for bedre håndtering av slike saker. Det har likevel skjedd en svært tydelig utvikling under Benedikt XVI's pontifikat. Fokus nå er bredere enn på overgriperne, det er også i høyeste grad på overgripernes overordnede. Pressemeldinger og offisielle uttalelser fra Vatikanet, sist og tyngst pavens hyrdebrev til katolikker i Irland, fokuserer stadig mer på skandalene som et ledelsesproblem. Det virker som om ingen er immune og hevet over kritikk under Benedikt, heller ikke biskoper. Og godt er det. For veien videre for Kirken kan bare være en kompromissløst ærlig omgang med sannheten.

LA OSS ALLE GJØRE VÅRT og be for at en slik kultur blir stående, også etter at mediestormen en gang har stilnet. Det er vårt felles ansvar som kirke.

-Heidi H. Øyma

Brev fra biskop Eidsvig til de troende i en vanskelig tid

Kjære troende,

det er tunge dager for Den katolske kirke verden over. Vi sjokkeres av stadig nye avsløringer av geistliges overgrep mot mindreårige og biskopers unnfallende håndtering av forbrytelsene i flere europeiske land.

VÅRE TANKER OG BØNNER går i disse dager først og fremst til de mange ofrene. Overgrep mot barn er alvorlige forbrytelser og skader barnet for livet. Kirken, som er det sted hvor mennesker skal møte Gud gjennom sakramenter og livgivende fellesskap, ble for mange et sted de møtte uhyrlige krenkelser. Dette er en kjensgjerning som er tung, uakseptabel, sjokkerende og vanskelig å fatte.

DET ER UMULIG å reagere på dette uten sinne og fortvilelse – først og aller fremst på vegne av ofrene. Dernest føler vi også sinne over det svik som er påført Kirken av et lite mindretall av prester og ordensfolk. Også taushetskulturen som har rådet blant enkelte biskoper er et svik. Falsk lojalitet til Kirken er å beskytte dens navn og rykte på bekostning av ofrene. Sann lojalitet til Kirken er å beskytte de små og svake.

Jeg har forståelse for at folk i dag ser med skepsis på Kirkens ledelse. Nå er det opp til Kirken selv å gjenvinne tilliten. Personlig er jeg glad for pave Benedikt XVI's hyrdebrev til de troende i Irland. Selv om ingen formuleringer, beklagelser eller kompensasjoner kan gjøre godt igjen det som ofrene har tapt og lidt, viser brevet en kirkeleder som ikke bagatelliserer situasjonen, men taler med klarhet om ansvar og bot.

Jeg har forståelse for at mange, ikke minst ofrene, føler behov for raske prosesser. Situasjonen er nok imidlertid så alvorlig at den krever grundige og niktige prosesser. Et pavelig hyrdebrev er selvsagt ingen endelig løsning på

tragedien – det er ett lite pastoralt ledd i en større erkjennelses- og opprydningsprosess Kirken vil måtte arbeide med over lang tid. Den varslede apostoliske visitasen til enkelte bispedømmer i Irland er et annet ledd i denne prosessen. Dernest vil nok lignende prosesser måtte gjennomføres i flere europeiske land, ettersom vi nå har sett opprullinger ikke minst i Tyskland. Vi håper på og ber om rettferdige dommer, både i sivil og kirkelig rett, og at det som må frem i lyset, kommer frem. Jeg har tillit til Den hellige stols arbeid for å rydde opp og håper og ber om at Kirken må klare å gjenvinne og gjøre seg fortjent til fornyet tillit. Et lite lyspunkt er at de saker som nå kommer for en dag, i all hovedsak er gamle, til dels svært gamle.

PAVENS HYRDEBREV er rettet til våre irske brødre og søstre, men må også leses som en formaning til alle katolske biskoper om å gjøre alt som står i vår makt for at ofrene skal få oppreisning og de skyldige straffes i henhold til sivil og kirkelig lov – samt å forebygge at overgrep finner sted både i Kirken og samfunnet forøvrig.

Oslo katolske bispedømme har grundige og offentlig ilgjengelige retningslinjer ved mistanke om seksuelle overgrep i Kirken, samt et Fagetisk Råd som i samarbeid med biskop og involverte parter skal håndtere slike situasjoner. Jeg ønsker å forsikre de troende om at disse rutineene vil være retningsgivende ved eventuelle anklager. Det er naturlig, og jeg ønsker selvsagt, at forhold som er straffbare etter norsk lov, behandles av det norske rettsapparat. Forhold som ifølge norsk rett ikke er en kriminell handling, vil allikevel kunne få konsekvenser i henhold til indrekkelig justis.

JEG BETONER at det store flertall av våre prester og ordensfolk har vært tro mot sitt kall, og er dypt bedrøvet over at de nå opplever både mistenkeliggjørelse og aggresjon. De bærer ingen kollektiv skyld for kollegers overtredelser.

KJÆRE TROENDE. La oss mot slutten av denne fastetid vende oss i inderlig bot og bønn til Gud for ofrene og deres pårørende, at de må finne livsmot, helbredelse og oppleve at rettferdighet skjer fyllest; for de prester som har begått overgrep, at de gjør opp for seg,

tar sin straff og vender om; for Kirkens ledelse, om grundige undersøkelser og kloke, rettferdige og faste avgjørelser; for våre mange gode prester, som i dag opplever at presterollen mistenkeliggjøres; og for alle troende som opplever at Kirken har sveket deres tillit. Måtte vi alle, biskoper, prester, ordensfolk og legfolk vise oss en fornyet tillit verdig.

FORENET MED DERE ALLE i bønn ved apostelen Peters grav i Roma, i anledning de nordiske biskopers ad limina-besøk, er jeg deres hengivne

+ Bernt Eidsvig

Roma, den 23. mars 2010

St. Olav – katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78), «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68) og «Broen» (Landsdekkende, -2009).

Utgiv av:
Norsk Katolsk Bisperåd
Nr. 2, 2010, årgang 122 – ISSN 0802-6726
Oslo katolske bispedømme tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift tlf.: 73 52 77 05 • Tromsø Stift tlf.: 77 68 56 04

Adresse:
Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01 E-post: kirkeblad@katolsk.no
www.katolsk.no/kirkebladet

Redaktør: Heidi H. Øyma (HHØ)

Redaksjon:
Kristine Dingstad (KD), Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH),
Per Einar Odden (PEO)

Fast medarbeider:
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Signerte artikler står for forfatterens regning.

Nord-Norge-kontakt: Stiftskontoret tlf.: 77 68 42 77

Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret tlf.: 73 52 77 05, faks: 73 52 87 90

Innfelt forsidesbilde: Omslaget på barneboken
365 Bibelhistorier, St. Olav forlag 2010.

Grafisk utforming: Peter Bjerke

Trykk: JMS Mediasystem **Opplag:** 36 450

Redaksjonsslutt: 30.03.2010

Gaver til Broen fra utlandet:
Sparebanken Pluss, Postboks 200, 4662 Kristiansand

BIC/SWIFT: PLUSNO22 IBAN: NO43 3000 2275 321

Paven og overgrepsskandalene

Av Andreas Dingstad

– Dere har lidd fryktelig, og jeg ber om unnskyldning

(Benedikt XVI's brev til irske katolikker)

Fasten 2010 kommer til å bli husket som en av de vanskeligste perioder for Kirken på flere tiår. Avsløringene om seksuelt misbruk utført av prester og ordensfolk – kombinert med hemmelighet og manglende vilje til å stille seg på ofrenes side fra en del av Kirkens ledere – har skapt en rettmessig harme, både innenfor og utenfor Kirken. Det spesielt nye med situasjonen er massemedias forsøk på å trekke pave Benedikt XVI og hans medarbeidere direkte inn i skandalene. St. Olav kirkeblad presenterer her våre lesere en oppsummering av hendelsesforløpet så langt.

Hyrdebrevet til Den irske kirken

Pave Benedikt XVI offentliggjorde den 20. mars 2010 sitt lenge ventede pastoralt brev til Den irske kirke. Brevet er pavens svar på de offisielle rapportene som dokumenterer omfattende fysisk og psykisk misbruk i katolske institusjoner i Irland, fra 1950-årene og frem til 2004.

I det sterke brevet henvender han seg personlig til ofrene, overgriperne, foreldre, prester, biskoper og hele det irske samfunnet, og erklærer at en apostolisk visitas til Irland skal gjennomføres.

Brevet er banebrytende og må i følge den tyske erkebiskop Robert Zollitsch leses som en klar formaning til hele Kirken.

Detaljene rundt visitasen – som blir foretatt til utvalgte bispedømmer, presteseminarer og ordenssamfunn –

er ennå ikke offentliggjort, men er et synlig tegn på hvor alvorlig Vatikanet ser på saken.

Pavens hjemland

Tidlig i januar startet det som skulle bli omfattende avsløringer av misbruksaker i Tyskland. Anklager om fysisk mishandling og seksuelt misbruk rettet mot tre skoler drevet av tyske jesuitter fra tiden 1960–1980 kom for en dag. Senere ble anklagene flere og flere.

Den tyske bispekonferansen opprettet i februar en krisetelefon hvor overgrepsofre kunne henvende seg for bistand. Så langt har det kommet rundt 250 henvendelser fra til sammen 18 av landets 27 bispedømmer.

En fersk undersøkelse fra magasinet Stern viser at tilliten til Kirken blant katolikker er dalende: kun 34% svarer at de stoler på Kirken, mens 39% sier at de stoler på pave Benedikt. I en identisk undersøkelse fra januar i år var tallene henholdsvis 56% og 62%.

Etter å ha vært i audiens hos pave Benedikt, opplyste erkebiskop Robert Zollitsch av Freiburg, president for den tyske bispekonferansen at konferansen, oppnevner en biskop med særskilt ansvar for overgrepssakene, i tillegg til fullt samarbeid med sivile myndigheter.

Justisminister Sabine Leutheusser-Schnarrenberger har senere rost kirkeledelsen i Tyskland for sin åpenhet, endringsvilje og samarbeid med sivile myndigheter.

Hullerman-saken og «den rykende revolver»

Spekulasjonene har vært store rundt hva pave Benedikt XVI i sin tid som kardinal Ratzinger visste eller ikke visste om overgrepssaker da han var erkebiskop av München og Freising. Spesielt en sak har utmerket seg: overgriperen og presten Peter Hullermann.

Hullermann jobbet som prest i bispedømmet Essen i 1980. Her skal han ha seksuelt misbrukt to barn.

Et av ofrene, den nå 41 år gamle Wilfried Fesselmann, skal ha vært 11 år da Hullermann lurte i ham en alkoholholdig drikk, for deretter å ha tvunget ham til å utføre seksuelle tjenester.

I følge New York Times (NYT) skal Ratzinger ha godkjent Hullermanns overføring til erkebispedømmet München, i et møte som fant sted i

januar 1980 ved erkebispedømmets kontor. Men en viktig presisering mangler: Ratzinger godkjente at den misbruksanklagede presten skulle gjennomgå et terapiprogram i München og innlosjeres i en bolig eid av Kirken; ikke at han skulle virke som prest i erkebispedømmet.

På tross av dette skal generalvikaren – uten kardinal Ratzingers viten – ha bestemt at Hullermann skulle være kapellan i et lite sogn i München mens han undergikk terapi. Generalvikaren – den nå 81 år gamle p. Gerhard Gruber – har tatt det fulle og hele ansvaret for den grove feilvurderingen det var å la Hullermann få fortsette med pastoralt arbeid, på tross av sin fortid som overgriper.

NYT skriver at kardinal Ratzinger skal ha blitt sendt en kopi av et memo som bekrefter Hullermanns nye kapellanstilling. I følge ansatte ved bispedømmet var et slikt memo ren rutine. Rettsvikar Lorenz Wolf siteres på at memoet «etter all sannsynlighet ikke havnet på Ratzingers pult». Wolf utelukker samtidig ikke at Ratzinger kan ha lest det.

I 1980 hadde erkebispedømmet München 400 ansatte, drøyt 1700 prester i over 750 menigheter og mer enn 6000 mannlige og kvinnelige ordensmedlemmer – i tillegg til tre hjelpebiskoper. I ettertid har Ratzinger møtt kritikk fra prester i bispedømmet om at de hadde liten kontakt med han under sin periode som erkebiskop.

Syv måneder etter at kardinal Ratzinger forlot sin stilling som erkebiskop for å starte sitt virke som leder for Troskongregasjonen, ble Hullerman overført til aktiv tjeneste i sognet Graving. Etter å ha møtt nye misbruksanklager, ble han i 1986 fjernet fra tjeneste og dømt til 18 måneder i fengsel.

Murphy-saken

New York Times publiserte i mars en lengre artikkel om den amerikanske presten Lawrence C. Murphy, som skal ha innrømmet seksuelt misbruk av over 200 døve barn.

Misbruket fant sted da Murphy mellom 1950–1977 jobbet på en skole for døve barn i Wisconsin. Avisen publiserte også en rekke saksdokumenter fra advokaten Jeff Anderson, som viser vitneutsagn og korrespondanse fra prosessen mot bispedømmet Wisconsin og Murphy.

Den tragiske saken ble i 1974 anmeldt til sivile myndigheter på vegne av et fåtall ofre som hadde stått frem, men etter etterforskning ble saken overraskende henlagt. Murphy flyttet så til bispedømmet Superior, for å bo hos sin mor. Formelt sett var han da i sykepermisjon. Han fikk ikke noen kirkelig stilling frem til sin død, men ble brukt som hjelpeprest ved flere anledninger.

Den nå pensjonerte erkebiskopen Rembert G. Weakland skal så i juli 1996 ha sendt et brev til Troskongregasjonen – ledet av daværende kardinal Ratzinger – hvor han ber om assistanse i Murphy-saken. Dette grunnet nye saksopplysninger om at Murphy også hadde foregrepet seg under skriftemål. På dette tidspunktet var det over 40 år siden de første anklagene mot Murphy, og over 20 år siden sivile myndigheter henla saken.

I 1996 hadde kardinal Ratzinger og Troskongregasjonen ingen jurisdiksjon ved overgrepssaker, med mindre det dreide seg om misbruk av skriftemålet. Anklager om seksuelt misbruk ble først deres ansvar i 2001.

I følge Weakland skal han ikke ha motatt umiddelbart svar fra Troskongregasjonen på disse henvendelsene.

Åtte måneder etter, i mars 1997, instruerer nestkommanderende i Troskongregasjonen, nåværende statssekretær Tarcisio Bertone, den lokale erkebiskopen til å gå videre med den kanoniske prosessen mot Murphy. Etter et møte mellom Bertone og de involverte biskoper ble det foreslått – på bakgrunn av Murphys dårlige helse og at en rettssak ville bli for tidkrevende – at han skulle leve tilbaketrukket uten fullmakt til å praktisere sin prestegjering.

I notatene gjengitt av NYT skriver erkebiskop Weakland i august 1998 at han har stoppet den kanoniske rettsaken for å starte en umiddelbar prosess med den hensikt å laisere Murphy, som døde senere samme måned. Han var da fremdeles tiltalt i en kirkelig rettsak med laisering som mål.

Erkebiskop Weakland er en særs kontroversiell figur i Den amerikanske katolske kirke, og fratradte sin stilling i 2002 etter det ble kjent at han hadde hatt et forhold til en ung mann og samtidig undslått Kirkens penger til å betale for et rettslig forlik.

Murphys manglende straff – både kirkelig og sivilt – er dypt tragisk sett

i lys av ofrenes lidelse. At det har forekommet en tildekking og hemmeligholdelse, er hevet over enhver tvil. Ofrenes sinne og rop om rettferdighet er høyst legitime. At både amerikanske sivile og kirkelige myndigheter mellom 1955 til 1996 unnlot å straffe Murphy, er helt uforståelig.

«Den andre siden vant»

Kardinal Christoph Schönborn, erkebiskop av Wien, hevder i et nylig intervju gitt østerriksk TV at daværende kardinal Ratzinger forsøkte å overtale Johannes Paul II til å igangsette en full undersøkelse av kardinal Hans Hermann Gröer – som var anklaget for å ha misbrukt en ung gutt og flere munk. Gröer fratradte som erkebiskop av Wien i 1995. Han ble aldri avsatt som kardinal, men pave Johannes Paul II fratok ham retten til å utøve sine rettigheter.

I følge hans etterfølger kardinal Schönborn skal Joseph Ratzinger ha tapt kampen for å igangsette full etterforskning av Gröer, etter at flere av Johannes Paul IIs rådgivere skal ha overbevist paven om at beskyldningene var overdrevne. Schönborn refererer til en samtale med Ratzinger hvor den tyske kardinalen skal ha sagt: «den andre siden vant». Gröer-saken kaster nytt lys over anklagene mot Ratzinger som en del av problemet, ikke løsningen.

Tilbakeviser kritikken

L'Osservatore Romano kaller de direkte anklagene mot Den hellige far for et «tydelig og skammelig forsøk på å ramme, for enhver pris, pave Benedikt og hans nærmeste medarbeidere».

På tross av gjentatte forsøk er det ikke mulig å knytte pave Benedikt XVI til noen form for hemmeligholdelse av overgrepssaker. At også Ratzinger kan ha gjort feilvurderinger i disse kompliserte prosessene, er selvsagt mulig.

På bakgrunn av sakenes særs alvorlige natur og ofrenes lidelser, er det ekstra viktig å få frem de reelle fakta. De er brutale realiteter, først og aller fremst for ofrene.

Deres lidelse er stor, og har blitt ytterligere forverret i møte med kirkelige ledere som over mange år har vist manglende vilje til å se realiteten i øynene og handle deretter. ■

Spørsmål og svar om overgrepsskrisen

– hva media ikke forteller

I møte med stadig nye avsløringer og presseoppslag, er det en del spørsmål som naturlig melder seg blant vanlige katolikker uten spesialkunnskap om kirkelige forhold og prosesser.

St. Olav kirkeblad har derfor bedt Katolsk Informasjonstjeneste om å klargjøre noen sentrale forhold.

1. Hvem har ansvaret for slike saker i Kirken, hvor mange dreier det seg om og hvilken karakter har de?

I 2001, ved det pavelige dokumentet *Sacramentum sanctitatis tutela*, ble en del alvorlige forbrytelser forbeholdt behandling i Troskongregasjonen i Vatikanet, da ledet av kardinal Ratzinger. En av disse var seksuelle forbrytelser begått av klerikere (prester, diakoner og biskoper) mot mindreårige. Mindreårige defineres her som under 18 år, uavhengig av for eksempel den seksuelle lavalder i et gitt land. Hvis slike saker meldes et lokalt bispedømme, har biskopen der ansvar for å foreta en innledende undersøkelse. Hvis resultatet av denne undersøkelsen er at det ser ut til å være hold i saken, plikter han å sende den videre til Troskongregasjonen. Tidligere var behandlingen av slike saker avhengig av den lokale biskop, Troskongregasjonen hadde bare myndighet om det dreide seg om overgrep forbundet med misbruk av skriftemålet. I 2001 fremstilte en del massemedier denne endringen som et forsøk fra Roma på å feie slike saker under teppet. I virkeligheten er resultatet blitt en raskere saksbehandling og strengere behandling av overgripere. Det umiddelbare resultatet var at en stor mengde saker av ulik alder ble oversendt Troskongregasjonen, særlig mange kom

fra USA i 2003 og 2004. Nå kommer langt færre, slik at sakene ikke lenger hoper seg opp.

NÅVÆRENDE ANSVARLIG FOR DISSE SAKENE i Troskongregasjonen er msgr. Charles J. Scicluna. I et langt intervju med den italienske katolske avisen *Avvenire* den 13. mars ga han detaljert informasjon om kongregasjonens arbeid. På spørsmålet om antallet saker, svarer han: «Fra 2001 til 2010 har vi behandlet anklager mot cirka tre tusen bispedømmeprester og ordensmenn, og det dreier seg om forbrytelser begått i løpet av de siste 50 år.» På spørsmål om det vil si «tre tusen pedofile prester», sier han at «rundt regnet 60 % av disse sakene gjelder efebofile handlinger, det er handlinger som skyldes seksuell tiltrekning til gutter i puberteten, 30 % gjelder heteroseksuelle forhold, og i 10 % av tilfellene dreier det seg om pedofile handlinger i streng forstand, det vil si at de er bestemt av seksuell tiltrekning mot barn før puberteten. Det dreier seg altså i en niårperiode om cirka tre hundre saker med prester som er anklaget for pedofili i streng forstand.»

ANTALLET DOMMER: Msgr. Scicluna ble også spurt om hvor mange som blir dømt, og opplyste om at i 20 % av sakene ble det «avholdt en kanonisk prosess i egentlig forstand» og at denne stort sett holdes i opphavsbispedømmet «under oppsyn av oss». Han tilføyde: «Vi gjør det slik også for å fremskynde saksgangene. I 60 % av sakene, fremfor alt på grunn av den anklagedes fremskredne alder, er det ikke funnet sted en rettsak, men administrative og disiplinære tiltak er foretatt, som å ikke feire messen med de troende eller å høre skriftemål og å føre et tilbaketrukket liv i bønn. Det er viktig å understreke at det i disse sakene – hvorav noen har fått stor oppmerksomhet – ikke dreier seg om frifinnelse. Det er ikke skjedd en formell dom, men om man blir pålagt stillhet og bønn, har det sin grunn...» I ytterligere 10 % av sakene har paven autorisert et dekret om utestengelse fra prestestanden, og i de siste 10 % er det «de anklagede klerikerne selv som har spurt om dispensasjon fra prestepliktene, noe som straks er innvilget. Blant disse sakene er saker med prester som er

funnet i besittelse av barnepornografi og som er dømt for dette av sivile myndigheter.»

På spørsmål om ingen da blir frifunnet, siden summen blir 100 %, svarer msgr. Scicluna at det finnes saker hvor det ikke har vært tilstrekkelig bevis eller at presten er erklært uskyldig. «Men i alle sakene undersøker man ikke bare skyldspørsmålet, men også om vedkommende er egnet for offentlig tjeneste.»

2. Hva betyr «administrative tiltak» og å «fjerne en prest»?

I en kommentar i *Aftenposten* ble intervjuet med Scicluna referert på en tendensiøs måte, i det det het at «I følge den samme Scicluna har 60 % av sakene aldri nådd frem til retten. På grunn av den påståtte overgriperens høye alder, fordi det allerede var gjort administrative og disiplinære

i alle sakene undersøker man ikke bare skyldspørsmålet, men også om vedkommende er egnet for offentlig tjeneste

nære tiltak', eller man fortrenget det». Kommentaren gjenspeiler en misforståelse av betydningen av «administrative tiltak» i disse prosessene. Muligheten for å kunne avgjøre saker ved administrative tiltak istedenfor formelle dommer, ble innført for å kunne gi biskoper myndighet til permanent å avsette en prest fra tjeneste uten å gå gjennom tidkrevende rettsprosesser. Pådrivere her har vært de amerikanske biskopene, som etter sine erfaringer med skandalene ønsket raske måter å fjerne skyldige prester på, uten å måtte gå gjennom en full rettsprosess. Disse siste hadde erfaringsmessig tatt svært lang tid. I dette fikk de støtte fra Troskongregasjonen. Denne måten å gjøre ting på har faktisk skaffet både de amerikanske biskopene og troskongregasjonen, med Ratzinger i spissen, en god del kritikk – siden den svekker det tradisjonelt sterke rettsvernet en anklaget katolsk prest har hatt i kanonisk rett.

En del medieoppslag gjør også et nummer av at prester ikke er blitt laisert, det vil si utelukket fra den

geistlige stand. Dette betyr imidlertid ikke nødvendigvis at de fortsatt utøver prestedtjeneste. Laisering er en omstendelig prosess, men en prest vil ved administrative tiltak kunne få så strenge restriksjoner på sitt virke at han ikke lenger vil representere noen fare. For eksempel vil han da fremdeles kunne feire messen for seg selv – han er jo fremdeles prest – men ikke kunne feire den med menighet.

3. Krever Kirken hemmelighet?

Det er en kjennsgjøring at en skadelig taushetskultur har hindret mange saker i å få en skikkelig behandling og også i å komme opp for sivil rett, men denne taushetskulturen har ingen hjemmel i de kirkelige regler. Dette er en vanlig misforståelse som skyldes en formulering i *Sacramentum sanctitatis tutela* og tilsvarende i et tidligere dokument. Det det dreier seg om, er konfidensialitet i den internkirkelige prosessen, men det sies ingenting om at saker ikke skal

meldes sivile myndigheter. Msgr. Scicluna sier det følgende om å anmelde saker til sivile myndigheter: «I noen land med angelsaksisk rettssystem, men også i Frankrike, plikter biskopene, om de utenfor skriftemålet får rede på forbrytelser begått av sine prester, å anmelde dem til rettsmyndighetene. Det er en tung plikt, fordi disse biskopene blir tvunget til å gjøre en handling som sammenlignes med den en forelder gjør ved å anmelde sitt eget barn. Likevel er vår anvisning i slike saker at man skal følge loven.» I saker hvor biskopene ikke er lovpålagt å anmelde prestene, sier Scicluna, «pålegger vi ikke biskopene å anmelde sine egne prester, men vi oppfordrer dem til å kontakte ofrene og be dem om å anmelde de prestene som har forgrepet seg på dem. Dessuten oppfordrer vi dem til å gi disse ofrene all mulig åndelig, men ikke bare åndelig, hjelp.»

4. Hvorfor foreskriver ikke Kirkeretten automatisk politianmeldelse i overgrepssaker?

Katolsk kirkerett gjelder over hele verden, også i områder der det

ikke hersker rettssikkerhet og både overgrepsanklagede og i noen tilfeller ofrene (for eksempel voldtatte kvinner) risikerer summarisk henrettelse. Til syvende og sist er det offeret og dets pårørende som må ta beslutningen om en anmeldelse. I våre norske forhold er det, som biskop Bernt Eidsvig har sagt, «både naturlig og ønskelig» at saker som er straffbare etter norsk lov, behandles i norsk rettssystem. Oslo katolske bispedømmes beredskapsplan sier at «som hjelp til å ta beslutning om anmeldelse skal OKB tilby anklager og pårørende bistand av advokat eller annen rådgiver.»

Kirkens eget rettssystem kommer i tillegg til, ikke istedenfor, det sivile. En analogi kan være idrettsutøvere mistenkt for doping. Deres saker behandles av idrettens egne organer, men om de har gjort noe som også er straffbart etter sivil lov, kommer denne straffen i tillegg.

5. Er det flere overgrep i Den katolske kirke enn ellers?

I dagens globale mediebilde kan man lett å få inntrykk av Den katolske kirke er et episenter for seksuelt misbruk av mindreårige. Dette er ikke tilfelle. Som krisehåndtering er det imidlertid ikke heldig å forsøke å forsvare Kirken med dette som argument. De som har prøvd seg på dette, møtes gjerne (forståelig nok) med anklager om forsøk på bagatellisering og relativisering av et alvorlig problem. Situasjonen i Den katolske kirke er skammelig og alvorlig og må ryddes grundig opp i. Som pave Benedikt ga uttrykk for i sitt hyrdebrev til katolikker i Irland, her fritt gjengitt: *Overgrep skjer dessverre over alt; dette faktum må imidlertid aldri bli en ansvarsfraskrivelse, for Den katolske kirke må ta ansvar for å rydde i eget hus; andre får rydde i sitt.*

Det er imidlertid ingen bagatellisering å forsøke å ha to tanker i hodet samtidig, for det er viktig pastoralt anliggende å få frem at ingen forskning tyder på en overopphopning av overgrep begått av katolske prester og ordensfolk.

Det er vanskelig å finne eksakte og universelt gyldige tall, men amerikansk forskning har kommet lengst på området. La oss derfor referere noe av denne.

Tall som her nevnes, blant annet referert av George Weigel, er at 39 millioner amerikanske barn er utsatt for misbruk. Mellom 40 og 60 % er misbrukt i hjemmet av familiemedlemmer. Professor Charol Shakeshaft fra Hofstra University rapporterer videre at 6-10 % av elever i den offentlige skole er misbrukt de siste år – rundt 290.000 i perioden mellom 1991 og 2000. Ifølge andre nylige studier er 2 % av registrerte overgripere katolske prester – et fenomen som toppet seg mellom midten av 60-tallet og midten av 80-tallet, men i dag heldigvis ser ut til å være marginalt (Den amerikanske bispekonferanse rapporterte nylig om seks troverdige anklager om seksuelt misbruk i 2009, i en kirke med over 65 millioner medlemmer). Empirisk forskning viser derfor at Den katolske kirke i USA er et av de tryggeste miljøer for barn og unge i dag. Kirken var utvilsomt sent ute med å innse at overgrep mot barn finner sted også blant ens egne og at en unnfalende ledelse førte til en svært dårlig håndtering av skandalen. Dette er innrømmet og beklaget av pave Benedikt og lokale bispekonferanser. *«De siste årene er det imidlertid ingen annen institusjon som har vært så gjennomsløst om sine feil, og ingen har gjort så mye for å rydde i eget hus. Det tok visse lang tid å komme dit, men nå er vi der,»* skriver den kjente amerikanske journalisten John Allen i en kommentar den 26. mars, med referanse til Kirken i USA. Opprydningen i USA har kommet lengst, da skandalene der begynte å rulle for alvor i 2001. La oss håpe at Kirken i resten av verden vil lære av dette.

Et av de mest detaljerte forskningsprosjektene på Den katolske kirke direkte, er foretatt av professor Philip Jenkins (ikke katolikk) fra Pennsylvania State University. Selv om hans funn er fra slutten av 90-tallet og bør oppdateres av nyere studier, er det hans forskning som til nå har vært grundigst. Her rapporteres det at Den katolske kirke er nederst på statistikken over overgrep i kirkelig

sammenheng. Sølibatet er ikke årsaken, hevder han, da gifte menn statistisk har større sannsynlighet for å begå overgrep mot barn enn ugifte.

Også forskning fra det uavhengige kriminologiske John Jay-instituttet, foretatt etter at skandalene eksplo-derte i USA, viser at forekomsten av seksuelle overgrep ikke er større i Den katolske kirke enn i samfunnet for øvrig. Forskningsprosjektet, som bærer tittelen «Undersøkelse av årsaker og kontekster», søker å besvare spørsmålet hvorfor misbrukskrisen i USA gikk som den gikk og hva som forårsaket denne.

La oss imidlertid slå fast en gang for alle: Selv om prevalensen av misbruk begått av katolske prester og ordensfolk ser ut til å være mindre enn i populasjonen for øvrig (noe som jo også bare skulle mangle), er antallet skammelig høyt. Alt annet enn *null* er et svik mot «disse mine minste brødre», som Kristus slår fast er ham selv, og mot Guds folk og hans Kirke. ■

Videre lesning

Pavens brev til Kirken i Irland:
<http://kortlink.no/TK>

Detaljert tidslinje over Murphy-saken:
<http://kortlink.no/sC>

Ansvarlig for Murphy-saken i Milwaukee, fr.
Thomas Brundage, redegjør:
<http://kortlink.no/RPA>

John Allens grundige artikler om Ratzinger/
Benedikts håndtering av overgrepssaker:
<http://kortlink.no/Sm>
<http://kortlink.no/IJ>

Intervju med msgr. Charles J. Scicluna om
Vatikanets prosedyrer for
overgrepssaker: <http://kortlink.no/V35>

Den norske beredskapsplanen:
<http://kortlink.no/YXP>

Caritas i nye omgivelser

Heidi H. Øyma

Etter mer enn 50 år på Fagerborg har Caritas Norge flyttet til nye kontorer i Oslo sentrum, nærmere bestemt i Storgata 38, også kjent som Blå Kors-gården. I Caritas' etasje er også Sorgtjenesten i Fransiskushjelpen flyttet inn.

Biskopen velsignet kontorer og fellesarealer.

I **CARITAS-ETASJEN** finner man også LEVE, landsforeningen for etterlatte etter selvmord. LEVE er en av Sorgtjenestens samarbeidspartnere. Resten av Fransiskushjelpen vil fortsatt holde hus vegg i vegg med St. Hallvard menighet på Enerhaugen. Blå Kors har nylig foretatt en omfattende renovering av gården, noe som har gjort den attraktiv for mange leietagere. I huset holder en rekke spennende aktører til, blant dem Redd Barna. De ansatte gleder seg over slik å bli del av et større miljø. Som en av dem sa: «Dette er nesten som første dag i barnehagen etter tidligere bare å ha vært hjemme i familien.» Som leieboer i Blå Kors-gården, har Caritas og sorgtjenesten tilgang til felleslokaler som seminarrom og kantine. Caritas kan finansiere leien av lokalene takket være gode inntekter fra salg av de gamle lokalene på Fagerborg.

5. mars var det offisiell åpning av de nye kontorene, med husinnvielse ved biskop Bernt Eidsvig. Biskopen overrakte generalsekretær Kari-Mette Eidem en St. Hallvardstatue på vegne av bispedømmet, som en påminnelse om «hvor nestekjærligheten kommer fra – og i hans tilfelle endte.» Flere andre gratulanter tok også ordet og lykkeønsket særlig staben.

Fra styret til staben

Elisabeth Thielemann, formann i Caritas-styret, sa blant annet: «Ca-

ritas forandrer verden, og Caritas Norge har nå gjort en forandring for de som gjør en viktig jobb for å nå dette målet – nemlig staben. Dette var en nødvendig forandring med tanke på de gamle lokalitetene, men det er også nødvendig i forhold til videre utvikling av Caritas Norge. Caritas er viktig for å skape fred og utvikling i verden, samtidig som vi skal hjelpe de som er i nød. Det er en stor forandring å flytte. Alt pakkes ned, det meste pakkes opp, og

Nye lokaler krever at en bretter opp ermene og tar i et ekstra tak, nye lokaler viser at deres arbeid er viktig fremover, og nye lokaler gir nye muligheter.

hyllene fylles og systematiseres på nytt. Med denne innflyttingen, har staben i Caritas Norge fått flere kollegaer – både i disse lokalene og i hele bygget. Kollegaer som skal være med på å berike hverdagen i kontorfellesskapet, og sammen kan vi dra nytte av hverandres kunnskap for å komme lengre i vårt arbeid enn om vi jobbet alene.

Denne dagen er først og fremst en festdag for staben. Vi andre er her for å hylle deres arbeid, vi lar oss imponere, og i dag skal vi lære om deres arbeid. Nye lokaler krever at en bretter opp ermene og tar i et ekstra tak, nye lokaler viser at deres arbeid er viktig fremover, og nye lokaler gir

nye muligheter – er det opp til den enkelte å bruke disse mulighetene.»

Seminar om virksomheten

Mange var møtt frem for delta i åpningen og gratulere med lyse, fine kontorer. Etterpå var det seminar om Caritas' historie og virksomhet lokalt og globalt. Kari-Mette Eidem trakk de historiske linjene, og gikk særlig inn på hvordan Caritas i Norge til ulike tider har svart på ulike utfordringer. P. Heinz-Josef Catrein delte

sine erfaringer fra Caritas-arbeid i Kristiansand, viste hvordan det er en berikende og naturlig del av hele menighetens liv og satte det i et videre teologisk perspektiv. Dag Albert Bårnes presenterte verdiene som ligger til grunn for Caritas' internasjonale arbeid og hvordan fokus på lokale behov, prioriteringer og muligheter er styrende. Dette er en fremtidsrettet og bærekraftig modell for bistand.

Konklusjonen etter dagen er klar: Selv om omgivelsene er nye, er arbeidet, målet og inspirasjonen de samme! ■

Stolt generalsekretær med St. Hallvardstatuen

Foreløpig er det ganske ryddig på de nye kontorene.

Caritas holder til sammen med sorgtjenesten i Fransiskushjelpen og LEVE – landsforeningen for etterlatte etter selvmord.

Disse jobber i Caritas

Kari-Mette Eidem,
generalsekretær
kari-mette.eidem@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 50

Petter Bruce,
kontorleder
petter.bruce@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 59

Dag Albert Bårnes,
programkoordinator
for Afrika
dag.albert.barnes@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 56

Darya Rekdal,
nødhjelps koordinatør
darya.rekdal@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 54

Kirsten S. Natvig,
programkoordinator
for Latin-Amerika
kirsten.natvig@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 52

Philip Amenuku,
regnskaps-
og kontormedarbeider
philip.amenuku@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 51

Bernt Gulbrandsen,
innenlandskoordina-
tor
bernt.ivar.gulbrandsen@
caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 55

Peter Kristvik Risholm,
informasjonskonsulent
peter.risholm@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 58 /
mob: 957 21 579

Geir K. Lindahl,
programkoordinator for Uganda
geir.k.lindahl@caritas.no
Direktenummer: 40 42 84 53

INNENLANDSKOORDINATOREN skal være en støttespiller for diakoni og karitativt arbeid i Norge og jobber tett opp mot menighetene og deres caritasgrupper.

NØDHJELPSKOORDINATOREN er hovedansvarlig for nødhjelp og krisesituasjoner.

PROGRAMKOORDINATORENE er ansvarlige for langsiktige bistandsprosjekter.

CARITAS NORGE HAR OGSÅ ET STYRE, i tillegg til styreleder Elisabeth Thielemann består det p.t. av Per Tonne, p. Sigurd Markussen, Kirsti Øyen og Andreas Falkenberg. ■

NUK søker Organisasjonskonsulent

i et års vikariat, med mulighet for forlengelse og fast ansettelse.

Se annonse på katolsk.no.

Fremtidens kirke

Sr. Anne Bente Hadland OP

Hvordan vil Den katolske kirke se ut om 100 år?
I hvilken retning går den, og hvorfor?

DETTE ER TEMAET for John Allens bok *The Future Church*, med undertitelen: *How ten trends are revolutionizing the Catholic Church*. Her tegner han et bilde av verdenskirken og av ti ulike tendenser som han mener vil føre til dyptgripende endringer i katolsk kirkeliv i vårt århundre.

Anerkjent journalist

Amerikaneren John Allen er en fremragende formidler og en høyt verdsatt journalist innen religion og kirkeliv. Han er den amerikanske ukeavisen *National Catholic Reporter*'s faste korrespondent i Roma, og han er også Vatikan-kommentator for CNN. Hans bøker *All the Pope's men*, *Conclave* og *Opus Dei* har skaffet ham et stort publikum som vet å verdsette hans balanserte fremstillinger, store kunnskap og skarpe analyser.

The Future Church er en svært viktig bok. Den gir innsikt og perspektiver, og er usedvanlig velinformert og tankevekkende. Og den gir faktisk håp! Ikke minst i en tid hvor vi eksponeres for misbruksskandaler og sterke symptomer på manglende eller dårlig lederskap i Kirken.

Nå er ikke dette en oppbyggelig bok, akkurat – det er fag på høyt nivå, men tilrettelagt av en journalist som kan sitt håndverk. Han gir oss ikke fasiten på de utfordringene han ser, men han tegner et sammensatt og nyansert bilde av et kirkelandskap i forandring.

Allen påpeker at Kirken må svare på utfordringer både internt – rent institusjonelt – og eksternt – i verden som helhet. Og det dreier seg om så vidt

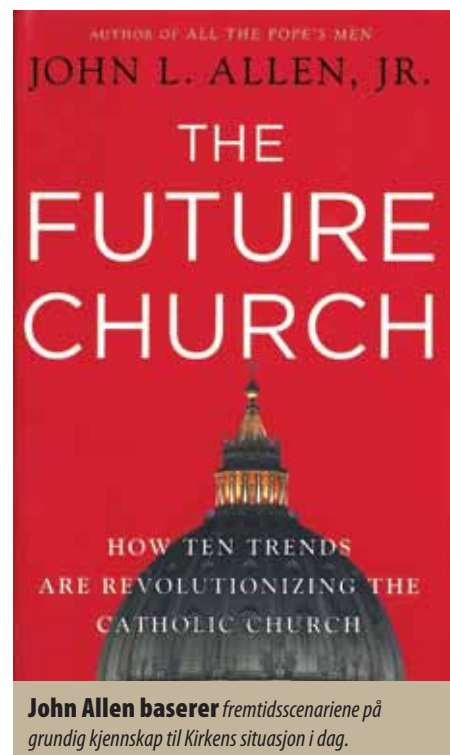
ulike emner som islam, bioteknologi, en aldrende katolsk befolkning på den nordlige halvkule, legfolkets rolle, globalisering, – en serie emner som behandles med stor innsikt og imponerende oversikt. Han skriver for et amerikansk publikum, men referansene er fra hele den verdensvide Kirken, og han minner sine landsmenn om at amerikanske katolikker kun utgjør 6 % av den totale katolske befolkning i verden. Likefullt har de og vi andre i den vestlige verden langt på vei satt agendaen for de indrekirkelige debattene. Dette tror han vil endre seg.

Tyngdepunktet endres

Han går nøye gjennom den demografiske utvikling og drøfter konsekvensene av at tyngdepunktet i Den katolske kirke kommer til å ligge i Sør i nær fremtid, ikke i den hvite, vestlige verden som hittil. I Sør er fattigdomsbekjempelse langt mer primært enn

Utfordringene vi står overfor krever nytt mot, mot til virkelig å være universelt katolske, mot til å tenke ut over den egne katolske «stammens» interesser.

doktrinære motsetninger. Og mens den katolske befolkning i Europa og Nord-Amerika raskt blir eldre, er Kirken i Sør ung og i vekst. Et menneskelig og teologisk tyngdepunkt flyttet til Sør vil blant annet ha som konsekvens en kirke som er teologisk konservativ, men sosialt radikal, og denne Kirken er «ung og optimistisk», som han skriver, og karismatisk – mer lovsang enn gregorianikk, med andre ord.

Her er ingen enkle svar eller løsninger, men han lykkes i å få frem kompleksiteten i kirkelandskapet, et landskap hvor han ser to fremtidige hovedretninger, det han kaller en «evangelisk» og en «pentekostal» katolisisme. «Evangelisk» i betydningen tydelig forkynnelse, med vekt på katolsk identitet og katolske «markører» som faste, fredagsabstinenens, tradisjonelle bønneformer, o.l., og med det syn at troen primært er et personlig valg og ikke noe man «arver» fra kulturen. «Pentekostal» på bakgrunn av at pinsevenner av

mangfoldige slag utgjør 20 % av verdens kristne, de har vokst fra 5 % på midten av 1900-talet. Pinsevennene er større enn både protestanter, ortodokse og anglikanere tilsammen, og de har en veldig vekst ikke minst i Sør- og Mellom-Amerika. Dette må få konsekvenser for økumenikken, ikke minst, og han ser fremveksten av en mye mer karismatisk kristendom på bekostning av den ofte ganske intellektualiserte formen i hvert fall mange norske katolikker er fortrolige med.

I arbeidet med denne boken inviterte Allen leserne på nettet til å komme med innspill på hvilke trender eller tendenser de mente burde være med. Et av forslagene som ikke nådde opp, var *polarisering*. Det av mange grunner, blant annet fordi tendensene skal være globale, og den ideologiske debatten i Vesten er ikke global. Allen avskaffer like godt merkelappene konservativ og liberal, fordi motsetningene i Kirken ikke utelukkende kretser om disse to polene. Istedet velger han å snakke om «stammer» – stammer som kjennetegnes av ulike gruppers preferanser og ståsted i den universelle Kirken. Han ramser opp: sosial rettferdighet-katolikker, liturgiske tradisjonister, karismatikere, reformkatolikker, nykonservative, og enda flere. Medlemmer av disse gruppene driver ofte en frivillig ghettoisering, sier han, noe som både er frustrerende og dypt u-katolsk.

Hierarki og legfolk

Han skriver inngående om de store verdensnasjonenes komme, økonomisk og politisk, og deres innflytelse på det totale bildet – de såkalte «BRIC-landene», Brasil, Russland, India og Kina. Akkurat i den forbindelse er det fristende å trekke frem ett aspekt ved Allens gjennomgang av Kina. Der har som kjent kinesiske myndigheter et ord med i laget når katolske biskoper skal utnevnes. Og Allen spør: Når kinesiske kommunister som offisielt bekjenner seg til ateismen, har noe de skal ha sagt ved bispeutnevnelser, hvorfor har ikke trofaste katolikker i lokalkirkene det samme privilegium? Allen ser nødvendigheten av en bredere debatt om bispeutnevnelser også, og minner om at direkte pavelige utnevnelser var en sjeldenhet like frem til slutten av 1800-tallet.

Og når vi snakker om hierarki: Hva med legfolket? Kardinal Newman fikk engang spørsmål om hva han tenkte om legfolk. Han svarte: «Vel, vi ville se temmelig tåpelige ut uten dem.» Legfolkets rolle i Kirken har sjelden vært mer enn en fotnote i offisiell katolsk teologi. Men, påpeker Allen, det er ikke legfolkets brede deltagelse i Kirkens liv som krever en begrunnelse, men heller hvorfor legfolket opp gjennom århundrene gradvis ble trengt inn i en begrenset

rolle på bekostning av gradvis sterkere klerikale strukturer og en «from elite» – (klostervesenet).

Det annet vatikankonsil representerer vannskillet i denne tenkningen. Pius XI uttrykte det prekonisliære syn på en klar måte da han sa at legfolkets apostolat er å ha del i hierarkiets apostolat, biskopene leder, legfolket følger. Vatikankonsilets legmann og -kvinne er apostler og sendt til verden i kraft av sin dåp og sin ferming.

Før Det annet vatikankonsil var færre en 1 % av alle kirkelige poster besatt av legfolk, idag finner vi legfolk på nær sagt alle plan i Kirkens liv, med synlig unntak av Vatikanet. Da Johannes Paul II ble valgt i 1978, fantes det heller ikke noe ord for å klassifisere legfolk i Kirkens tjeneste. I dag er det i Vatikanets årbøker mer enn 144.000 «lay missionaries». Bare i USA er omkring 80 % av disse legmisjonærene kvinner, på bispedømmeplan nær halvparten. Legfolk i Kirkens tjeneste er kommet for å bli. Hvis vi igjen trekker til den sørlige halvkule, finner vi få menigheter, men desto flere pastorale sentra som nettopp styres av legfolk. Det har noe med prestemangel å gjøre, men er samtidig et nyttig korrektiv til oss

Den ideologiske debatten i Vesten er ikke global.

Allen avskaffer like godt merkelappene konservativ og liberal.

som ikke klarer å tenke tanken om en menighet uten prest. Det uttrykkes iblant bekymring for at legfolk i kirkelig tjeneste skal oppfattes som «nesten-prester» og true prestenes posisjon, men som Allen bemerker: Det er ikke grunnlag for en slik tenkning. Tvert imot kan en utstrakt bruk av legfolk til kirkelige tjenester som ikke krever ordinasjon, bidra til å gi prestene en tydeligere prestelig rolle, ja, forsvare en mer sakramental oppfatning av presterollen, etter som prestene da vil ha bedre tid til å gjøre bare det de kan gjøre i kraft av sin ordinasjon. Men det virkelige spørsmålet er om folk vil komme til å akseptere katolske legfolk som legitime representanter for Kirken.

Legfolk = kvinnfolk blir det sagt – «Kvinner» er heller ikke tema som

nådde opp blant Allens ti trender. Han fokuserer heller på legfolkets rolle som sådan, og påpeker at når det gjelder spørsmålet om kvinners deltagelse på alle nivåer i Kirkens liv, inkludert beslutningsfattende nivåer, så er ikke dette et spesifikt kvinnespørsmål, det angår like meget ikke-ordinerte menn. Derfor mener han at Kirken er mer tjent med en omdefinering både av preste- og legmannsrollen. På grasrotnivå er det ingen tvil om at kvinner spiller en avgjørende rolle i Kirken, men slik er det ikke bare i det 21. århundre, påpeker han, slik var det i det 20., i det 10. og for den del i det første... Kvinner er overrepresentert som aktive troende, ikke bare innen katolisismen, men i alle religioner overhodet.

Bevegelsene i Kirken tas også frem som eksempel på legfolkets ekspanderende rolle. Vatikanet har til nå gitt kanonisk status til mer enn 120 slike, de fleste av dem grunnlagt i løpet av det 20. århundre.

Fortjener å bli lest

Dette er bare små glimt fra en bok som fortjener å bli grundig lest og diskutert. Allens hovedpoeng er at vi står på terskelen til forandringer som vil endre Kirken radikalt. Disse tendensene vil følge sin egen led,

påvirket både av kultur og av hverandre, og det er egentlig umulig å forutsi hva det endelige resultatet vil se ut som. Etterordet i boken har tittelen «The Courage to Be Globally Catholic». Utfordringene vi står overfor krever nytt mot, mot til virkelig å være universelt katolske, mot til å tenke ut over den egne katolske «stammens» interesser, mot til å bli løftet opp til en enda videre katolsk horisont. Kontrollspørsmålet for om vi er på riktig vei, må alltid være dette, understreker Allen: «Vil det vi gjør og går inn for gjøre verden helligere?» ■

Foto: St. Olav

Therese Skaar med litt av familiekoret

Familietreff og 4-årsmarkering

Av Therese Skaar

De fleste menigheter er flinke til å ha et tilbud til skolealderbarn, og etter hvert har mange blitt flinke til å nå de aller minste også i form av babytreff. Dette gjaldt også St. Hallvard menighet i Oslo. Det var en frivillig i menigheten som først kom med forslag om at vi kanskje kunne ha utdeling av bibel til alle 4-åringene.

ST. OLAV FORLAG skulle nemlig gi ut en bibel som var spesielt beregnet til 4-åringene og oppover. Parallelt snakket vi om å ha dåpstreff her i St. Hallvard. Dåpstreff har vært en tradisjon i menigheten. Da har dåpsbarna fra det siste året blitt invitert til et treff sammen med søsken og foreldre. De siste gangene har det vært litt lite oppmøte, og dette ønsket vi å gjøre noe med. Vi fant ut at vi ville invitere alle barn under 4 år med søsken og foreldre til et stort familietreff. Dette familietreffet ville dermed også bli en «oppvarming» for 4-åringene som skulle få bibel søndagen etter.

Jeg må innrømme at det var en fantastisk opplevelse å være på jobb de neste dagene etter at invitasjonen ble sendt ut. Tekstmeldinger og mail tikket inn. Og alle takket de for hyggelig invitasjon og flott initiativ! Innen 27. februar, dagen for familietreffet, var i alt 35 familier påmeldt, til sammen 130 mennesker. (Noen familier meldte siden avbud pga. sykdom og noen fikk ikke til å komme pga. et forferdelig snøvær.)

Familietreffet

Vi startet felles i kirken med litt sang og bønn. Etterpå hadde vi stort familiekor i menighetssalen. Deretter delte vi barna inn i ulike grupper for trosformidling. Den mellomste gruppen med bl.a. 4-åringene ble med p. Phu på kirkevandring, de største barna ble med meg for mer sang og prat om bønn, og de aller minste hadde korsveivandring med Marta Bivand Erdal. Vi avsluttet det hele med et salattmåltid, etterfulgt av kaffe og kaker. Takket være sjenerøse hjelpere på kjøkkenet, gikk det faktisk veldig bra å servere over 100 mennesker mat.

Utdeling av 4-års bok

7. mars var det duket for utdeling av 4-årsbok. Vi hadde bevisst lagt utdelingen til en familiemesse. Kirken var full av barn, og vi prøvde å få registrert 4-åringen før messen, men dette var så og si umulig. Etter kom-

Foto: Therese Skaar

Stolte eiere av fireårsbibelen

Foto: St. Olav

Kirkevandring med p. Phu

munion inviterte presten alle 4-åringene frem, og det var i alt 24 barn som stolt tok i mot bibelen fra presten. Vi ønsket at barna skulle få bibelen fra menigheten og arrangerte derfor kirkekaffe med masse kaker og sang av menighetens barn, og vi gjorde i stand en tegnekrok for barna. Inntekten av kirkekaffen skulle gå til å dekke bibelutgiftene.

Vi er utrolig fornøyde med begge arrangementene og vil virkelig oppfordre andre menigheter til å gjøre det samme. Litt planlegging trengs det, men det er allikevel lite som skal til for å nå mange av menighetens medlemmer. Er det noen som lurer på noe mer eller ønsker flere tips, så bli vi bare glad for henvendelser! ■

Ønsker din menighet å dele ut 4-årsbibel?

Kontakt St. Olav forlag på forlag@katolsk.no eller 23 21 95 37.

«Gå på vannet...»?

Av Marta Bivand Erdal

Som et ledd i en styrking av barne- og ungdomsarbeidet, som et pastoralt anliggende, inviteres det til et landsdekkende seminar på Mariaholm i august. Seminaret arrangeres av en arbeidsgruppe for oppfølging av pastoralplanarbeidet i menighetene, nedsatt av biskop Bernt Eidsvig.

SEMINARET som prester og legfolk engasjert i katekese og øvrig barne- og ungdomsarbeid i menighetene inviteres til, heter: «Gå på vannet...» Hvorfor det?

Petter Bruce, medlem i arbeidsgruppen og mangeårig veteran innen det katolske barne- og ungdomsarbeidet, forklarer: «Hvis vi skal få fart på barne- og ungdomsarbeidet i våre menigheter, må vi våge å komme oss ut av båten og legge ut på dypt vann. Jesus står der og kaller på oss, så om vi tror på det, kan vi oppnå det uoppnåelige.» Arbeidsgruppen setter fokus på planmessig innsats i barne- og ungdomsarbeidet i hver enkelt menighet. Men hva kan en menighet tjene på det? Camilla Cselenyi, medlem i arbeidsgruppen og ansatt ved det Kateketiske senter, svarer engasjert, at «Å ta vare på barna og ungdommene er muligens det aller viktigste pastorale arbeidet som gjøres i en menighet!» Petter og de andre i gruppen (Linh Tran Thi My, Helga Haass-Männle, Jardar Maatje og Marta Bivand Erdal) supplerer: «Vi tror mulighetene og ressursene i de aller fleste menigheter er mye større enn det ser ut til ved første øyekast. Ved å arbeide planmessig – med en ærlig situasjonsanalyse, realistiske målsetninger og gjennomførbare metoder – kan menigheten revitalisere barne- og ungdomsarbeidet. Og da revitaliseres hele menigheten samtidig!»

Arbeidsgruppen som står for «Gå på vannet...», håper på bred deltakelse fra landets menigheter. De ønsker seg en gruppe aktive mennesker fra hver eneste menighet. Hvorfor det?

Redskaper for varig vekst

Camilla forteller at de legger opp til at de som kommer på seminaret, skal få så mye ut av det personlig og pro-

Men når realismen slår inn, og en ellers aktivt engasjert legperson skal vurdere om hun eller han skal prioritere å bruke en hel helg på akkurat dette arrangementet, hva slags overbevisende grunner finnes? Petter og Camilla og de andre er igjen samstemt: «På dette seminaret skal deltakerne få noe, og ikke bare gi av seg selv – slik de ellers ofte

Ved å arbeide planmessig – med en ærlig situasjonsanalyse, realistiske målsetninger og gjennomførbare metoder – kan menigheten revitalisere barne- og ungdomsarbeidet. Og da revitaliseres hele menigheten samtidig!

fesjonelt som det overhodet er mulig i løpet av en helg. Det blir øvelser i å jobbe planmessig i menigheten, samarbeid og inspirasjon til konkrete aktiviteter. Man vil bli kjent med andre og etablere kontakter for videre samarbeid innad i egen menighet og i andre menigheter. De andre gruppe-medlemmene supplerer: «Målet vårt er at deltakerne skal komme tilbake til sine menigheter med nye ferdigheter og ny giv – åndens kraft og pågangsmot til å satse friskt. Vi er overbevist om at menigheten kan, hvis de finner fram til de rette personene, få en kjernegruppe med inspirerte og inspirerende mennesker som skaper varig vekst og liv rundt seg.»

gjør. De skal få redskaper, input og inspirasjon til det de holder på med i menigheten. Det blir inspirerende, lærerikt, spennende, morsomt og veldig hyggelig – det kan bli en helg man kan leve lenge på!» ■

For fullstendig program, se katolsk.no.

Brobyggerprisen til Tro og Lys

Norske kirkeakademier (NKA) har siden 1983 delt ut Brobyggerprisen. Årets prismottager er bevegelsen Tro og Lys i Norge.

Generalsekretær i NKA, Anne Veiteberg, overrekker Brobyggerprisen til Aslaug Espe og Gro Elisabeth Saue. Styreleder Kirsten Bjellaanes til høyre.

PRISEN GÅR TIL personer eller institusjoner / organisasjoner som har bidratt til økt forståelse, kontakt og dialog mellom ulike grupper i kirke-, kultur- og samfunnsliv. Blant tidligere mottagere av prisen er sr. Anne-Lise Strøm OP og p. Ronald Hölscher OFM.

Begrunnelsen

I NKA-styrets begrunnelse for årets tildeling heter det:

«Tro og Lys er en internasjonal, kristen bevegelse for mennesker med utviklingshemning, deres familier og venner. Organisasjonen arbeider for at utviklingshemmede og deres pårørende skal finne sin plass i kirke og samfunn.

Representanter fra Tro og Lys framfører Blomstersangen.

Tro og Lys begynte som en katolsk bevegelse, og den første gruppa startet i Frankrike i 1971. Etter hvert spredte Tro og Lys seg til mange land, og ble en økumenisk bevegelse. I dag finnes det rundt 1600 grupper i verden, fordelt på 91 land og inndelt i 50 provinser.

I Norge tok katolikken Aslaug Espe initiativ til den første Tro og Lys-gruppa i 1990. I dag finnes det 11 lokale grupper. Det er både lutheranere, katolikker, pinsevenner og metodister med i arbeidet, og noen uten kirketilhørighet. Gruppene i Norge er del av «Nordlys-provinsen» sammen med grupper i Danmark, Sverige, Finland, Estland og Latvia.

For de fleste er det en selvfølge å kunne oppsøke og delta i det tros- eller livssynssamfunnet en tilhører. Dette er likevel ingen selvfølge for alle. Uten nødvendig bistand kan det være vanskelig – og for noen umulig – å delta i et tros- eller livssynssamfunn. Dette rammer spesielt mennesker med utviklingshemning. Organisasjonen Tro og Lys gjør noe med denne situasjonen. De lokale Tro og Lys-gruppene legger til rette for at utviklingshemmede skal

få mulighet til å utøve sin tro og tilhøre et kirkelig fellesskap – i tråd med grunnleggende menneskerettigheter og prinsippet om religionsfrihet.

Tro og Lys inviterer til åpne gudstjenester, samlinger, måltider og turer. Utviklingshemmede med familie og venner er aktive deltakere i gudstjenesten. De går i prosesjon og pynter alteret, er med på dramatisering, bønn, lyttening og nattverdutdeling. Slik legges det til rette for trospraksis og fellesskap der alle kan delta ut fra sine forutsetninger – og der alle har noe å gi. Tro og Lys bidrar til at mennesker opplever seg sett og inkludert i kirken og i samfunnet forøvrig – uavhengig av funksjonsevne. Og familier med funksjonshemmede opplever at de ikke står alene. De er del av et fellesskap som strekker seg over hele verden.

Norske kirkeakademier tildeler Tro og Lys årets Brobyggerpris for det viktige arbeidet som gjøres for å inkludere mennesker med utviklingshemning i kirke og samfunn. Organisasjonens virksomhet understreker alle menneskers verd og rett til medvirkning og trosutøvelse – uavhengig av bakgrunn og prestasjonsevne. Dette er spesielt viktig i en tid da samfunnet i økende grad preges av konkurranse og jakten på det perfekte.»

Overrekkelsen

Prisen, som omfatter et diplom og en sjekk på kr 10.000, ble overrakt under Norske kirkeakademiers årsmøte på Gran på Hadeland lørdag den 13. mars. Den ble tatt imot av Aslaug Espe, som var den som brakte Tro og Lys-bevegelsen til Norge for 20 år siden, og Gro Elisabeth Saue, som har vært med siden starten. Ni representanter fra Tro og Lys-grupper i Lillesand, Follo, Lambertseter og Nordstrand var tilstede og deltok med taler og sang. Aslaug Espe fortalte om den internasjonale bevegelsen og om hvordan Tro og Lys ble etablert i Norge. – Ja, vi er brobyggere, bekreftet hun, mellom utviklingshemmede og andre, mellom ulike kirkesamfunn og i forhold til andre livssyn – både lokalt og internasjonalt.

Meldinger fra Norske Kirkeakademier (18. februar 2010 og 17. mars)/HHØ

Les mer på www.trooglys.no.

Tre prestevielser i sommer

I sommer er det 125 år siden den første katolske prestevielsen i Norge etter Kirkens tilbakekomst, nemlig av p. **Coelestin Riesterer** den 2. august 1885 i Trondhjem. Kort før prestevielsen gikk den unge franskmannen til fots til Stiklestad, og han var i mange år den viktigste pådriveren for å gjenoppta den katolske valfartstradisjonen knyttet til St. Olavs dødssted.

DET PASSER DERFOR BRA at Kirken i Norge kan glede seg over hele tre prestevielser kommende sommer.

Diakon **Per Einar Odden** prestevies av biskop Bernt Eidsvig lørdag 12. juni klokken 11 i Taura Mariaklosters kirke,

Frosta kommune i Trøndelag. Odden, som er født på nabøya, ble diakonviet 20. juni i fjor i Westminster Cathedral, London, av biskop George Stack etter studier i London. Siden 1. august har han hatt pastoralpraksis som diakon i St. Svithun menighet, Stavanger. Han er mangeårig medarbeider for www.katolsk.no og Broen/St. Olav – katolsk kirkeblad.

Diakon **Per Kværne** prestevies av biskop Bernt Eidsvig tirsdag den 29. juni kl. 12 i St. Olav domkirke i Oslo. Kværne ble diakonviet av biskop Eidsvig

i St. Olav domkirke den 2. januar i år etter studier i Oslo og Paris. Siden 1. februar tjenestegjør han som sognediakon i St. Olav domkirkes menighet. Han er religionsviter og også medlem av bispedømmets kommisjon for interreligiøs dialog.

Diakon **Nguyen Duc Khiem** blir presteviet i Stavanger 14. august. Han ble diakonviet av biskop Eidsvig i St. Olav domkirke den 2.

januar i år etter studier i London og reiste deretter tilbake til London for å fullføre studiene. Mer informasjon om kirke og tidspunkt kommer i neste nummer. ■

Hyrdebrev presteåret

Kjære troende,

I det vi går inn i siste del av året som Kirken etter pave Benedikt XVI's initiativ har viet spesielt til prestene, ønsker vi å dele noen tanker med dere.

PRESTEÅRET HANDLER IKKE BARE OM PRESTENE SELV, men om den oppgave og tjeneste de er satt til i Kirken, for alle de troende og for hele verdens frelse. For som Det andre Vatikankonsil understreket, skal prestene «sørge for de troende – til hvem de har gitt det åndelige liv ved dåpen og undervisningen – som deres fedre i Kristus. Som et forbilde for hjorden og av hele sitt hjerte (1 Peter 5,3) bør de lede og tjene sin menighet slik at den virkelig fortjener det navn som det ene og hele Guds folk bærer, nemlig Guds Kirke» (Lumen Gentium 28). Dette hellige hyrdeansvar som prestene er gitt, er ikke bare en jobb eller en arbeidsoppgave, men et kall som maner til offer og innsats ut over det vanlige for flokken satt i deres varetekt.

DETTE SKAL DERE TROENDE KUNNE REGNE MED fra prestene. Samtidig vil vi inderlig oppfordre alle til å be for, hjelpe og støtte prestene i deres arbeid. Prestene kan ikke, og skal ikke, bære menighetens og Kirkens arbeide alene. De trenger deres hjelp, de trenger deres råd, de trenger deres bønn, og de fortjener at dere gjør hva dere kan for sammen å bygge de menigheter vi ønsker. Bidrar man ikke, forsøker man ikke å hjelpe, ber man ikke for sine prester, har man heller ingen grunn til senere å komme med klager på hvordan de utfører sin tjeneste.

DET ER FOR OSS SOM BISKOPER EN STOR GLEDE å kunne høre prestene snakke med iver og glede om sine menigheter – som fedre som stolte omtaler sine familier og sine barns fremgang. Vit at de setter pris på dere, og gleder seg over den tjeneste de får gjøre for dere. La oss i denne siste del av dette presteåret og i fremtiden vise prestene at vi også setter pris på dem og sammen med dem vil arbeide for Guds rike.

BISKOP BERISLAV GRGIC

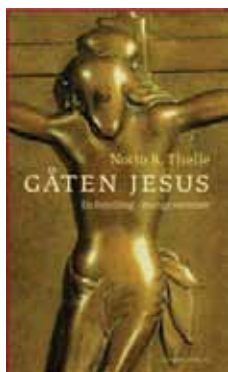
BISKOP BERNT I. EIDSVIG CAN.REG.

Bønn og lesning i presteåret

Pastoralrådet i OKB har laget et pent **bønnekort** for presteåret, som er blitt sendt til menighetene. Ønsker man flere eksemplarer av kortet, kan man henvende seg til pastoralrådet. Bønnen kan naturligvis også bes etter at året er slutt!

Presteårets og alle sognepresters skyts-helgen, den hellige sognepresten av Ars, har en **biografi** på norsk. Denne er utgitt av Maximilian Kolbe Utgivelser og kan bestilles via max.katolsk.no eller max@katolsk.no.

Notto R. Thelle:

Gåten Jesus

Oriens forlag 2009

MED GÅTEN JESUS ønsker Notto R. Thelle å lese evangelieberetningene sammen med oss med uhildede øyne. Han tar oss med i betraktninger over tekstene som handler om Jesu død, oppstandelse og himmelferd. Vi er vant til å tenke på det som én koherent fortelling, og glemmer gjerne at det er mange stemmer som taler i Skriften. Thelle lar hver av stemmene få tale på sin måte, noe som løser opp det han kaller «forkynnensens monotoni» og åpner opp for skriftens «polyfoni». De fire evangelistene har for eksempel forskjellige måter å tilnærme seg Jesus på. Markus forteller om sjokk og undring i møte med Jesus, Matteus vitner om at Gud på en radikal måte har frigjort folket i Kristus liksom han lot Moses gjøre i en annen forstand 1200 år tidligere, Lukas forkynner at i Kristus er ikke bare folkets, men hele verdens frelse, fra Jerusalem til jordens ender, og til slutt har vi Johannes som viser Kristus som selve skapermakten kommet inn i verden. Alle forkynner de Kristus, men hver med sin stemme. Det er kaoskrefter i kamp mot kosmos, den gode skaperorden. Bibelfortellingene er uttrykk for menneskenes tolkning av tilværelsen i denne situasjonen. I spenningen mellom Guds allmakt og hans identifisering med de fattigste og skrøpeligste, knuget under kaoskreftene, kommer den menneskelige forstand til kort, og det oppstår et vell av tolkningsmuligheter. Kenosis-motivet er gjennomgå-

ende i hele boken: guddommen som gir avkall på makten, Gud som fødes inn i menneskers kår. Thelle røper en viss aversjon mot å la den ene siden av motivet, hersker-tematikken (Guds majestet, Kristus som dommer på tronen, og i forlengelsen, Maria som himmeldronning etc.) få en fremtredende plass, til fordel for den andre siden, ydmykelsen. Men han innrømmer at vi ikke kan kaste vrak på det teologiske språket som har vokst frem gjennom århundrenes undring over det gåtefulle i bibelens budskap. Vi kan derimot la dette språket berikes igjen av tekstene selv. «Min egen erfaring,» skriver professoren, «er at fortellingen er langt åpnere enn forklaringen, og at polyfonien – de mange stemmene – i fortellingen kan gi bedre forståelse enn entydige forklaringer» (s. 19).

Erfaringen av tekstene blir en nøkkel for å gjøre tekstene levende og relevante for mennesker idag. Vi får være tilstede når Jesus gjenoppvekker Lasarus, vi er der når han vasker disiplenes føtter, vi ser ham stå foran Pilatus. Thelle gir ikke etter for fristelsen til å la fagteologene sette rammene for diskusjonen, selv om de også får bidra, men slipper til leseren selv gjennom å stille seg ved vår side og undre seg sammen med oss. Ofte lar han forfattere, salmediktere og poeter få gi oss ord til denne undringen. Trosbekjennensens ord er knappe og fortettede. «Heldigvis, tenker jeg,» skriver Thelle, «da er det et stykke igjen å gå. Da kan jeg lytte til de mange stemmene som har forsøkt å tyde det som skjedde. Da kan jeg også finne min egen stemme og bidra til lovsangen» (s. 63).

Lykkes Thelle med å forklare underet med nye ord, slik han antyder at han vil forsøke? Kanskje det var et unødvendig prosjekt? Det viser seg at det ikke er nye ord som trengs likevel. Ved å lese tekstene, eller snarere erfare tekstene, påny, hjulpet av fagteologens kunnskap om symbolspråk og referanser til eldre bibeltekster og jødisk kultur, kan underet igjen bli nytt og friskt. Her har forfatteren lyktes. ■

Karl Johan Skeidsvoll

Max og Benedikt

En blåtrost forteller om paven hverdag

Av: Jeanne Perego

Illustrert av: Donata Dal Molin Casagrande

St. Olav forlag 2010

EN AV VINTERENS nye barnebøker fra St. Olav forlag er den sjarmerende fortellingen om blåtrosten Max, som lever sitt fugleliv i Vatikanet og som har bosatt seg øverst i kuppelen på Peterskirken. Max liker å holde et øye med pave Benedikt den XVI og følger med ham rundt på hans mange gjøremål i løpet av dagen. Gjennom Max' fortelling blir vi bedre kjent med Benedikt som person, og også med hans hverdag som pave. Nydelige akvarell-illustrasjoner viser paven blant annet i arbeid på kontoret, i møte med folket på Petersplassen, vandrende i Vatikanhagen og sittende ved pianoet. Og med på bildet er ofte fortelleren, den lille blåtrosten, som er blitt så glad i Benedikt. Blåtrostens kjærlighet til paven blir tydelig for oss lesere i måten han omtaler ham på: «Jeg liker Benedikt veldig godt, også fordi han ligner litt på meg. Han er for eksempel litt sjenert, og han liker å ha tid for seg selv. Noen kan derfor misforstå og tro at han er likegyldig, eller at jeg er trist. Men det stemmer absolutt ikke.»

Boken henvender seg til barn og forteller hvor viktig barna er for paven: «Det er alltid mange barn som deg i Peterskirken og på plassen. Benedikt blir alltid glad for å se dem, for han bærer verdens barn i hjertet sitt. Han regner dere som sine små venner og han minner alltid folk på hvor viktig det

er å beskytte dere og gi dere en trygg og kjærlig oppvekst.»

Dette er en lærerik bok for både store og små. Den fungerer fint som høytlesningsbok for familien hjemme, og kan også med fordel brukes av lærere på skolen og i katekesen. Boken kan være en hjelp for barna til å forstå pavens rolle i kirken, og bidrar til å gjøre pavens liv mer aktuelt og nærrere for dem. Pater Damiano Marzotto, i Kongregasjonen for Troslæren, har skrevet forordet til boken og avslutter slik: «Vi er trygge i pavens hender, men vi vet også at han er avhengig av våre bønner. Jeg håper at denne boken vil varme våre hjerter og fornye vårt løfte om alltid å huske Den hellige far i våre bønner».

Fortellingen om Max og Benedikt skildres med en ærlig og tydelig stemme. Bildene underbygger dette inntrykket – med sin kombinasjon av det åpne og naivistiske, dempet fargebruk, og fremhevingen av naturen – ikke minst fuglelivet i Roma og Vatikanet. Alt dette gir teksten luft under vingene, og gjør *Max og Benedikt* til en vakker og glad barnebok. ■

Sunniva Kristiansen

Trond Berg Eriksen

Roma

Verdensteater og kulturresevat

Kagge forlag 2009

TROND BERG ERIKSENS mangeårige kjærlighetsforhold til Roma har båret frukt i form av en bok som er ruvende på

mange vis og må sies å være en stor prestasjon, selv med Eriksens brede forfatterskap som målestokk. Dette er en utgivelse flere av oss har ventet på – oppfølgeren til hans noe mer reiseskildringspregede bøker fra 1997 og 2001: *Tolv italienske byer: sør for al-pene, nord for Po* og *Veien til Toscana: kunstbyer mellom Ferrara og Lucca*. Illustratøren denne gang er ikke tegner, men fotograf. Og Kari Løvaas' bilder er bidraget som gjør denne boken original innenfor sin sjanger. Hun forsøker å fange noe av Romas hverdag, og betrakterens hverdag i Roma, gjennom ustiliserte snapshots. Forsøket på å unngå det konvensjonelle romabildet er vellykket – flere av bildene hennes er særegent vakre, og de hjelper oss å oppdage detaljer som vanlige fremstillinger overser.

Med denne utgivelsen gir professor Eriksen oss et 400-siders verk om Romas idéhistorie. På mange måter utfolder han her den definisjon av faget som han har gitt i andre sammenhenger – idéhistorie som *integriert kulturhistorie*. Denne helhetlige tilnærmingen til historien er sunn og berikende – en samlesning av det politiske, religiøse og kunstneriske. Man kan si at dette er den eneste adekvate tilnærming til historien, samtidig som en slik metode i virkeligheten er det umuliges kunst. Trond Berg Eriksen er muligens det nærmeste man kommer i norsk sammenheng, men når alt kommer til alt er det ingen enkeltperson som står inne for en oversikt som lever opp til idealet om historisk samlesning. Idéhistorikeren vet selvsagt dette, og at nøkkelen til en vellykket skrivning av en integrert kulturhistorie derfor ligger i avgrensningen. På det punktet er ikke Eriksens fremstilling alltid like måteholdende.

Gjennom hele boken stopper Eriksen opp ved konkrete kunstverk og kirkebygg fra hver epoke, men leseren får aldri dvele lenge ved selve kunstverkene, fordi Trond Berg Eriksens hovedtanke om samlesning av det estetiske, politiske og religiøse trenger seg rastløst inn i verkbeskrivelsen.

Boken lever opp til de høye forventningene man har til den, både når det gjelder omfang (her er det en enorm tematisk bredde) og forfatterens kunnskaper. Mer skuffende er fremstillingsformen. Den språklige kvaliteten er, som alltid, imponerende, men stilen blir så suveren at den tipper over i påståelighet i beskrivelsen av de historiske prosessene. I denne boken tar ikke Trond Berg Eriksen seg tid til innsigelsene mot den tolkningen han selv fremsetter, flere sentrale avsnitt blir rene påstander, hvor leseren kort og godt er overlevert til å stole på idéhistorieprofessorens kompetanse. Det gjør vi naturligvis, men det ville styrket en ellers fremragende bok om formen hadde blitt mer dialogisk. Mangelen på argumentasjon blir tydeligst i omtalen av religiøse tema. Dette overrasker alle som har lest Trond Berg Eriksens glimrende bok om St. Augustin. I romaboken er forfatteren langt mindre villig til å ta innenfraperspektiver på det religiøse, teologiske og kirkelige. Han anlegger en mistankens hermeneutikk på fremveksten av pavedømmet i Roma, og lar maktkategoriene dominere. Vi lærer mye nyttig om maktmisbruk her, men møter få om noen fromme paver i boken – fordi Eriksen mener at posisjon og ydmykhet ikke kan kombineres.

Ikke desto mindre er dette en bok som anbefales. Den bør både leses og kjøpes av alle som elsker Roma. Trond Berg Eriksen er en troverdig formidler av det særegne ved byen. De mest geniale kapitlene i boken er hans refleksjoner over Roma som historiebok, hvor han utdyper tanken om byen som en unik monumentpark over historiens organiske utvikling – ingen andre steder kan man lære å lese denne prosessen som i Roma, sier han. I disse kapitlene er det også som om forfatterens puls senkes, og vi finner vakre og sansesterke beskrivelser av livet i Romas gater. Da får man en fornemmelse av hvordan boken kunne blitt dersom den skarpe esteteten Eriksen, fikk komme mer til orde på bekostning av retoren. ■

Ståle Johannes Kristiansen

Seminar for medarbeidere i Kirken

Foto: Fongde/Solstevne

Seminalet fant sted i Katarinahjemmets lokaler Rosahjemmet i Oslo 13. februar. Pastoralrådet i OKB var ansvarlig for gjennomføringen. Vi deltagere var alle tilknyttet hver våre menigheter som frivillige eller lønnede medarbeidere. For noen kan det kanskje være ganske tilfeldig at man påtar seg oppgaver i menigheten, slik tilfellet var med meg; uvitenheten var stor, læringskurven bratt, behov for kunnskap var absolutt tilstede. Vi skulle igjennom et ganske omfattende program i løpet av dagen. Åpningen var ved Maria Fongen, *Momenter fra Johannes Paul IIs Christifideles Laici* (post-synodal apostolisk formaning om legfolkets rolle i kirke og samfunn, 1988). Det var et høydepunkt og gjorde inntrykk.

Så fulgte temaene: hva er menighetsarbeid, hvordan vanskelige situasjoner kan endres og forbedres, legfolkets plass i menighetsarbeidet, hva er viktig å prioritere for sogneprestene, hva kan gjøres fra sentralt hold, nye statutter for menighetsråd og finansutvalg i OKB samt en presentasjon av Menighetshåndboken.

Mye kompetanse var samlet, med deltagere som i mange år hadde nedlagt svært mye arbeid i sine menigheter og forskjellige utvalg; noen kom fra store menigheter, andre fra små. Utfordringene var ikke like for alle, men når medarbeiderne ser løsninger i stedet for problemer, kan resultatene bli svært så bra, det viste med tydelighet noen av de engasjerte innleggene fra deltagerne.

Da seminaret var slutt, kunne jeg tenkt meg en fortsettelse, det hadde vært fint å kunne få samtale litt i små grupper, det ble det dessverre ikke tid til, men kanskje en neste gang? Dagen

hadde vært innholdsrik, og selv om vi hadde forskjellig ståsted, tror jeg at gleden over å få kunne få bidra med noe i menighetene våre, samt gleden det er å tilhøre Kirken, var felles for oss alle.

Else Alvheim, Hallingdal

Ålesund: Vår Frue Kirke i 50 år i juni

1. pinsedag 1960 ble Vår Frue Kirke i Ålesund vigslet av biskop Rùth. Kirken har ca. 120 sitteplasser pluss et lite galleri. En alminnelig messesøndag er kirken vanligvis fullsatt, og man skjønner fort at man er med i den verdensvide kirke.

Mange på Sunnmøre har gode følelser for «Mariaheimen», nærmeste nabo til kirken. Huset ble brukt som rekonvalesentehjem, men solgt på 70-tallet. St. Karl Borromeussøstre fra Nederland hadde sin tjeneste der gjennom mange år. På folkemunne blir den katolske kirken i Ålesund gjerne kalt «Mariakirken».

Vi ser fram til å feire kirkens 50års-jubileum lørdag den 5. juni og søndag 6. Lørdag ettermiddag blir det i nært samarbeid med Sunnmøre Museum vandring på gammelt katolsk område på andre sida av Nørvasundet, før det blir kultur/foredragskveld i kaféen på muséet. Profesjonelle musikere tilknyttet kulturskolen i Ålesund blir med, og foredragsholdere blir pater Olav Müller og pater Arnfinn Haram.

I det området hvor Borgund kirke og Sunnmøre Museum ligger i dag, har det tidligere vært fire katolske kirker. Biskop Bernt Eidsvig Can. Reg. kommer til jubiléet, og det setter vi stor pris på! Det har ikke vært så mange katolske biskoper med røtter i Eidsvika i Haram, nabokommunen til Ålesund. Tidligere sogneprest ved Vår Frue Kirke, Heinz Josef Cartrein, kommer også.

Vi håper å få pusset opp sakristiet og få noe nytt kirkeinventar til jubiléet. Utvendig er menighetslokalet pusset opp med god støtte fra Bonifatiuswerk, og i vår står også prestegården innvendig for tur. Kirken har fått sjenerøs støtte fra Stiftelsen Kjell Holm på kr. 100.000 til nytt, elektronisk ringeanlegg. Det vil være på plass til jubileet.

Fra en beskjeden begynnelse i 1960 er det i år en livskraftig menighet som feirer sine første 50 år.

Kolbjørn Hellevik / St. Olav

Mariaholm: kjøkkenoppussing ferdig

Foto: Heidi H. Ørnm

Oslo katolske bispedømmes eget leir- og møtsted, Mariaholm utenfor Spydeberg i Østfold, har en tid vært steng på grunn av oppussing av kjøkkenet. Denne er nå ferdig, og stedet er i vanlig drift igjen. Mariaholms stor-kjøkken har fått fliser på veggene, nye skap og nytt gulvbelegg. Det er også foretatt noen mindre justeringer. Alt i alt innebærer endringene at kjøkkenet blir mer funksjonelt og at det blir lettere å overholde kravene til hygiene. Det er Oslo katolske bispedømmes egne håndverkere som har stått for arbeidet.

KI – Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (11. mars 2010)

Fredrikstad: dobbeltjubileum

Foto: Alan Fongde

Søndag 14. mars ble det markert et dobbelt 20-års jubileum i St. Birgitta menighet i Fredrikstad. Den nye kirken, som avløste den gamle tømmerkirken, ble innviet av biskop Schwenzer 17. mars 1990. Samtidig ble det nåværende St. Birgitta kirkekor opprettet. Jubileet ble først markert under høymessen, der et forsterket kor bidro med vakker sang. Feiringen fortsatte så på kirkekaffen, der koret ga til beste flere vokale innslag. Koret med ledere og organist ble behørig avtattet for sin store innsats, som menigheten nyter godt av hver eneste søndag. Leder av byggekomiteen,

Istvan Talos, holdt et kåseri om den lange og kronglete veien fra de første planer om ny kirke til det nåværende prektige kirkebygg sto ferdig.

Arve Vallo

Bodø: ungdomsskolen er kommet hjem

St. Eystein skole har tatt i bruk loftet som stod ferdig oppusset i januar 2010. Ungdomsskolen har kommet hjem! Det er tre undervisningsrom i forskjellige størrelser, personalrom og kontor. St. Eystein ble godkjent som skole for 1–10. klasse våren 2008. Samme høst var det fire elever på ungdomstrinnet, i år er det seksten, og til neste år er det tjueseks elever – en formidabel vekst som krever mye av personalet. Følg med på hva som skjer på St. Eystein ved å bli fan av skolen på Facebook.

Elisabeth Thielemann

Svalbard: Messefeiring i 20 minus

foto: Miroslaw Ksiasek/MSF

Berislav Grgic, biskop-prelat av Tromsø, besøkte sammen med sin generalvikar p. Miroslaw Ksiasek MSF Svalbard den 1.–4. mars. På besøkets første dag møtte de og snakket med sysselmannen på Svalbard, Odd Olsen Ingerø.

Dag to reiste biskopen og generalvikaren med sysselmannens helikopter til Hornsund og Polsk Polarstasjon, og feiret der Den hellige messe for polske forskningsarbeidere som er stasjonert der. Messen ble feiret ute ved det store kors som ble oppreist i 1982, og temperaturen var minus 20 °C. Like før messen skulle starte, kunne de tilstedeværende se to isbjørner bare noe få hundre meter unna. Senere på kvelden ble det også feiret messe i Svalbard Kirke.

På besøkets siste dag ble følget kjørt rundt i Longyearbyen sammen med soknepresten i Den norske Kirke.

KI – Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (4. mars 2010)

Trondheim: Planer for ny kirke

Den katolske kirke i Midt-Norge ledet av biskop Bernt Eidsvig ønsker å bygge en helt ny St. Olav domkirke med tilhørende fasiliteter i Trondheim, fortrinnsvis på den eksisterende tomt. Kommuneadministrasjonen og ordføreren er informert om dette. Det forutsettes at det eksisterende kirkeanlegg, som også er i dårlig forfatning, må rives. Biskopen har nedsatt en byggekomité, ledet av Egil Mogstad, for å starte prosessen.

Komiteen har utarbeidet en rom- og funksjonsplan for et nytt kirkeanlegg og invitert en liten gruppe utvalgte arkitekter til å delta i en idékonkurranse for å finne den best egnede arkitekt for den nye kirken. Prosjektutvikling Midt-Norge er engasjert for å bistå oss med å velge ut arkitekt. Det er nedsatt en jury, bestående av to eksterne arkitekter samt tre medlemmer av byggekomitéen, som skal velge en arkitekt for videre prosjektering basert på det beste utkastet. Juryen innstiller til biskopen, som fatter den endelige avgjørelsen. Avgjørelsen forventes i april, hvorpå menigheten vil bli invitert til en presentasjon av vinneridéutkastet og planer for nye St. Olav domkirke. Det er et mål at også menigheten vil bli brakt inn i planleggingsprosessen etter at arkitekt er valgt.

St. Olav Domkirke håpes å kunne være ferdig til vigsel ved Olavs omvendelse 16. oktober 2014 og tusenårsminnet for Olavs dåp i Rouen. Kirken tenkes bygd med 500 sitteplasser. I tillegg ønskes det bygd et helt nytt menighetslokale med rom for katekese og forsamlinger, samt kontorer og andre fasiliteter.

For byggekomitéen, Jon Thomas Kringlebotn
Fra Søndagsbladet, St. Olav menighet i Trondheim
nummer 1-2010 (12. mars 2010) / St. Olav

OKBs beredskapsplan blir gjeldende også for Trondheim stift

Apostolisk administrator av Trondheim stift, Bernt Eidsvig, har etter råd fra et enstemmig prestekollegium i stiftet den 29. mars bestemt at Oslo katolske bispedømmes Beredskapsplan når kirkelig medarbeider er mistenkt for eller har gjort seg skyldig i seksuelle overgrep og grenseoverskridende seksuell adferd også fra dags dato gjøres gjeldende for Trondheim stift. Samtidig har den apostoliske administrator bestemt at

behandling av sådanne saker i stiftet foretas av Oslo katolske bispedømmes allerede eksisterende fagetiske råd. Han vil imidlertid innen kort tid utnevne en egen kontaktperson for Trondheim stift.

KI – Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (29. mars 2010)

Menighetsetablering i Sandefjord

Biskop Bernt Eidsvig av Oslo kunngjør i sine meddelelser i februar 2010 at Sandefjord utskilles og etableres som egen menighet den 24. juni i år, høytiden for Johannes Døperens fødsel, noe forsinket etter opprinnelig plan. Menigheten skal bære navnet St. Jophannes døperen. Menigheten vil omfatte Sandefjord kommune, poststedet Kodal i Andebu samt Stokke og de deler av poststedet Sandefjord som ligger i Stokke kommune.

KI – Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (16. februar 2010) / St. Olav

Grenseendring

Hamar/Lillehammer menigheter

Biskop Bernt Eidsvig av Oslo kunngjør i sine meddelelser den 15. februar 2010 de følgende grenseendringer mellom menighetene på Hamar og Lillehammer:

Menighetsgrensene mellom St. Torfinn menighet Hamar, og Mariakirken menighet, Lillehammer, har vært diskutert ved flere anledninger, og især grensetrekningen i det sørlige Oppland. Basert på de nyeste statistikker for medlemstall i de to menigheter, den økonomiske innvirkning dette har, samt de lokale forhold i regionen som påvirker menighetstilhørighet, foretas nå en endring i grensene mellom de to menigheter.

Etter å ha hørt Presterådet i bispedømmet (jmf. CIC kan. 515 §2), og menighetsrådene i St. Torfinn menighet på Hamar og Mariakirken menighet på Lillehammer, overføres derfor kommunene Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten i Oppland fylke fra St. Torfinn menighet på Hamar til Mariakirken menighet på Lillehammer fra 20. februar dette år.

KI – Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (16. februar 2010)

Kina: Undergrunnsbiskoper fortsatt varetektsfengslet

Søndag 14. februar meddelte pave Benedikt sine lykkeønskninger til det kinesiske folk i forbindelse med feiringen av det nye året – «Tigerens År». Ved årsskiftet står Kirken i Kina fremdeles ovenfor store utfordringer, blant annet splittelsen mellom de som holder fast ved lojaliteten til Roma og avviser samarbeid med kommunistmyndighetene, og de katolikker som holder seg inne med staten gjennom «Den kinesiske katolske patriotiske forening».

Kommunistmyndighetene holder fremdeles tre av landets undergrunnsbiskoper varetektsfengslet. Samtidig har ingen hørt fra biskop Jia Zhiguo etter at han ble arrestert for snart et år siden.

Kinas kommunistmyndigheter tillater kun kristen praktisering i statlige godkjente såkalte «Patriotiske foreninger», deriblant «Den kinesiske katolske patriotiske forening». Kardinal Zen av Hong Kong har gjentatte ganger oppfordret regimet til å løslate fengslede katolske geistlige, anerkjenne Den katolske kirkes autonomi fra kommunistpartiet samt å åpne for samtaler med Den hellige stol. Det skal allikevel eksistere en viss uenighet mellom kardinal Zen og statssekretær Bertone om hvilken linje Kirken skal ha ovenfor myndighetene i Kina: konfrontasjon vs. diplomati. Denne debatten ble ytterligere aktualisert etter løslatelsen av biskop Joseph An Shuxin som – etter å ha vært fengslet i ti år – i fjor trådte inn i den patriotiske forening, en handling mange kinesiske katolikker har betegnet som forræderi.

Et lite positivt tegn for Kinas lojale katolikker er den nylige løslatelsen av to undergrunnsprester fra bispedømmet Zhengding. Mange undergrunnsprester rapporterer likevel om jevnlig trakassering og fengsling for å tvinge dem over til «Den patriotiske forening».

AsiaNews, CWN, CNA; Andreas Dingstad (13. februar 2010)

Italia: Venter over en million besøkende for å se likkledet

I perioden mellom 10. april og 23. mai i år stilles det berømte likkledet i Torino ut til allmenn beskuelse for første gang siden restaureringen i 2002.

På en pressekonferanse i Roma onsdag opplyste arrangøren at over en million pilegrimer så langt har booket plass for å se likkledet. Det er ventet at hver enkelt besøkende får mellom 3-5 minutter foran kledet, som befinner seg i en skuddsikker og temperaturregulert spesialkiste.

Pave Benedikt XVI ventes å besøke katedralen i Torino den 2. mai. Billetter kan bookes gratis på en egen nettside opprettet av erkebispedømmet Torino. Kirken – som formelt eier kledet – har aldri uttalt seg offisielt om dets ekthet, men oppmuntret til fortsatte studier.

Associated Press, CNS; Andreas Dingstad (17. februar 2010)

Vatikanet: Antall katolikker i verden øker

Vatikanets statssekretær, kardinal Tarcisio Bertone, kunne lørdag den 20. februar presentere 2010-utgaven av Vatikanets årbok, den såkalte «Annuario Pontificio».

«Annuario» er verdenskirken «Hvem er hvem». På over 2000 sider nevnes navn og data for alle bispedømmer, deres biskoper og generalvikarer, samt statistiske opplysninger om antall katolikker og dåp. I tillegg er den en personalbok for den romerske kurie og Vatikanstaten og nevner hovedkvarterene for de katolske ordensfelleskapene av pavelig rett.

Årets utgave viser at antall katolikker blant verdens befolkning har hatt en forsiktig økning. Drøye 1,17 milliarder – rundt 17,6 prosent av verdens befolkning – var i 2008 katolikker. Dette er en økning på 19 millioner fra 2007.

Antall seminarister øker – etter flere års tilbakegang – fra 115 919 i 2007, til 117 024 i 2008. Afrika, Asia og Oseania står for den største økningen, mens antall seminarister i Europa har gått ned med 4,3 prosent.

Antallet prester har økt fra 405 178 i år 2000, til 409 166 i 2008. Rundt 47 prosent av disse tjenestegjør i Europa, 30 prosent i Nord- og Sør-Amerika, 13,2 prosent i Asia, 8,7 prosent i Afrika og 1,2 prosent i Oseania.

Mens antall kvinnelige ordensmedlemmer i Europa og USA har minsket siden år 2000, har tallet fordoblet seg i Asia og Afrika. På tross av nedgangen i Europa, har preste- og ordenskall samlet sett økt med én prosent det siste tiåret, noe som er med på å gjenspeile Kirkens vekst i blant annet Afrika og Asia.

VIS, CNA; Andreas Dingstad (20. februar 2010)

India: Jesus-karikatur skaper uro

Kristne i India har nok en gang blitt utsatt for religiøst motiverte voldshandlinger etter at lokale nonner fra delstaten Meghalaya i det nordøstlige India, oppdaget en grunnskolebok med et bilde av Jesus som røyker og drikker øl. Nonnene anmeldte forholdene til de lokale myndighetene, som svarte med å trekke boken tilbake. Som en protest hengte hindu-fundamentalister opp bildet på ulike offentlige steder. Bildet – trykket som en illustrasjon til bokstaven I og ordet «Idol» (avgud) – viser det klassiske «Jesu hellige hjerte» med to iøynefallende tillegg: Jesus med en sigarett og ølboks i hendene.

Volden skal ha startet etter at ulike kristne grupperinger fra Meghalaya demonstrerte mot karikaturen. Under demonstrasjonen forsøkte noen unge kristne gutter å fjerne en poster av Jesusbildet fra et marked dominert av hinduer. En motorsykkel ble også påtønt.

Hinduekstremister svarte med å angripe både demonstrasjonen og butikker drevet av kristne. Senere har to protestantiske kirker i den nordvestlige delstaten Punjab blitt brent ned til grunnen og lokale pastorer overfalt.

Lokalt politi fra delstaten Meghalaya har konfiskert kopier av boken, samtidig som det private forlaget bak boken har bedt befolkningen om unnskyldning.

Kristne utgjør rundt 25 prosent av befolkningen i Punjab-regionen, og 70 prosent i delstaten Meghalaya. Bråket rundt Jesusbildet kommer i kjølvannet av den omfattende anti-kristne voldskampanjen i Orissa i 2008.

AsiaNews, Reuters, CWN; Andreas Dingstad (22. februar 2010)

Vatikanet/Nigeria: Fordømmer voldshandlingene

Vatikanet uttrykte mandag sin sorg og solidaritet etter massakren i Nigeria, hvor gjenger bevæpnet med macheter angrep tre kristne landsbyer og drepte mer enn 500 mennesker.

Den hellige stols pressetalsmann, fr. Federico Lombardi, sier til AFP mandag at Kirken reagerer med «sorg og bekymring» på volden i Nigerias Jos-region, som i følge rapporter ble utført av muslimske gjetere natt til søndag.

I et intervju med Vatikanradioen mandag sier erkebiskopen av Abuja og president i landets bispekonferanse,

John Olorunfemi Onaiyekan, at voldshandlingene ikke er religiøst motiverte, men må forstås ut ifra kulturelle, sosiale og økonomiske forskjeller. «Det er en klassisk konflikt mellom gjetere og bønder, bare det at alle Fulaniene er muslimer og alle Beromene er kristne», sier erkebiskopen. Onaiyekan ber myndighetene om å oppfylle sine forpliktelser til å beskytte området, men beklager samtidig at de ikke ser ut til å ha kapasitet til nettopp dette.

Kirkens reaksjon må ifølge Onaiyekan være «en fortsettelse av arbeidet med å fremme gode relasjoner mellom kristne og muslimer, og å bidra til en avtale som kan være med på å stoppe volden, slik at vi kan jobbe sammen for å løse konkrete politiske og etiske problemstillinger».

95 personer skal så langt være arrestert etter søndagens massakre.

Nigeria er delt opp i det hovedsakelig muslimske nord og kristne sør. 12 nordlige stater har siden 1999 praktisert Sharia som hovedlovgivning. Religiøse minoriteter i områdene – hovedsakelig kristne – har gjentatte ganger protestert mot innføringen, og flere sammenstøt har funnet sted. Den katolske bispekonferansen i Nigeria har i tidligere uttalelser sagt at innføring av islamsk rett, både på nasjonalt og regionalt plan, er i strid med landets forfatning.

Av en befolkning på ca. 150 millioner angir Annuario Pontificio antall katolikker i Nigeria til rundt 25 millioner.

AFP; CNA, Vårt Land (9. mars 2010) / St. Olav

Nazister utkledd som munkers skulle infiltrere Vatikanet

I et plott som tatt ut av en spenningsroman avslører frigitte opplysninger fra den britiske etterretningsorganisasjonen MI5 at nazistene utarbeidet en plan om å infiltrere Vatikanet med spioner utkledd som munkers. Ideen skal ha kommet fra en nazisympatisør i Roma etter at de allierte i 1943 rykket nærmere og nærmere byen, og tyskerne gjorde seg klare til å trekke seg ut.

«Operation Georgian Convent» hadde til hensikt å holde nazistene informert om de alliertes aktiviteter i byen gjennom å utnytte immuniteten til vatikaneieendommer i Roma. Dette skulle utføres ved opprettelsen av et georgisk kloster under Vatikanets

beskyttelse, hvor agenter kunne ha kontakt med tysk etterretning.

Seks agenter ble sendt til Roma for å gå under dekke som prester og seminarister, men skal ha vekket mistanke da det viste seg at de hadde større interesse for kvinner enn for kirkelig doktrine. Operasjonen ble avbrutt etter at Vatikanet informerte den tyske ambassadør ved Den hellige stol om at de hadde blitt tipset om planen.

Daily Telegraph (15. mars 2010)

Bekrefter Medjugorje-kommisjon

Vatikanet bekreftet onsdag ryktene om en kommisjon som skal undersøke Maria-åpenbaringene i Medjugorje.

Kommisjonen – som er underlagt Troskongregasjonen – skal ledes av den 79 år gamle kardinal Camillo Ruini, tidligere formann for Den italienske bispekonferanse og forhenværende generalvikar for Roma. Filosofen og teologen Ruini regnes som en av pavens mest betroede medarbeidere. Den korte pressemeldingen nevner ikke andre medlemmer enn Ruini, men sier at gruppen skal bestå av «kardinaler, biskoper, spesialister og eksperter». I følge Zenit har kommisjonen rundt 20 medlemmer.

På tross av at Vatikanet aldri formelt har anerkjent åpenbaringene i den lille bosniske byen – som skal ha startet i 1981 – er Medjugorje blitt et stort pilegrimsmål med over en million besøkende i året.

Den hellige stols pressetalsmann uttaler at kommisjonen er nedsatt etter forespørsel fra de bosniske biskoper, blant annet den lokale biskopen av Mostar, Ratko Peric. Biskopen av Mostar har lenge vært kritisk til det han kaller «Medjugorje-fenomenet», og i 2009 påla han strenge restriksjoner på de som promoterer åpenbaringene.

Zenit, Vatican.va, AP; Andreas Dingstad (17. mars 2010)/St. Olav

Irak: Enda en kristen skutt og drept i Mosul

Sabah Yacoub Adam, 55 år, gift og far til ett barn, ble onsdag den 17. mars skutt og drept nær dominikanerklosteret i Mosul i det nordlige Irak. Adam var en kaldeisk kristen og eide en glassfabrikk.

Drapet føyer seg inn i en lang rekke mord rettet mot den katolske minoriteten i byen. Msgr. Emil Shimoun Nona, den kaldeiske erkebiskop av Mosul, omtaler de tilsynelatende systema-

tiske snikmordene for «en endeløs Via Crucis» (korsvei) for byens kristne. De mange drapene har ført til at stadig flere kaldeere forlater Mosul; mange til kristne landsbyer på Nineveh-sletten lenger nord i landet, men svært mange også ut av landet.

Drapsbølgen førte til at den irakiske regjering i februar styrket sikkerhetstiltakene for de kristne i Mosul og dannet en særlig undersøkelseskommisjon. Den pavelige nuntius i Bagdad, erkebiskop Francis Assisi Chullikat, understreket i et nylig intervju med Vatikanradioen at kristne og muslimer har levd i fred i området i over 1400 år, og fortalte at han var blitt oppsøkt av en delegasjon sunni- og shia-muslimske ledere som ville uttrykke sin solidaritet med de kristne i Irak, ikke minst i Mosul.

Nyhetsbyrået Fides viser til tall fra UNHCR (FNs organisasjon for flyktninger) som viser at hele 40% av irakiske flyktninger – av totalt 1,6 millioner – er kristne. 44% av irakiske asylsøkere i Syria er kristne. Tallene vokser også i Jordan, Tyrkia og i vestlige land som Sverige og Australia.

Guvernøren i Nineveh-provinsen, Atheel al-Nujaifi, ba torsdag FN og EU igangsette en internasjonal granskning av angrepene mot kristne og andre minoriteter i området.

AsiaNews, Fides (17. mars 2010)

Barnekorhelg 2010

Lederne for barnekorene i St. Olav, Oslo og St. Paul, Bergen planlegger barnekorhelg i Bergen høsten 2010.

Vi ønsker kontakt med folk som driver barnekor/sanggrupper i menighetene (eller innen nasjonale grupper)/er interessert i å starte med dette.

Kontakt Pernille Volent på
pernille.volent@gmail.com
eller 98 46 19 06.

Fra biskop Berislav Grgic' kalender*

25/4	Søndag: St. Thomas Morus menighet i Neuss
2/5	Konfirmasjon i Harstad
9/5	Konfirmasjon i Vadsø
13/5	Konfirmasjon i Bodø
15/5	Vielse i Oslo
23/5	Konfirmasjon i Tromsø
24/5	Konfirmasjon i Narvik
30/5	Konfirmasjon i Storfjord
4/6	Messe for polske arbeidere i Nesna
5/6	Konfirmasjon i Sandnessjøen
6/6	Konfirmasjon i Mosjøen
6/6	Konfirmasjon i Brønnøysund
13/6	Konfirmasjon i Hammerfest
19/6	Tromsø: festmesse hos St. Elisabethsøstrene for Sr. M. Albina Henningsens 70-års ordensjubileum

*Åjour per 12. 3

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender*

18/4	Ferming i St. Frans menighet, Larvik
24/4	Ferming i Vår Frue menighet, Porsgrunn
25/4	Ferming i St. Olav menighet, Tønsberg
30/4	Foredrag i Katolsk forum i Stavanger
1/5	Ferming i St. Svithun menighet, Stavanger
8/5	Ferming i St. Birgitta menighet, Fredrikstad
9/5	Ferming i St. Mikael menighet, Moss
13/5	Ferming i St. Paul menighet, Bergen
15/5	Messe i St. Hallvard menighet, Oslo. Økumenisk arrangement i Oslo ladegård.
16/5	Ferming på Rjukan
19–21/5	I Paderborn
22/5	Ferming i St. Olav menighet, Oslo
23/5	Ferming i St. Olav menighet, Trondheim
24–25/5	I Trondheim
29/5	Ferming i Mariakirken menighet, Stabekk
5/6	Ferming i St. Magnus menighet, Lillestrøm
6/6	Høymesse i Vår Frue kirke, Ålesund, i anledning av 50-års kirkejubileum
12/6	Prestevielse av Per Einar Odden på Tautra
13/6	Ferming i St. Torfinn menighet, Levanger

*Åjour per 16.3

Abonnerer på gamle St. Olav har mottatt et prøvenummer fra oss.

Gav STREK mersmak?

Benytt vårt spesialtilbud nå!

Bestill på www.strekmag.no eller ring tlf. 22 31 03 35.

DET TEOLOGISKE MENIGHETSAKULTET

mf.no/katolsk

KATOLSKE STUDIER

kontaktpersoner
Våre studieveiledere vil gjerne hjelpe deg med en utdanningsplan tilpasset din studiesituasjon.

søknadsfrist
For studier høsten 2010 er søknadsfristen 1. juni. Løpende opptak etter kapasitet fram til semesterstart 17. august.

For nærmere informasjon om opptak, se www.mf.no/katolsk eller ring 22 59 05 00

Ønsker du en faglig fordypning i katolsk tro?

Følgende katolske emner tilbys ved MF høsten 2010:

- Teologi og kirkens liv (10 studiepoeng på bachelornivå)

Emnet innbefatter:

- Spiritual theology (studier av utvalgte tekster fra den kristne åndelige tradisjon) ved Paul Murray (Roma)
- Innføring i liturgisk teologi og liturgiens historie ved Jan Schumacher
- Teologi hos kirkefedrene ved Jan Schumacher og Oskar Skarsaune

Emnet tilbys også som masteremne.

- Metafysikk og naturfilosofi (10 stp på bachelornivå)

Emnet gir en filosofihistorisk innføring i spørsmål om Guds eksistens, naturen og det fysiske univers, samt søker å gi studentene et språk for selv å møte slike problemstillinger.

Pressen redder kirken

Gerhard Helskog – journalist i TV2

Kan jeg fortsette å lede barna mine inn i en kirke som har skjult seksualforbrytere?

JEG SITTER MED DAGBLADET foran meg. På førstesiden er den hellige far avbildet med «Sex sjokket» skrevet over hele pannen. Detaljene er rystende. Men ved nærmere øyesyn henger detaljene dårlig sammen. «De overdriver», tenker jeg. Før jeg tar meg sammen. Kirken jeg elsker har sviktet grovt. Nå får den pryl. Med god grunn: For slik jeg et øyeblikk lette etter bortforklaringer av typen «å det er ikke så galt», nettopp slik har mange av våre ledere svikefullt sett en annen vei.

BAGATELLISERING er en forferdelig refleks. Som korrespondent i USA så jeg hvordan hykleriet ble en katastrofe i Boston. Der fortalte den ene katolikken etter den andre hvordan de var blitt voldtatt som barn, av kirkens menn. Ofte gikk de samme prestene igjen i historie etter historie. Likevel slo ikke kirken alarm, men skjulte overgriperne. Istedenfor å renske opp i åpne rettsprosesser, valgte bispedømmet å dekke over, lyve, og tidvis opplasse overgriperne. Slik kom overgriperne i kontakt med nye barn, og slik kunne voldtektene fortsette. Kirken var altså mer oppatt av å beskytte sitt renommé, enn av å beskytte barna.

Så hva har det med meg å gjøre, her Norge?

JEG ER FAR til tre barn. Ungene mine viser vekslende entusiasme når jeg tar dem med i kirken på søndager. Men jeg fører dem dit i forvissning om at kirken i Norge er trygg.

Så hva er da problemet?

Problemet er giften som siver ut fra avsløringene i USA, Irland og nå i Tyskland. Den snikende mistroen som, urasjonelt, trenger seg inn i familiene våre. Jeg blir på vakt når jeg i våre kretser hører argumenter av typen: «det er flere overgrep i andre miljøer», «lommemann drev motorklubb» eller «pedofile oppsøker idrettsmiljøer». Dette er relativisering som forsøker å sette kirken i et gunstigere lys. Det er fordi så mange har vært opptatt av kirkens omdømme at vergeløse barn har blitt ødelagt.

Jeg har ikke bare tre barn som er katolikker, jeg har også en kone som ikke er katolikk. Vi er altså en blandet familie. Dette er et følsomt område. Kan jeg forsikre min kone om at kirken slår resolutt ned på ethvert

Bagatellisering er en forferdelig refleks

tilløp til overgrep? Etter USA, Irland og Tyskland nøler jeg med å svare. Pavens klare brev til kirken i Irland var godt. Men kan jeg vise min kone at kirken her i Norge diskuterer dette utover i organisasjonen? Tja, si det. Lager den planer for å gardere seg mot ondskapen? Antagelig. Men debatten var ikke akkurat påtrengende før presseoppslagene kom.

DET ER GODE STUNDER hvor jeg tenker at kirken er den siste skansen som kan forsvare barna våre i en forrykt materialistisk verden. Jeg ser hvordan ungene mine daglig overkjøres av reklame og TV som roper kjøp. Kjøp! Er du fornøyd med kroppen din? Ha! Hvorfor har du ikke denne buksen, genseren eller jakken? Kjøp! Kast! Har du mobil?

I møte med den usunne kakofonien lærer kirken barna mine at de også har en sjel. Kirken vet at selv den minste trenger å stoppe opp i en verden av flimmer. For å hvile, fundere og be, i trygghet.

Kirken er stor når den fyller et rom med uegennyttig kjærlighet. Når selv en tiåring med et barns manglende impuls kontroll, forstår at det ikke hele tiden «skal ha», men tvert om «skal gi». Når det store er å dele, hjelpe, elske, – ikke grabbe til seg, lyve og spjåke seg til.

SÅ, JO JEG VIL FORTSETTE å føre barna mine til kirken. Til tross for presseoppslagene om overgrep i andre land? Ja, nettopp. For skulle jeg en kveld være ørlite usikker på om kirken i min lille avkrok har feil den ville skjule, så er jeg sikker på at aviser vil finne disse feilene og blåse dem opp. Det er ikke pressens jobb å hjelpe kirken, tvert om. Men det er likevel det som skjer. Når kirken har sviktet og ikke klart å rydde opp, er det pressen som har utløst granskinger og tvunget den på rett vei.

Hørte jeg et aldri så lite «Gud velsigne Dagbladet»? ■

Pavens bønneintensjoner

2010

April

At enhver tendens til fundamentalisme og ekstremisme må motvirkes med vedvarende respekt, toleranse og dialog mellom alle troende.

At kristne som forfølges for evangeliets skyld, styrket av Den hellige ånd må holde ut i trofast vitnesbyrd om Guds kjærlighet til hele menneskeheten.

Mai

At den skamfulle og groteske handelen med mennesker, som involverer millioner av kvinner og barn, må ta slutt.

At prester, diakoner, ordensfolk og legfolk i apostolisk arbeid må vite å skape misjonsiver i de fellesskap som er betrodd dem.

Juni

At nasjonale og overnasjonale institusjoner må arbeide for å sikre respekt for menneskelivet, fra unnfangelse til naturlig død.

At Kirken i Asia, som utgjør en «liten hjord» i en ikke-kristen befolkning, må forstå hvordan de kan formidle evangeliet og gi et gledesfylt vitnesbyrd om sin tilhørighet til Kristus.

St. Torfinn av Hamar – mektig prelat

Av Helge Magnus Iversen

Gammelt postkort av Torfinnstatuen som nå pryder fasaden til St. Torfinn kirke, Hamar.

Eirik 2. Magnusson (1268 – 1299) overtok tronen etter faren Magnus Lagabøte i 1280. Et formynderstyre med verdslige stormenn ledet Norge til Eirik ble myndig i 1282. Kongen var fysisk og psykisk redusert etter et par fall fra hesteryggen, og formynderstyret satt med stor innflytelse og makt helt til hans død i 1299. Formynderstyrets kirkepolitikk utfordret den norske kirkeledelsen, sendte biskoper i eksil og ga kong Eirik tilnavnet Prestehater. Midt i stormen sto biskop Torfinn av Hamar (ca 1243 – 1285).

LITE ER KJENT om Torfinns person. Han er nevnt i ni middelalderdokumenter, men bare ett (testamentet) antyder private forhold. Enkelte av hans gjerninger avtegnes tydeligere, og den generelle historie fra perioden supplerer bildet. Denne artikkelen bygger hovedsaklig på artikler om Torfinn skrevet av historiker og statsarkivar Per-Øivind Sandberg, Hamar, publisert i hhv. *Norsk Biografisk Leksikon*, *Forum Mediaevale* (2002) og *Hamar Bispestol 850 år*.

Sandberg antar at Torfinn er født ca 1243, sannsynligvis i Verdalen. Antagelsen bygger på at Torfinn er nevnt som korbrotter i Nidaros i 1273, og at vanlig alder for prestevielse på denne tid var 30 år. Ingen kilder forteller hvem Torfinns foreldre var, men testamentet fra 1284 gir enkelte opplysninger om slekten. Her nevnes moren, som ennå var i live, seks søsken navngis, samt noen andre slektninger.

Ny tronfølge

Etter kraftige stridigheter mellom kong Sverre og kirkeledelsen på slutten av 1100-tallet, roet forholdet mellom konge og kirke seg i første halvdel av 1200-tallet. Uenigheten blusset opp igjen i 1260 da kong Haakon 4. Haakonsson innførte ny tronfølge. Loven var neppe eneste årsak til konflikten, i bakgrunnen

spøkte et komplekst konflikttema: maktfordelingen mellom kronen, adelen og Kirken. Den norske adel, som oppsto på 1200-tallet, hadde rot hos lendmennene og hirden og var en embetsadel med maktbase i riksmøtet og riksrådet. Norge fikk i motsetning til andre europeiske land aldri noen stor godseieradel i middelalderen. Kirken ble den overlegent dominerende godseier.

Lovendringen innebar et automatisk arvekongedømme. Før endringen var det også et innslag av valg med biskopene som viktigste valgmenn. Adelen så seg best tjent med en sterk kongemakt og gikk derfor mot Kirken da denne protesterte mot lovendringen. Konflikten ble noe neddempet da Haakon 4. døde i 1263 og den fredsæle Magnus Lagabøte overtok tronen, men ble alvorlig skjerpet da Jon Raude ble erkebiskop i 1268.

Kampvillig erkebiskop

Erkebiskop Jon forsvarte som sin forgjenger den hellige erkebiskop Eysteinn Erlendsson, programmet om Kirkens frihet. Men St. Eysteins diplomatiske egenskaper synes fraværende hos Jon. Sandberg beskriver Jon som en mann med mer vilje enn intelligens. I 1273 utarbeidet erkebiskop Jon en rapport om kirkelige maktforhold i Norge. Rapporten skulle fremlegges for pave Gregor 10. under konsilet i Lyon året etter. Kong Magnus mente erkebiskopens beskrivelse var feilaktig, noe som utløste flere års forhandlinger før kongen og biskopene i 1277 inngikk den såkalte sættargjerden i Tønsberg, en meget gunstig avtale for Kirken.

Torfinn entrer scenen – og landsforvises

Nå stiger korbrotter Torfinn fra Nidaros ut av skyggene. I et dokument fra 1273 omtales han som prest ved domkirken, og som sådann fulgte han erkebiskop Jon til forhandlingene i Tønsberg. Der signerte han som vitne sættargjerden sammen med alle landets biskoper. Vinteren 1278 ble han valgt til biskop på Hamar. Torfinn fremsto raskt som en ivrig og viktig støttespiller for erkebiskop Jon.

De rettigheter Kirken fikk ved sættargjerden, ble ensidig sagt opp av kong Eiriks formynderstyre. Formynderregjeringen krevde bl.a. skatt

fra geistligheten og forgrep seg på kirkegodset. Erkebiskop Jon reagerte resolutt med bannlysning av stormennene. Dette førte til at de svarte med samme mynt og erklærte erkebiskop Jon, biskop Andres av Oslo og biskop Torfinn av Hamar for fredløse med det resultat at disse måtte rømme landet. Slik ble de mest kirketro biskopene fratatt sine embeter. Men støtten til erkebiskopens selvstendighetspolitikk var neppe eneste årsak til Torfinns landsforvisning.

Allerede før Torfinns bispetid ble Hamar bispestol en maktbase. Bispeborgen og biskopens hird var én ting, viktigere var kanskje bispestolens økonomi: Opplandene var Norges mest produktive korndistrikt, og her var bispedømmet den største godseier. Mye tyder på at hamarbispes aktivt drev en strategisk eien- domspolitik utover på 1200-tallet gjennom oppkjøp og makeskifte av jordeiendom. Slik ble størstedelen av bispegodset konsentrert rundt Hamar- markaupangen og langs Mjøsa. Dette effektiviserte innkrevningen av land- skyld og gjorde utførsel av korn og andre landbruksprodukter enklere.

Foruten avkastningen fra egne gårder innkrevde hamarbispen kirkeskatt (tiende) i form av korn fra bøndene. Årsaken til at kornet fra Opplandene var spesielt verdifullt, lå på Island. Som følge av klimaforverring under- kastet islandske bønder seg frivillig den norske kongen i 1262, og Haakon 4.s motytelse var at kongen hvert år skulle sende 30 lester korn og mel til Island (grovt regnet ca. 60 tonn). For å overholde forpliktelsen var kongen avhengig av korn fra innlandet, og det var derfor viktig at hamarbispen var kongens allierte. Biskop Torfinn var forkjemper for en sterk, selvstendig norsk kirke under ledelse av Paven, og formynderstyret så ham som en trussel mot kongemakten.

I utlendighet

I 1282 flyktet erkebiskop Jon og biskop Andres til Skara i Sverige, mens biskop Torfinn tok sjøveien til Flan- dern. Skipet havarerte, og Torfinn kom etter mange strabaser til cister- cienserkløsteret Ter Doest ved Brügge i nåværende Belgia. Der fikk han en «kjærlig mottakelse,» noe som har ført til spekulasjoner om at han har besøkt

kløsteret tidligere. Ved juletider 1282 dro Andres og Torfinn til Roma for å klage til paven over formyndersty- rets overgrep. I løpet av 1283 inngikk kong Eirik forlik med de gjenværende biskoper. Sammen med broren, hertug Haakon, utstedte han samme år be- skyttelsesbrev for Nidaros domkirkes og domkapitlets eiendommer inntil ny erkebiskop var valgt. Formynderstyret satte neppe pris på initiativene, men kunne ikke gå åpent ut mot kongen, nå var han myndig.

I 1285 returnerte biskop Andres til Norge med et formaningsbrev fra pave Honorius 4. til kong Eirik. Paven tiltaler kongen med vennlige uttrykk, og legger skylden for biskopenes landsforvisning på formynderstyret. I den grad kong Eirik i sin regjeringstid evnet å treffe avgjørelser uavhengig av formynderne og adelen, viste han seg ifølge Undset som sterkt kirkeligsin- net og meget from. Tilnavnet «preste- hater» ble i ettertid hengt på ham på

Biskop Torfinn var forkjemper for en sterk, selvstendig norsk kirke under ledelse av Paven, og formynderstyret så ham som en trussel mot kongemakten.

grunn av formynderstyrets fremferd. Også hertug Haakon, som overtok tronen i 1299, skulle vise seg å bli en svært kirkevennlig regent. Han sa takk for sist til stormennene ved å redusere adelens makt.

Død, glemt og gjenoppdaget

Biskop Torfinn vendte aldri tilbake til Norge. Han forlot Roma i 1284 og var syk da han kom til Ter Doest om som- meren. 8. januar 1285 døde han og ble gravlagt nær alteret i klosterkirken. Om Torfinn tilhørte cistercienserordenen er uvisst. At han hadde god kjennskap til og kanskje også tett kontakt med or- denen, kan imidlertid ikke avvises. Den gregorianske reformbevegelse, som Torfinn aktivt støttet, ble båret fram nettopp av cistercienserne. Og mange toneangivende geistlige i Norge i mid- delalderen tilhørte denne ordenen.

Nettopp cistercienserne i Belgia og Frankrike var de første som feiret Torfinn som helgen før kulten så smått spredte seg til Norge. Kulten oppsto seksti år etter hans død da da- værende abbed i Ter Doest ville slette

graven. Da den ble åpnet, strømmet søt vellukt opp og fylte kirken. Dette ble ansett som et sikkert tegn på hel- lighet, fenomenet er kjent også fra andre helgengraver. Undringen grep abbeden, som ønsket kunnskap om denne fremmede som lå her. I klos- teret levde ennå en gammel munk, Walter de Muda. Han husket Torfinn. Ved Torfinns død skrev han et dikt på et pergamentblad som var spikret på en treplate ved graven. Diktet priste biskopens godhet, hans fasthet i motgang, hans selvforsakelse og hans gavmildhet. Pergamentet var ikke tæret av tidens tann, og det ble i klos- teret tolket som et tegn på at Torfinns minne skulle æres. Broder Walter ble bedt om å skrive ned alt han husket om Torfinn. Det ble en historie om en mild og saktmodig mann, dog ubøy- elig når det gjaldt å stå imot urett, streng mot seg selv. Munkene som fikk i oppdrag å oppvarte den norske biskopen, hadde talt meget om hans visdom og hellige vandel; han ble som

en far for dem den korte tiden han fikk i klosteret. Gjennom årene ble det berettet om flere undere ved Torfinns grav, men detaljer om disse er ikke kjent.

Klosteret i Ter Doest lå i ruiner midt på 1600-tallet, men levningene etter Torfinn ble funnet og overført til et kloster i Brügge i 1687, da ble fremde- les Torfinns minne æret der. Men da krypten ble åpnet i 1949, var gravene rast sammen. Torfinns knokler kunne ikke skjernes fra levningene etter de mange abbeder og andre som også lå der.

I Norge gikk St. Torfinn etter hvert i glemmeboken inntil enkelte norske historikere på 1800-tallet henledet oppmerksomheten på hamarbisko- pen som var blitt dyrket som helgen i utlandet. I 1924 fikk Hamar sitt første katolske kapell siden reformasjonen, og det falt naturlig å vie det til St. Torfinn. Sigrid Undset spilte en aktiv rolle i dette. Også den katolske kirken i Levanger bærer St. Torfinns navn.

Statistikk 2010

Katolsk i Norge: En innvandringspreget kirke i rask forandring

av fader Claes Tande

PÅ DISSE SIDENE presenterer vi en rekke statistikker over katolikker i Norge etter fødeland. Stikkdato er 1. januar 2010, og den som ønsker et sammenligningsgrunnlag, finner med noen unntak likt struktuerte statistikker i Broen 5/2008, som ligger på internett. På <http://www.katolsk.no/kirkebladet/2008-5.pdf> s. 14-17 gjennomgås på

lignende måte situasjonen pr. september 2008.

Tallene som presenteres, er besnærende presise. Men man må ha klart for seg at disse statistikkene faktisk ikke forteller hvor mange katolikker som totalt bor eller oppholder seg lovlig i Norge. De viser bare andelen som var registrert i menighetene med 11-sifret fødselsnummer. Antagelig er det minst *dobbelt så mange* katolikker i landet som dem som det redegjøres for på disse sidene, og de aller fleste av de uregistrerte er utenlandsfødte.

I tillegg er tallene litt lavere enn de som rapporteres til det offentlige. Det skyldes at kvalitetssikringen av

statistikken alltid fører til netto høyere tall, og at det også tilkommer norske statsborgere bosatt utenlands.

De fleste statistikkene forklarer seg selv, eller rettere sagt – de gir tilstrekkelig grunnlag til leserens egne fornuftige refleksjoner. Disse kommentarene skal bare streife innom noen få forhold.

Situasjonen forandrer seg raskt

Sammensetningen av våre menigheter er i rask forandring.

Dette fremgår ikke bare ved en sammenligning med tallene fra september 2008, men også med noen stikkprøver

Fødselsnummerregistrerte katolikker i Norge etter fødeland pr 1.1.2010, ordnet etter verdensdel og geografisk region

Afrika	
Algerie	10
Angola	51
Botswana	4
Britisk område i Indiahavet	1
Burkina Faso	4
Burundi	169
Den sentralafrikanske republikk	2
Egypt	15
Ekvatorial-Guinea	2
Elfenbeinskysten	29
Eritrea	348
Etiopia	95
Gambia	19
Ghana	173
Guinea	13
Guinea-Bissau	4
Kamerun	57
Kapp Verde	145
Kenya	110
Kongo-Brazzaville	25
Kongo-Kinshasa	207
Lesotho	2
Liberia	43
Libya	1
Madagaskar	14
Malawi	1
Marokko	11
Mauritania	1
Mauritius	81
Mosambik	24
Namibia	1
Niger	1
Nigeria	158
Reunion	4
Rwanda	170
Senegal	13
Seychellene	3
Sierra Leone	41
Somalia	3
Sudan	75
Sør-Afrika	34
Tanzania	72
Togo	23
Tsjad	1
Tunisia	5
Uganda	110
Zambia	42
Zimbabwe	14

Amerika	
Nord-Amerika	
Canada	120
USA	643
Mellom-Amerika	
Belize	2
Costa Rica	27
El Salvador	53
Guatemala	48
Honduras	29
Mexico	222
Nicaragua	43
Panama	15
Karibia	
Antigua og Barbuda	1
Aruba	4
Bahamas	1
Cuba	79
De nederlandske antiller	3
Den dominikanske republikk	168
Dominica	3
Grenada	1
Haiti	2
Jamaica	4
Martinique	4
Puerto Rico	4
Saint Lucia	3
Saint Vincent og Grenadinene	1
Trinidad og Tobago	55
Sør-Amerika	
Argentina	150
Bolivia	61
Brasil	502
Chile	2868
Colombia	395
Ecuador	83
Fransk Guyana	1
Guyana	7
Paraguay	19
Peru	304
Surinam	4
Uruguay	39
Venezuela	192

Asia	
Midtøsten	
Afghanistan	2
Hellige Land	17
Irak	272
Iran	36
Israel (se Hellige Land)	
Jordan	6
Kypros	2
Libanon	58
Palestinsk territorium (se Hellige Land)	
Syria	15
Tyrkia	7
Sør- og Øst-Asia	
Bahrain	2
Bangladesh	3
Brunei	1
De forente arabiske emirater	4
Filippinene	6141
India	170
Indonesia	52
Japan	19
Kambodsja	10
Kasakhstan	3
Kina (Fastlandskina)	41
Kina - Hongkong	23
Kina - Macao	2
Kina - Taiwan	8
Kirgisistan	1
Kuwait	5
Laos	4
Malaysia	33
Mongolia	2
Myanmar	34
Nord-Korea	3
Pakistan	18
Qatar	2
Saudi-Arabia	6
Singapore	34
Sri Lanka	1437
Sør-Korea	69
Tadsjikistan	2
Thailand	43
Vietnam	3674
Øst-Timor	1

Europa	
Albania	25
Armenia	2
Aserbajdsjan	1
Belgia	141
Bosnia-Hercegovina	376
Bulgaria	2
Danmark	100
Estland	4
Finland	17
Frankrike	668
Georgia	2
Hellas	3
Hviterussland	10
Irland	230
Island	26
Italia	648
Jersey	1
Kosovo	50
Kroatia	460
Latvia	16
Liechtenstein	1
Litauen	340
Luxembourg	7
Makedonia (FYROM)	5
Malta	20
Moldova	2
Monaco	3
Montenegro	2
Nederland	332
Nord-Irland	24
Norge	26616
Polen	12024
Portugal	266
Romania	106
Russland	30
Serbia	41
Slovakia	160
Slovenia	13
Spania	583
Storbritannia	613
Sveits	108
Sverige	187
Tsjekkia	182
Tyskland	1122
Ukraina	40
Ungarn	473
Østerrike	164

Lar seg ikke bestemme nærmere	
Det tidligere Sovjetunionen	1
Det tidligere Jugoslavia	117
Det tidl. Serbia og Montenegro	8
Det tidligere Tsjekkoslovakia	13

Oceania	
Australia	58
Fiji	2
Fransk Polynesia	1
Guam	1
New Zealand	19
Nord-Marianene	1
Ny-Caledonia	1
Salomonøyene	1
Tonga	2
Vanuatu	1
Totalt	
Afrika	2431
Amerika	6160
• Nordamerika	763
• Mellomamerika	439
• Karibia	333
• Søramerika	4625
Asia	12262
• Midtøsten	415
• Sør- og Østasia	11847
Europa	46385
• Norge	26616
• Øvrige Norden	330
• Øvrige Europa	19439
Oceania	87
Ukjent fødeland	134
Sum	67459

Antall katolikker 18 eller eldre bosatt i Norge pr. 1.1.2010

Fødeland	Antall
Norge	13285
Polen	10308
Filippinene	5825
Vietnam	3636
Chile	2820
Sri Lanka	1399
Tyskland	1015

fra 20. mars 2019, altså knappe tre måneder ferskere tall enn dem som er presentert. I Larvik er antallet registrerte katolikker på 80 dager steget fra 526 til 641. Nå er det flere polskfødte der (229) enn det er norskfødte (209). I Molde har antallet også steget med ca 20%, men her har derimot ikke det polske segmentet (nå på 17%) vokst seg størst, men er fremdeles på tredjeplass etter filippinsk- og norskfødte. Jeg tok også en stikkprøve fra Nord-Norge. I menigheten i Mosjøen, som omfatter hele Helgeland, er de polskfødte nå blitt den største gruppe (25% av de nå 517 medlemmer), og

den litauiske gruppen (nå 41 personer) er mer enn fordoblet på de drøyt to månedene.

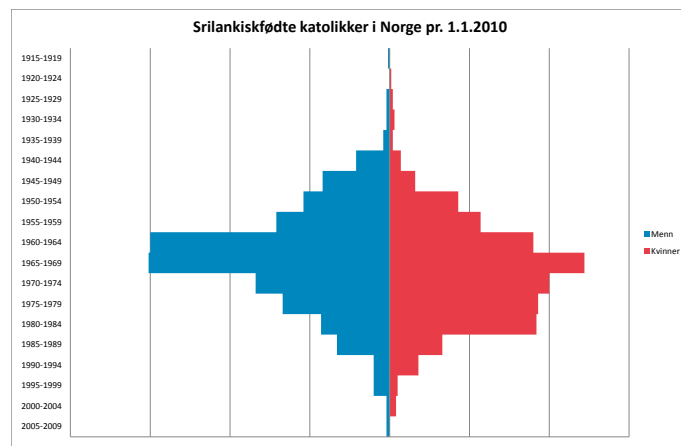
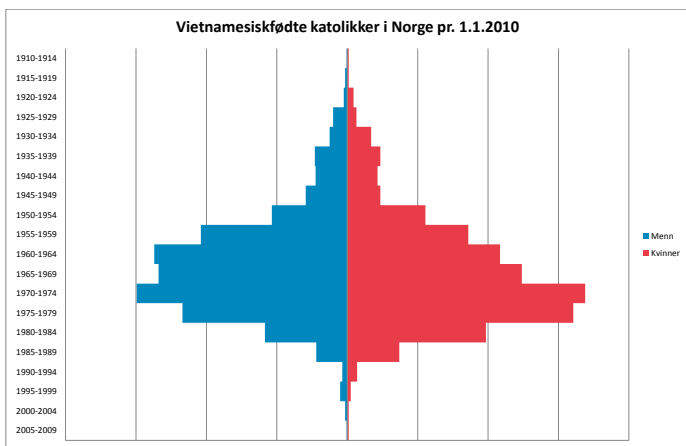
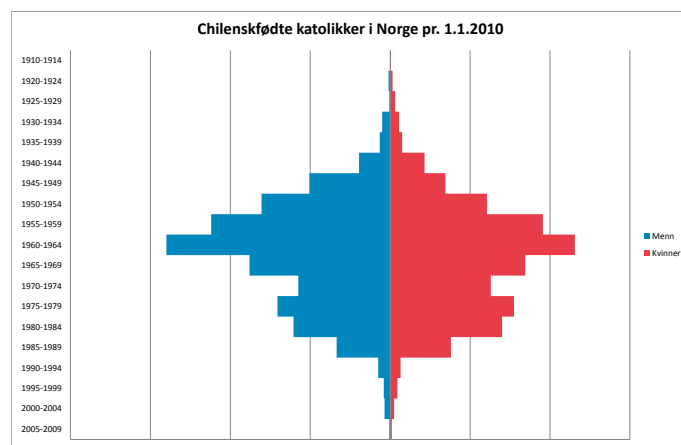
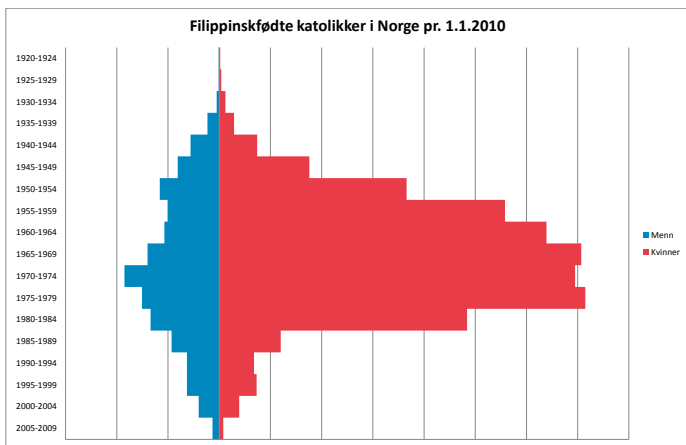
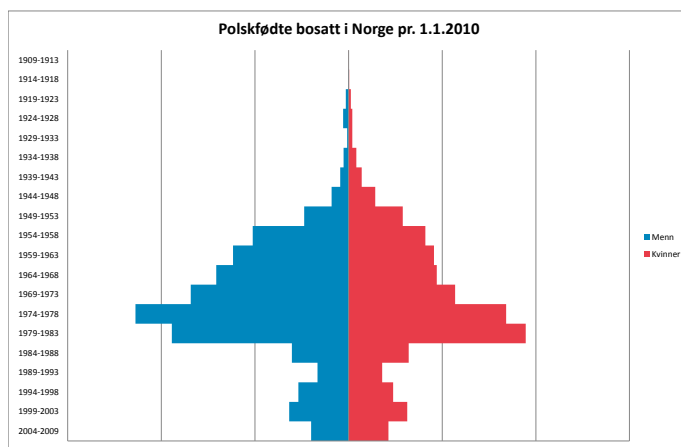
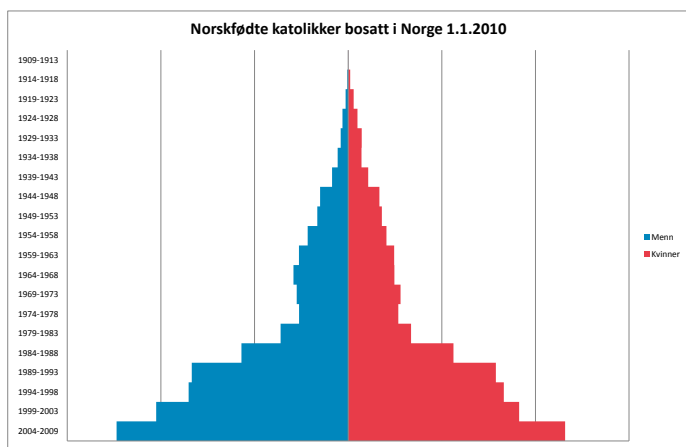
Menighetene er nokså forskjellige

Selv om tilveksten av registrerte polakker er stor over det hele, er det nokså store forskjeller mellom menighetene. Den menigheten som har registrert størst andel utenlandsfødte pr. 1.1.2010 er Ålesund (76%). I motsatt ende av skalaen finner vi Halden, der 51% er født utenlands. Molde er den mest filippinske menigheten, og Lillestrøm den mest vietnamesiske.

Store forskjeller mellom nasjonale grupper

Vi har denne gang dessuten presentert noen sammenlignende befolkningspyramider, altså fremstillinger der man får et visuelt inntrykk av både aldersfordeling og kjønns-sammensetning.

Befolkningspyramidene under viser de største nasjonale segmentene blant katolikkene. At det er slik en overflod av barn og unge i det norske segmentet, er ikke så merkelig som det kan se ut som. De fleste foreldrene til disse barn og unge er ikke norskefødte, de er utenlandsfødte. Man kan altså ikke betrakte

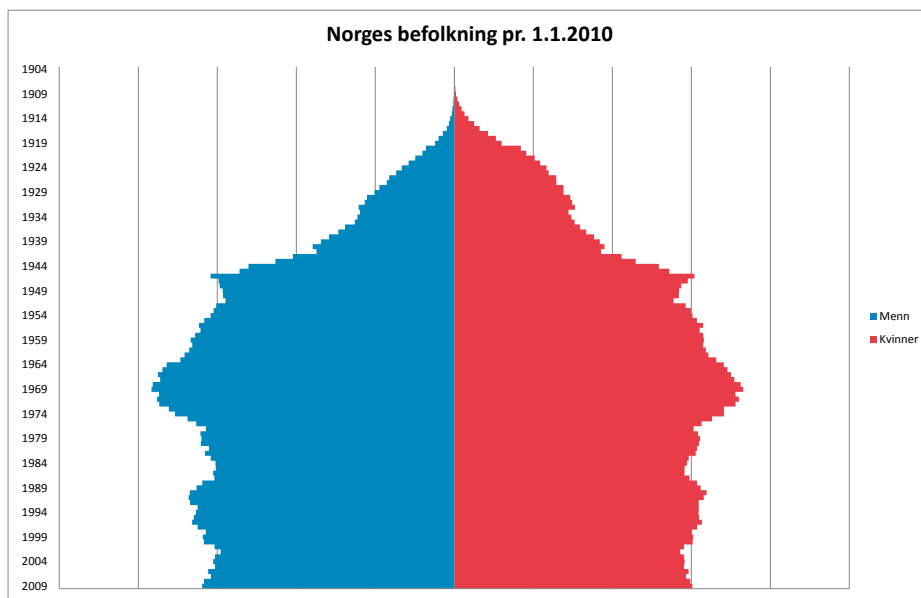
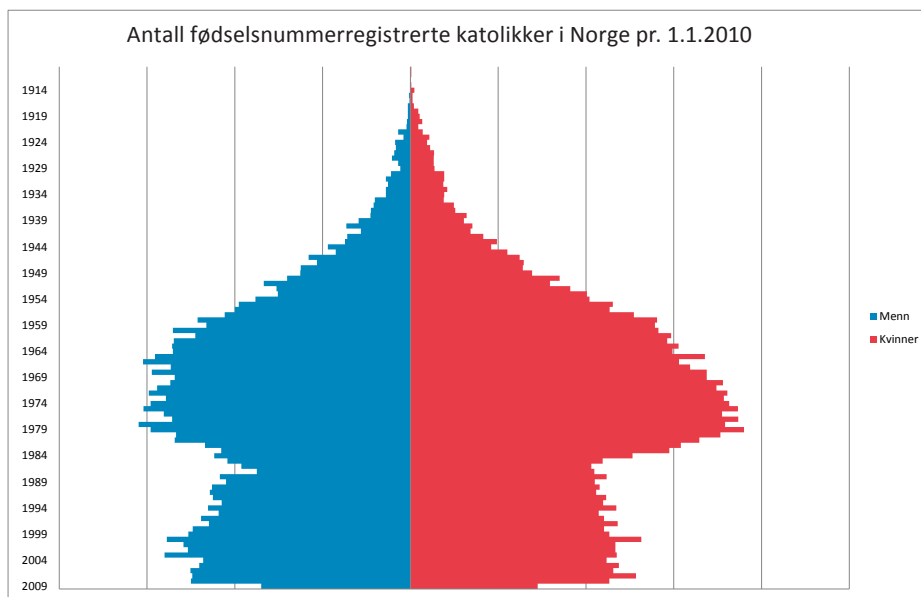
disse figurene som mål på fertilitet gruppene imellom. Eksempel: Når det er så få barn i den vietnamesiskfødte pyramiden, skyldes det at vietnamesernes barn blir norskfødte...

Mer interessant er kjønnsprofilene i gruppene. Den filippinske gruppen er særlig markant: Den er eksepsjonelt kvinnedominert. Men se på polaker, chilenerne og srilankesere – her er det en viss mannlig overvekt. Årsakene til disse forskjellene kan vi ikke gå detaljert inn på, men det henger naturligvis nøye sammen med norsk innvandringshistorie og -dynamikk.

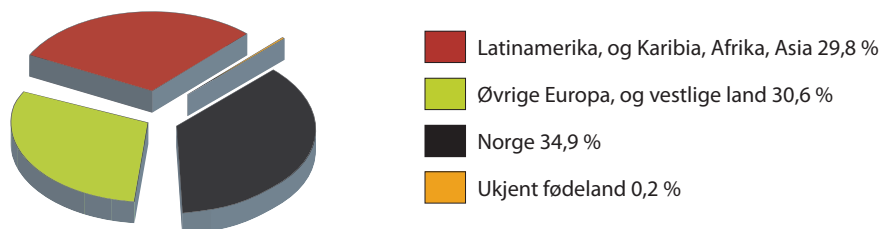
Katolikker i Norge sammenlignet med totalbefolkningen

De detaljerte befolkningspyramidene til høyre på denne siden viser kjønnsvis årskull der vi kan sammenligne Norges samlede befolkning med en katolskregistrerte befolkningen. De mye større utbulningene av middelaldrende på den katolske figuren (s. 28) viser hvor tydelig sterkere vi er preget av innvandring enn det Norge er som helhet. Vi kan også se at det er betydelig flere katolske kvinner enn menn i disse årskullene, men slik er det ikke for den samlede befolkningen.

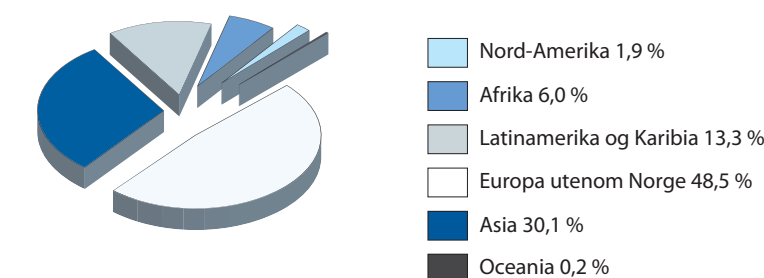
Den markante katolske innsnevringen på 2009-nivået er ikke noe merkelig. Den skyldes ene og alene at det tar litt tid før menighetene får melding om nyfødte som skal døpes og skal tilhøre Den katolske kirke.

Alle registrerte katolikker etter region, 1. januar 2010

De utenlandsfødte katolikker etter region, 1. januar 2010

Menigheter med størst andel født i ...	
	%
Chile	
Valdres kapelldistrikt	19
Kristiansand	10
Harstad	10
Bergen	9
Kongsvinger	7
Filippinene	
Molde	33
Mosjøen	24
Kristiansund	23
Ålesund	23
Levanger	20
Polen	
Hammerfest	36
Narvik	33
Arendal	33
Haugesund	30
Drammen	26
Sri Lanka	
Valdres kapelldistrikt	5
Bergen	4
Harstad	4
Oslo-St. Hallvard	4
Ålesund	3
Vietnam	
Lillestrøm	14
Larvik	13
Moss	12
Kristiansand	11
Kongsvinger	10

Menighetene og deres største segmenter etter fødeland, 1. januar 2010

Menighet	Prosentandel utenlandsfødte	Alle registrerte katolikker	Største segmenter etter fødeland, med prosentandel				
			Polen	Norge	Filippinene	Sri Lanka	Chile
Ålesund	75,91	930	Polen 24,2	Norge 24,1	Filippinene 22,9	Sri Lanka 3,4	Chile 2,5
Mosjøen	75,33	458	Norge 24,7	Filippinene 24,2	Polen 22,1	Litauen 3,9	Chile 2,8
Haugesund	71,22	1275	Polen 29,6	Norge 28,8	Filippinene 16,0	Chile 7,0	Vietnam 2,6
Levanger	69,68	597	Norge 30,3	Filippinene 19,8	Polen 18,4	Vietnam 2,7	Burundi/ Kongo-Kinshasa 2,0
Molde	69,37	320	Filippinene 32,8	Norge 30,6	Polen 12,5	Tyskland 2,5	Sudan 2,2
Valdres kapelldistrikt	69,05	84	Norge 31,0	Chile 19,1	Polen 15,5	Filippinene 8,3	Kongo-Kinshasa/ Sri Lanka 4,8
Stavanger	66,69	5169	Norge 33,3	Polen 26,0	Filippinene 7,9	Vietnam 7,5	Chile 2,3
Narvik	66,67	174	Polen 33,3	Norge 28,7	Filippinene 11,5	Burundi 2,9	Bosnia-Hercegovina 2,3
Bergen	66,19	8655	Norge 33,8	Polen 21,1	Chile 9,2	Filippinene 6,2	Sri Lanka 4,2
Kristiansund	66,14	316	Norge 33,9	Filippinene 23,1	Polen 16,5	Spania 4,1	Brasil 3,2
Hønefoss	65,01	706	Norge 35,0	Polen 24,9	Filippinene 11,2	Chile 6,8	Bosnia-Hercegovina 2,7
Arendal	64,31	1160	Norge 35,7	Polen 32,6	Filippinene 6,0	Irak 3,0	Storbritannia 1,8
Hammerfest	64,12	588	Polen 35,9	Norge 23,6	Filippinene 10,4	Portugal 3,7	Sri Lanka 2,6
Harstad	64,05	242	Norge 36,0	Polen 19,4	Filippinene 13,2	Chile 9,5	Sri Lanka 4,1
Kongsvinger	63,36	333	Norge 36,7	Polen 17,7	Filippinene 12,9	Vietnam 9,9	Chile 7,2
Kristiansand	62,28	2317	Norge 37,7	Polen 13,2	Vietnam 10,9	Chile 9,6	Filippinene 7,5
Lillehammer	61,79	335	Norge 38,2	Polen 19,1	Filippinene 10,5	Vietnam 2,7	Kongo-Kinshasa 2,1
Larvik	61,79	526	Norge 38,2	Polen 23,2	Vietnam 12,6	Filippinene 8,2	Brasil 2,1
Drammen	61,31	2683	Norge 38,7	Polen 26,2	Filippinene 6,0	Vietnam 6,0	Chile 4,7
Storfjord/Lofoten	60,53	114	Norge 39,5	Polen 23,7	Filippinene 14,0	Rwanda 5,3	Kongo-Kinshasa/ Sri Lanka 3,5
Trondheim	60,48	2429	Norge 39,5	Polen 18,4	Filippinene 8,8	Vietnam 4,9	Chile 4,7
Bodø	60,09	426	Norge 39,9	Filippinene 19,7	Polen 13,4	Tyskland 4,2	Peru 1,9
Moss	59,86	1293	Norge 40,1	Polen 24,1	Vietnam 12,4	Filippinene 5,5	Chile/Ungarn 1,9
Hamar	59,21	983	Norge 40,8	Polen 18,0	Filippinene 8,3	Vietnam 8,2	Chile 2,6
Tromsø	59,18	632	Norge 40,8	Polen 19,5	Filippinene 9,3	Rwanda 5,5	Tyskland 3,2
Jessheim	58,99	1134	Norge 41,0	Polen 17,0	Filippinene 12,8	Vietnam 6,3	Chile 4,1
Askim	58,80	801	Norge 41,2	Polen 22,6	Filippinene 8,6	Vietnam 8,6	Chile 2,6
Lillestrøm	58,25	2836	Norge 41,8	Polen 14,8	Vietnam 13,7	Filippinene 6,2	Chile 4,1
Oslo St Hallvard	57,63	11655	Norge 42,4	Filippinene 12,3	Polen 10,9	Vietnam 7,1	Sri Lanka 3,8
Porsgrunn	57,24	1796	Norge 42,8	Polen 12,9	Filippinene 8,8	Vietnam 7,2	Chile 5,0
Tønsberg	56,23	1855	Norge 43,8	Polen 16,1	Filippinene 9,6	Vietnam 7,4	Ungarn 2,2
Fredrikstad	55,90	1501	Norge 44,1	Polen 19,0	Filippinene 10,9	Vietnam 3,7	Irak 2,6
Stabekk	54,21	3477	Norge 45,8	Polen 18,4	Filippinene 6,0	Vietnam 2,4	Tyskland 2,3
Oslo St Olav	54,19	9219	Norge 45,8	Polen 11,9	Filippinene 6,2	Chile 3,6	Frankrike 2,9
Halden	50,68	296	Norge 49,3	Polen 18,6	Filippinene 4,7	Nederland 4,1	Rwanda 3,0

Største fødeland 2010 med 100+	
Fødeland	Antall
Norge	26616
Polen	12024
Filippinene	6141
Vietnam	3674
Chile	2868
Sri Lanka	1437
Tyskland	1122
Frankrike	668
Italia	648
USA	643
Storbritannia	613
Spania	583
Brasil	502
Ungarn	473
Kroatia	460
Colombia	395
Bosnia-Hercegovina	376
Eritrea	348
Litauen	340
Nederland	332
Peru	304
Irak	272
Portugal	266
Irland	230
Mexico	222
Kongo-Kinshasa	207
Venezuela	192
Sverige	187
Tsjekkia	182
Ghana	173
India	170
Rwanda	170
Burundi	169
Den dominikanske republikk	168
Østerrike	164
Slovakia	160
Nigeria	158
Argentina	150
Kapp Verde	145
Belgia	141
Canada	120
Kenya	110
Uganda	110
Sveits	108
Romania	106
Danmark	100

St. Olav bokhandel

Stedet for god pilegrimslitteratur
Besøk vår butikk i Akersvn 14

Åpningstider

• Hverdager 10⁰⁰-17⁰⁰

• Lørdager 11⁰⁰-14⁰⁰

• I. sønd. i mnd: 12³⁰-15⁰⁰

Nettbokhandel: stolavbok.no

«Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler» – Vatikan II om misjon og utdanning

p. Fredrik Hansen

I sin siste sesjon (høsten 1965) fullførte Det annet vatikankonsil to dokumenter som begge bygges på Misjonsbefalingen i Matteusevangeliets siste kapittel (28, 16-20): erklæringen *Gravissimum educationis* – Om den kristne oppdragelse (28. oktober 1965) og erklæringen *Ad gentes* – Om misjonsvirksomheten (7. desember 1965).

BEGGE DOKUMENTENE, vel forberedt allerede før konsilet, representerer biskopenes ønske om å stille to meget sentrale deler av Kirkens liv beredt til å møte den moderne verdens utfordringer.

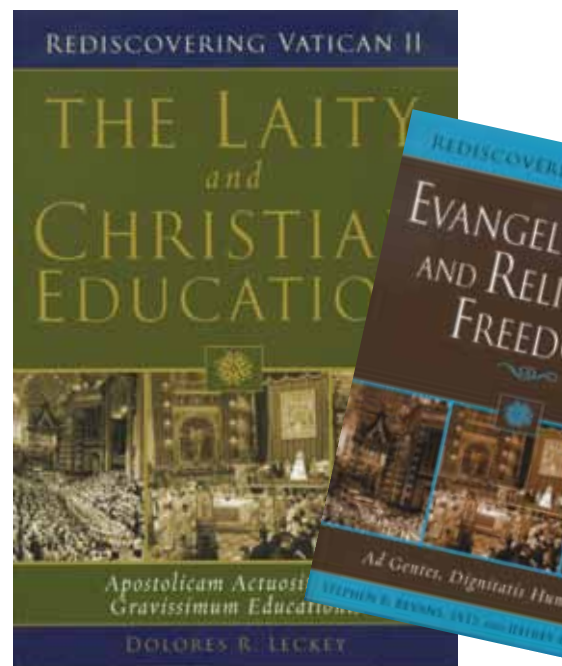
Oppdragelse og utdanning

Dokumentet, som med sine 12 korte artikler ofte omtales som «utdanningsdokumentet,» behandler et meget omfattende område, som inneholder alt fra en rent menneskelig oppdragelse (av barn), til skolevirksomhet, katekese, høyere utdanning og videre utdanning og opplæring av de eldre. I dagens Kirke brukes ordet «formasjon»: den helhetlige opplæring av et menneske. Formasjon i troen er all den hjelp et menneske kan få i sin søken etter hellighet.

Konsilets begynner med å erkjenne at verden har utviklet seg, og denne utviklingen har tatt utdanningen med seg: «[Utdanningens] overordentlige betydning i menneskets liv og dens stadig voksende innflytelse på det moderne samfunns utvikling har vært nøye overveid av det hellige økumeniske konsil. Det forholder seg nemlig således at de unges utdanning, såvel som en viss etterutdanning av de voksne, på grunn av vår tids fremskritt blir på én gang lettere og mere påkrevet» (Innledning).

I artiklene 1 og 2 presenterer konsilfedrene grunnlaget: Alle har rett til utdanning – en utdanning som må være noe mer enn bare innlæring av fakta: «Den sanne oppdragelse ser det imidlertid som sin oppgave å danne den menneskelige personlighet med dens endelige mål for øye, samtidig med at den tar sikte på det allmenne vel i det samfund der mennesket er medlem, og hvis forpliktelser det som voksen skal vedkjenne seg» (1). I tillegg har alle kristne en rett på den særskilte utdanning og katekese som kaller og støtter enkeltmenneske til tjeneste for troen og medmenneskene.

Artikkel 3 og utover diskuterer de sentrale aktører i oppdragelsen/utdannelsen. Ikke uten grunn begynner dokumentet med foreldrene, «barnas første og viktigste oppdragere» (3), og understreker at det er i familien den første og viktigste oppdragelse, spesielt i forhold til troen, finner sted. Deres oppdrag understrekes også i foreldrenes grunnleggende frihet til å legge til rette for sine barns utdanning: «Foreldrene har førsteretten til å oppdrage sine barn, og denne førsterett kan de ikke tvinges til å overdrage andre; de bør altså ha virkelig frihet i valget av skole» (6). Skolen, som er «et sentrum, hvis aktivitet og fremskritt blir til gagn for familiene, for lærerne, for alle slags institusjoner som fremmer det kulturelle, borgerlige og religiøse liv, for det borgerlige samfunn og for hele menneskehetens fellesskap». (5) har både sin egen verdi og fungerer som en av Kirkens mest sentrale midler i utdanningsoppdraget, især når skolen formes av Kirkens misjon, og blir en katolsk skole, hvis «særkjennet er skapelsen av et skolemiljø som i frihet og nestekjærlighet levendegjøres av evangeliets ånd, så den kan hjelpe de unge til å utfolde sin personlighet, samtidig med at de vokser opp som de nyskapte mennesker dåpen har gjort dem til» (8).

Fra serien «Rediscovering Vatican II, Paulist Press.

Dokumentets siste del vies universitetene og høyskolene (10-12). Konsilet ønsket ikke bare katolske universiteter og høyskoler, men også at disse skulle arbeide for et høyt akademisk nivå, i tråd med Kirkens beste tradisjoner, en helhetlig utdanning av mennesket for samfunnets beste, og en utdanning som var omsluttet av troen – slik at samfunnet, Kirken og alle mennesker skulle hjelpes.

Misjon

Med sine 42 artikler, fordelt på seks kapitler, er misjonsdokumentet et av de mer omfattende dokumentene fra konsilet. De første to kapitlene (*Teologisk grunnlag* og *Det egentlige misjonsarbeidet*) presenterer et fundament som de mer praktiske kapitlene 3 til 6 bygger videre på.

Misjon er nødvendig, da det ligger i Kirkens natur: «Kirken, som Gudsfolket på pilgrimsferd, er ifølge sitt vesen «misjonerende,» da den selv kan føre sin opprinnelse tilbake til Sønnens og Den Hellige Ånds sendelse i overensstemmelse med Gud Faders plan» (2). Denne grunnleggende tanke behandles videre og knyttes både opp imot frelseshistorien som helhet, og det faktum at Jesus selv sendte Kirken for å forkynne – la alle mennesker, i alle land og nasjoner få høre det glade budskap. Kapitlet avsluttes med presiseringen om at misjon skal skje nå: «Den tid hvor der skal drives

misjon, ligger mellom Herrens første tilsynekomst og hans gjenkomst, hvor Kirken som det modne korn skal samles sammen i Guds rike fra de

fire verdenshjørner. Før Herren kommer igjen, skal det glade budskap nemlig forkynnes for alle folkeslag» (9).

Det påligger alle kristne å misjonere, et oppdrag vi mottar i dåpen og styrkes til i fermin- gen (10). Denne misjonen er sterkt knyttet til den nestekjær- lighet som alle kristne kalles til, da omsorgen for vår neste krever omsorg for vår nestes evige frelse: «De kristne som lever i de mennes- kelige samfunn, skal være besjelede av den kjærlighet som Gud har elsket oss med, han som vil at vi skal elske hverandre med den samme kjærlig- het» (12). Ut av denne omsorg bygges Kirken, som er Guds folk: «Ved ordets sæd og ved evangeliets forkynnelse kaller Den Hellige Ånd alle mennes- ker til Kristus og vekker troen i deres hjerter. Når han i dåpsbrønnens skjød gjønføder dem som tror på Kristus til et nytt liv, samler han dem til det ene Gudsfolk... » (15).

Den meget utbredte tanken om at misjon er noe som bare finner sted i fjerne land og for andre folkeslag, understreket konsilfedrene at var feil. Forkynnelsen av det glade budskap

«Foreldrene har førsteretten til å oppdrage sine barn, og denne førsterett kan de ikke tvinges til å overdrage andre; de bør altså ha virkelig frihet i valget av skole»

kan ikke stoppe bare fordi et land eller en region har vært kristent i lang tid. Det kristne kall er kallet til daglig å «ta opp sitt kors og følge meg» (Matt 16, 24), som Jesus selv sa. Derfor må budskapet forkynnes dag ut og dag inn, kanskje spesielt der hvor troen i altfor stor grad hviler på kultur og/ eller historie.

Kirken anser misjonskallet som et særskilt kall: «Der er altså noen som er merket med et særlig kall, og som – hvis de besitter de naturlige anlegg og de nødvendige egenskaper og ånde- lige gaver – er parate til å påta seg mi- sjonsarbeidet, enten de nå er innfødte eller utlendinger; prester, ordensfolk og legfolk» (23). Disse skal støttes av

hele Kirken fordi de utøver helt kon- kret den oppgave som er alle kristnes: «Da hele Kirken er misjonerende, og da arbeidet med evangeliets utbre- delse er en av Gudsfolkets hoved- oppgaver, innbyder kirkemøtet alle til en dyptgående indre fornyelse, for at de i levende bevissthet om deres eget ansvar for evangeliets utbredelse påtar seg sin del av misjonsarbeidet blant alle folkeslag» (35). Avslutnings- vis oppfordrer kirkemøtet til en stadig bedre organisering av misjonsarbei- det, en større erkjennelse av misjonen som Kirkens og det kristne livs kjerne, og stiller seg sammen med dem «som for Kristi navns skyld lider forfølgelse, og gjør seg til ett med dem i deres lidelse» (42) – i vissheten om at Evan- geliet har møtt motstand gjennom hele Kirkens historie og i håpet om at budskapet uansett vinner frem.

Veien videre

Begge «saksfeltene» som ble be- handlet i disse konsildokumentene, har siden konsilet gjennomgått store forandringer: Det katolske skolevese- net, som rundt konsilet ble dominert av ordensfolk, er idag i stor grad ledet av legfolk; mens misjonen (evange- liseringen) har blitt styrket i Kirkens kjerneområder (Europa og Amerika), hvor troen ikke lenger spiller den rolle den gjorde, og misjonærer fra

Afrika og Asia sendes hit for å hjelpe bispedømmer med prestemangel – bispedømmer som for 50 år siden sendte tusenvis av misjonærer til Afrika og Asia. Pavene Paul VI og Jo- hannes Paul II søkte å svare på denne utvikling med sine dokumenter om misjon og utdannelse, hvor *Evangelii nuntiandi* (1975), *Catechesi tradendae* (1979) og *Redemptoris missio* (1990) om misjonen står sentralt. ■

Dokumentene på nett:

www.katolsk.no/info/paul6/ge.htm
og www.katolsk.no/info/paul6/ag/

Støtt nye St. Olav!

St. Olav er Kirkens fellesblad, arvtager etter Broen og St. Olav tidsskrift. Det fortsetter å være et uvurderlig bindeledd mellom katolikker i Norge. Gjennom kommentarer, nyhets-, fordypnings- og reportasjestoff fra det katolske inn- og utland fungerer bladet som en bro mel- lom verdenskirken og Den katolske kirke i lille Norge, samt mellom katolikker i vårt eget land. Støtten dere gir til St. Olav gjør det mulig å fremdeles sende bladet gratis til et raskt økende antall katolikker.

Vi har i alle år nytt godt av støtte fra ge- nerøse lesere. Det hadde ikke vært mulig å utgi Broen i den form det hadde uten denne støtten. Nye St. Olav trenger også denne støtten.

På forhånd takk for alle gode og nødven- dige gaver!

+Berislav Grgic
Biskop-prelat av Tromsø

+Bernt I. Eidsvig Can.Reg.
Biskop av Oslo
Apostolisk administrator i Trondheim

Så mye koster vi

I fjor kostet Broen-katolsk kirkeblad rundt 1,5 millioner. Gaver fra leserne dekket ca 20 %. Fortsett å støtte oss! Den største ut- giftsposten er porto, på nesten 740 000, dvs. halvparten av totalen. Denne posten vil fortsette å øke ettersom flere katolik- ker blir registrert. Trykkeriregningen er ca 425 000 og nest største utgift.

Gi via nett: donasjoner.no/okb
Gi via bank: 3000.22.75321

Foto: Camilla Cselenyi

Olav Verpe

–Kalt til kateket

Olav Verpe (23) er kateket i St. Olav menighet i Oslo. Han underviser en klasse med konfirmanter to ganger i måneden. Han er vokst opp på Tveita i Oslo, og til daglig jobber han som musiker.

TIDLIG EN VÅRDAG kommer han slentrende innom oss på Kateketisk Senter. Stilen er laidback, og Olav hilser oss med et smil. «Er det her dere holder til – så fett!» sier han og slår seg ned i vår fargerike sofa.

Hvordan ble du kateket i din menighet, Olav?

Jeg ble kateket fordi jeg er kallet til det. Jeg har mye erfaring fra ungdomsarbeid på Tveita og det å snakke med ungdommer, er noe av det jeg virkelig har dreisen på her i livet. Det er ikke så lenge siden jeg var ungdom selv, og jeg husker godt hvordan det er å slite med trosspørsmål og ikke helt finne sin plass. Men da jeg ble kateket, var det også en annen ting som var viktig for meg, nemlig at jeg ønsket å tjene Kirken. Nå har jeg ikke så mye penger å gi bort, men jeg kan derimot gjøre en innsats som kateket.

Hvordan har arbeidet som kateket fungert og hva slags utfordringer har du møtt?

Å være kateket har fungert veldig bra, og det jeg møter av utfordringer, har med det kulturelle mangfoldet i menigheten å gjøre. Som kateket får man av og til kjenne på kulturforskjellene. Jeg er selv verdikonservativ og står fullt ut for Kirkens lære, men samtidig er jeg veldig fri i min måte å snakke og være. I undervisningen blir det imidlertid viktig å jenne til det man sier, slik at man ikke støter noen som kommer fra hjem hvor de er trosfremme på en annen måte enn en selv. Jeg kan av og til bli litt engstelig for å være altfor brå.

Hva er det beste med å være kateket?

Det er å se at noen jeg har i min klasse kommer til messen frivillig,

kanskje til og med sammen med en mor eller en far som ellers ikke går så ofte i kirken. Da blir jeg glad, for da har jeg klart å gjøre et inntrykk, klart å formidle noe viktig. Jeg takker Gud for at jeg får lov å gjøre en slik jobb med unge.

Hvilke tanker gjør du deg om trosopplæring blant katolske barn og unge i dag?

Trosopplæring i dag er ekstremt viktig. Når samfunnet blir så pass sekularisert, så er det desto viktigere at vi som er troende formidler troen videre til de unge. Men jeg synes ikke det er så ille at den norske staten ikke lenger vil gi kristendomsopplæring i skolen – for Kirkens del representerer dette bare en mulighet og en utfordring. Nå skal Kirken alene komme på banen og møte de unge i en åpen og direkte dialog, og den blir da på Kirkens og ungdommenes egne premisser, og ikke på statens. Dette bidrar også til at de unge kan ta et valg om tro, som er basert på kunnskap og ikke på fordommer.

Hva synes du er det viktigste å formidle til barn og unge i Kirken i dag?

Jeg tror at det viktigste er å presentere Gud, og at fokuset ikke bare blir på tros lære og tradisjoner. Selvsagt er dette med tros lære, etikk og tradisjoner viktig, men vi må først og fremst bruke det som redskaper til å formidle Gud. Elevene skal ikke undervises bare for å sitte med kunnskaper om hva Den katolske kirken mener eller synes – men de skal lære noe om Gud som er sant. Dette er svært sentralt, eksempelvis når vi skal ha om sakramentene –

de kan bare sees i lys av troen. At sakramentene er Guds virksomme tegn i vårt liv, ser vi ikke hvis ikke vi kjenner Gud. Jeg pleier blant annet å si at sakramentene er åndelig bensin for oss, og elevene forstår dette. I tillegg er det veldig viktig å formidle hva som er rett og hvordan det er rett å leve i forhold til Gud, men det må man gjøre uten å fremstå som en moralist – og det er en utfordring som krever balansekunst!

Hvilke undervisningstips har du til andre som er nybegynnere som kateketer?

Det er viktig å holde stoffet enkelt. Å forville seg inn i kompliserte og tunge temaer innenfor kirkelæren, gir ofte lite utbytte. Katekese handler etter min mening om å gjennomgå de samme temaene om igjen og om igjen, men på varierte måter hver gang.

Hvis det er ungdommer man skal undervise, er det videre viktig å være seg selv – ikke prøv å late som du er en annen enn den du er. Det er ingen som ser så tvers igjennom deg som det ungdommer gjør. Den du er, blir liksom avslørt med en gang – de ser sjelen din.

Tusen takk for praten, Olav!

Det er bare hyggelig. Jeg vil gjerne takke dem som er kateketledere i menigheten. De har gjort en helt utrolig innsats for undervisningen, og følger opp alle oss kateketene. ■

Camilla Cselenyi, Kateketisk Senter

Husk Kateketisk Senters nettsider
katekese.no

Jeg vil anbefale Tripp Trapp fordi man ved hjelp av bøkene får hjelp til å formidle troen til sine barn.

Thea Tande-Pham

Pakkene fra **Katolsk Tripp Trapp** er glimrende å gi bort som gaver. Selv har jeg gitt et medlemskap i **Dåpsklubben Tripp**

Trapp til en jeg er fadder for. Dåpsklubben og bokpakkene hjelper meg til å materialisere deler av mitt fadderløfte på om å hjelpe foreldrene med den kristne oppdragelsen. Jeg er kjempefornøyd!

p. Pål Bratbak

Les mer om Katolsk Tripp Trapp, og last ned informasjonsfolder på Det kateketiske senterets hjemmeside www.katekese.no

Har du spørsmål om **Katolsk Tripp Trapp**? Kontakt Oslo katolske bispedømmes Kateketiske senter:

E-post: Kateketisk.senter@katolsk.no
Tlf: 23 21 95 50/51

Løsning rebus neste side: Maldrømning

Maria i mai

Mai er en måned for Maria. Da gis Maria et spesielt navn. Løs rebusen og finn ut hva det er.

– t

– s

– age

– t og – e + n

– r.

Finn flere oppgaver og få tips om hvordan man kan markere mai som Mariamåned på www.katekese.no

Savner St. Olav...

Jeg fikk en spontan reaksjon da jeg i dag fikk dette fine bladet i posten. Jeg ble veldig skuffet over at St. Olav i sin nåværende form legges ned. Jeg vil i den forbindelse si at St. Olav har vært en «livsnerve» til katolsk liv og tradisjon fra før jeg ble katolikk. (Jeg ble opptatt i Kirkens fulle fellesskap 31. januar 2010.) Jeg har i mange år lest St. Olav og har hatt utallige fine leseropplevelser. Har spart på mange av bladene, men angret nå på at jeg ikke sparte på alle! Jeg vil spesielt trekke fram nr. 2-2007 : Temanummer om Charles de Foucauld. Det var for meg et bevis på hvordan vi som kristne brødre og søstre skal leve for hverandre! Han skriver bl.a.: «Å etterligne er uadskillelig fra kjærligheten. Jeg har tapt mitt hjerte til denne Jesus av Nasaret som ble korsfestet for 1900 år siden, og jeg bruker livet mitt på å forsøke å etterligne ham i den grad min svakhet gjør det mulig for meg» (brev til Gabriel Tourdes, 7. mars 1902). Jeg vil også trekke fram mange fine leseropplevelser av livet til mange av de store helgener og fine mennesker som finnes i vår katolske tradisjon.

Jeg skjønner bakgrunnen for hvorfor dette er gjort, og jeg ber om Guds velsignelse over arbeidet videre i Den katolske kirke i Norge. Vil vi bevare vår fine tradisjon med en katolsk kirke i Norge, må vi også være villig til å støtte økonomisk. Jeg vil oppfordre alle, inkludert meg selv, til å støtte Den katolske kirke økonomisk i den grad det er mulig.

Med Guds velsignelse
Jorunn Jarinn Pettersen

St. Olav retter om alder

I lederartikkelen i forrige nummer ble St. Olav tidsskrift omtalt som «Norges visstnok eldste». Denne æren tilkommer oss (dessverre) ikke.

Lektor, akolytt...

I enkelte sammenhenger brukes en del fremmedartede betegnelser på de forskjellige personene som tjenestegjør ved en messefeiring. Jeg lurer på om dere kan beskrive den historiske opprinnelsen til disse betegnelse, og fortelle hvilke gjøremål disse personene har?

Med hilsen

Vibecke Steinfeldt-Foss, Bærum

Svar:

Helt fra den første kristne tid fantes det ulike liturgiske tjenester i messen, lektor, akolytt, kantor o.s.v. I et liturgisk dokument fra 215, kalt Den apostoliske tradisjon, er det bl.a. snakk om innsettelse av lektorer. Lektorens oppgave har alltid vært å gi Guds ord en stemme under messen. Akolytt betyr hjelper, en tjeneste som i dag fylles av ministranter.

Disse liturgiske tjenestene har utviklet seg forskjellig i de østlige og vestlige kirkelige tradisjoner. I den romerske kirke var dørvokter, lektor, eksorsist og akolytt «mindrevigslere» for seminarister på veien til diakonvielsen. Dette ble endret i 1972. Pave Paul VI fremhevet at lektor- og akolytt-tjenesten kunne utføres av alle døpte. Dette ble også slått fast i Kirkeretten fra 1983. Samtidig blir seminarister beskikket til disse tjenestene på en særlig måte som en forberedelse til diakon- og prestetjenesten.

P. Pål Bratbak

St. Olav retter om tider

I forrige nummer oppga vi foreldede åpningstider for St. Olav bokhandel i deres annonse.

Korrekte åpningstider er:

Hverdager: 10.00 - 17.00

Lørdager: 11.00 - 14.00

1. søndag i måneden: 12.30 - 15.00

St. Josef menighet i Haugesund har avholdt valg til menighetsråd for perioden 2010-2012. Det nye menighetsrådet har følgende sammensetning: **Ingvild Sjø** (leder), **Åse Amlie** (sekretær), **Olaf Patryk Fosen**, **Thor Pham**, **Håvard Knutsen**, **Leon Nthiradekura** og **Gemma Gina Heggebø**.

Melding fra St. Josef menighet i Haugesund (8. februar 2010)

Dominikanerinnene ved Lunden kloster i Oslo har den 9. mars 2010 gjenvalgt sr. **Anne-Lise Strøm** som priorinne. Dette betyr at sr. Anne-Lise går inn i sin til sammen syvende periode som priorinne ved klosteret. Valget ble presidert av biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (9. mars 2010)

Oslo katolske bispedømme har ansatt **Ole Fredrick Sand Andersen** som eiendomsforvalter. Han er utdannet sivilingeniør og kommer fra jobben som rådgiver ved seksjon for Facility Management ved avdeling Prosjektledelse, Rambøll Norge AS – Region Midt-Norge, med arbeidsområder som teknisk- og funksjonelle tilstandsanalyser, vedlikeholdsplanlegging, offentlige anskaffelser, byggesak, byggeledelse, tverrfaglig oppdragsledelse og rådgivning innen drift- og vedlikeholdssystemer. Andersen begynte i 50% stilling fra og med 1. mars. Fra 1. august er han ansatt 100% i bispedømmet. Han kan nås på eiendom@okb.katolsk.no.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (16. februar 2010) /St. Olav

Biskop Bernt Eidsvig av Oslo meddelte den 15. februar 2010 opprettelse av en ny kommisjon i Oslo katolske bispedømme: I henhold til føringer fra Kongregasjonen for Katolsk Utdannelse i Vatikanet, etableres i bispedømmet *Kommisjonen for det permanente diakonat* fra 15. februar 2010. Kommisjonen ledes av biskopen som formann ex officio. Kommisjonen består av fem medlemmer

i tillegg til biskopen. Av disse må det være en permanent diakon og to sogneprester. Et av medlemmene utnevnes til koordinator for kommisjonen og dens arbeid.

Kommisjonens mandat er å: 1) oppta nye kandidater til det permanente diakonat i bispedømmet; 2) utarbeide og administrere formasjonen og utdannelsen av permanente diakoner i bispedømmet, og foreta løpende vurderinger av kandidatene; 3) fremme for biskopen, i samråd med de råd, institusjoner o.l. i bispedømmet som biskopen gir denne oppgave, kandidatene for ordinasjonskandidaturet, beskikkelse som lektor og akolytt og diakonvielse etter gjennomført formasjon og studier; 4) lede arbeidet omkring det permanente diakonats plass og funksjon i bispedømmet.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (16. februar 2010)

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo har med virkning fra den 15. februar 2010 utnevnt msgr. **Lucjan Skolik** til *generalvikar i Oslo katolske bispedømme* – med tilslutning fra msgr. Skoliks biskop Kazimierz Ryczan av Kielce, Polen.

Nåværende generalvikar p. **Arne Marco Kirsebom**, som fra 1. august 2009 også er sogneprest i St. Olav domkirkes menighet, er bedt om og har takket ja til, å fortsette parallelt som generalvikar frem til 1. søndag i advent dette år.

P. Lucjan Skolik er inkardinert i bispedømmet Kielce, Polen. Han er født den 19. mai 1949 i Piekary Sl. og ble presteviet 18. desember 1982 av daværende biskop av Kielce, Stanislaw Szymeci. Etter ordinasjonen studerte han to år ved Det teologiske akademi i Warszawa (lisensiat i dogmatikk). P. Skolik virket som kapellan i to av bispedømmets menigheter før han ble utnevnt til prefekt ved bispedømmets seminar – hvor han tjenestegjorde i syv år. Samtidig underviste han i dogmatikk ved det teologiske instituttet Det hellige kors i Kielce. Fra 1993–1998 ledet p. Skolik bispedømmet Kielces pastorale avdeling. Skolik har i to perioder, fra 1998–2008, tjenestegjort som assisterende generalsekretær for Den polske bispekonferanse. Han forberedte flere av dokumentene om tysk-polsk forso-

ning, som var et stort samarbeidsprosjekt mellom de to bispekonferanser. For dette arbeidet mottok han i 2006 Forbundsrepublikken Tysklands fortjenstkors av første klasse. I 2000 ble Skolik utnevnt til pavelig æreskapellan av pave Johannes Paul II. Pave Benedikt XVI forfremmet ham i 2007 til pavelig ærespreat.

Skolik ankom Norge høsten 2008 for et sabbatsår hos St. Elisabethsøstrene på Nordstrand. Siden 1. november 2009 har han også tjenestegjort som kapellan i St. Hallvard menighet, med særlig ansvar for polsk sjelesorg og dåps- og ekteskapskatekese. Msgr. Skolik behersker polsk, tysk, italiensk og fransk. Det første året som generalvikar vil han motta daglig norskundervisning.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (10. februar 2010) /St. Olav

Biskop Bernt Eidsvig av Oslo kunngjorde i sine meddelelser den 15. februar 2010 de følgende utnevnelser i Oslo katolske bispedømme:

Diakon **Per Kværne** utnevnes til sognediakon i *St. Olav domkirkemenighet i Oslo* fra 1. februar 2010.

P. Carlo Borromeo Le Hong Phuc løses fra sin stilling som *koordinator for innvandrersjelesorgen* fra 10. februar 2010.

P. Pawel Wiech SS.CC. utnevnes til *koordinator for innvandrersjelesorgen* fra 10. februar 2010 i 50% stilling ut kalenderåret; han løses samtidig fra sine forpliktelser i den *polske sjelesorg*.

P. Janusz Zakrzewski utnevnes til kapellan i *St. Hallvard kirke* i 50% stilling og rektor for *St. Elisabethsøstrene* i 50% stilling fra 15. mars 2010. P. Zakrzewski ble født 22. april 1969 i Dzierzgowo, Polen. Presteviet 14. juni 1997. 1997–2004 var han kapellan ved St. Martin menighet i Zawidz Koscielny w/ Sierpiec, Polen, 2004–2008 kapellan i Glinojock, Polen, og fra 2008 var han kapellan i St. Bartholomeus domkirkemenighet i Plock, Polen og arbeidet som lærer ved grunnskolen og i videregående.

Han er bosatt hos St. Elisabethsøstrene på Nordstrand og nås på *Janusz. Zakrzewski@katolsk.no* / 48 88 41 93.

P. Arne Marco Kirsebom SS.CC., p. **Rolf Bowitz**, diakon **Henrik von Aachen**, **Øystein Lund**, sr. **Else-Britt Nilsen** OP (koordinator) utnevnes til medlemmer av bispedømmets nyopprettede *Kommisjon for det permanente diakonat* fra 15. februar 2010 for en periode på fire år.

Marta B. Erdal, **Stian Erdal**, **Ingrid Paluska**, **Lucy Mukuria**, **Kariuki Mukuria**, **Anette Kopperud** og **Jan Willem Kopperud** utnevnes til ekstraordinære kommunionsutdelere i *St. Hallvard menighet i Oslo* fra 29. desember 2009, for en periode på tre år.

G. F. Rieber Mohn, **John Rein** og **Bjørn Øiulfstad** utnevnes til medlemmer av styret i *Biskop Grans minnefond* fra 15. februar 2010, for en periode på fem år.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (16. februar 2010)

Biskop Bernt Eidsvig har den 15. mars utnevnt **Nguyen Anh Dung** til ekstraordinær kommunionsutdelere i *St. Ansgar menighet i Kristiansand*, for en periode på tre år fra den 14. mars 2010.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo); (14. mars 2010)/St. Olav

Biskop Bernt I. Eidsvig har den 15. mars 2010 kunngjort at p. **Claes Tande** blir den første sogneprest av *St. Johannes Døperens menighet i Sandefjord*, som opprettes i juni. Utnevnelsen trer i kraft fra den 24. juni 2010, Høytiden for Johannes Døperens fødsel, som er dagen da menigheten opprettes formelt.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (15. mars 2010)

Biskop Bernt Eidsvig har den 15. mars 2010 utnevnt de følgende til medlemmer av Oslo katolske bispedømmes *Kommisjon for Rettferdighet og Fred* (Justitia & Pax): **Håkon Bleken** (gjenutnevning), **Janne Haaland Matlary** (gjenutnevning), **Gunnell Sandanger**, **Edwin Sammut**, **Annabelle Lefebure**, **Magnus Vøllo** og **Nils Terje Lunde**. Utnevnelsene gjelder for en periode på fire år. Justitia & Pax er et redskap for Den katolske kirke i arbeidet for å fremme rettferdighet og fred. Kommisjonens arbeid bygger på Evangeliet og Kirkens sosiallære. Utvikling og menneskeverd på ulike

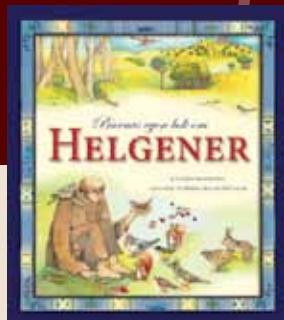
nivåer nasjonalt og internasjonalt er sentrale stikkord i arbeidet.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (17. mars 2010)

Biskop Bernt Eidsvig Can. Reg., apostolisk administrator av Trondheim stift, har utnevnt **Pham Cong Thuan** til medlem av finansrådet i Trondheim stift. Dette grunnet behovet for et utvidet finansråd i forbindelse med forbedringen av stiftets bygningsmasse. Utnevnelsen gjelder fra 5. februar 2010 og en periode på fem år.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (15. februar 2010)

NYHET fra St. Olav forlag

Barnas egen bok om helgener

Forfatter: Doyle, Christopher
Illustratør: Maria Cristina Lo Cascio
ISBN: 978-82-7024-217-7
Format: Innbundet, Sider: 61
Pris: kr 149

Jomfru Maria, Matteus, Peter og Paulus, Frans av Assisi, Terese av Lisieux, Maximilian Kolbe, Fransiska Xaviera Cabrini, Mor Teresa ... Denne boken forteller om livene til 27 spesielle personer som elsket og tjente Gud.

Helgenene som presenteres her, er utvalgt spesielt for å inspirere barna til å følge deres eksempel. Passer for barn fra fem år og oppover.

Kjøp i eller bestill fra St. Olav bokhandel, Akersveien 5, Oslo; tlf. 23 21 95 55; www.stolavbok.no.

In Memoriam:

Sr. Mildri Hoch-Nielsen OP

1922-2010

«**VÆR TROFAST INNTIL DØDEN.** Gud være med Dem, og Hans engel ledsage Dem! Om det ber Deres P. Josef Heiss», 25.4.1940. Denne hilsenen fikk 17 år gamle Mildri Hoch-Nielsen da hun ble tatt opp i Den katolske kirke og dermed etterfulgte sine to eldre søstre, som hadde konvertert tidligere. Men faktisk var det ikke for å konvertere at 14-åringen Mildri oppsøkte p. Vaneufville i St. Dominikus kloster. Hun hadde tvert imot til hensikt å overbevise ham om at Luther hadde rett, og hun stilte til første samtale med en lang liste med innvendinger mot katolisismen og også mot det faktum at Kirken hadde «tatt» hennes to søstre fra henne. Hun hadde mistet sin mor tre år tidligere, og nå følte hun at hennes to søstre – som var i mors sted for henne – også ble tatt fra henne. Resultatet av samtalen ble imidlertid at hun også ble katolikk, og 7 år senere – etter artium og Stabekk husmorskole og en lengre sykdomsperiode – hun led av poliomyelitt – dro hun til Châtillon ved Paris for å inntre hos dominikanerinnene som hun hadde lært å kjenne på Katarinahjemmet.

Hun møtte motstand, man tok helst ikke imot unge kvinner med dårlig helse, og en periode måtte hun komme hjem til Norge. Det var matmangel i Frankrike, og forholdene var for krevende. Men hun fortsatte og fullførte sin læretid i Frankrike, i tillegg studerte hun teologi ved Studium Notre Dâme i Paris, et teo-

logistudium for søstre på linje med brødrenes.

Kun få år etterat hun kom hjem, ble hun valgt til priorinne. Det var i 1964. Det skulle dermed bli sr. Mildri som sto for gjennomføringen av Det annet vatikankonsils reformer på Katarinahjemmet. Sammen med dominikanerbrødrene bidro hun også til etterutdanningskurs for søstre i den forbindelse. Som priorinne skulle hun lede arbeidet med utvidelsen av Katarinahjemmet, et arbeid som ble fullført i 1976. Hun var priorinne i tilsammen 16 år. Når hun ikke var priorinne, var hun gjerne underpriorinne, og i årene fra 1970 til 1992 var hun også novisemester. Hun var rådsmedlem til år 2000.

Hennes virksomhet begrenset seg ikke til hjemlige sysler, så mange de enn var. Hun har en stor skare av mennesker som hun har undervist og ledsaget frem til konversjon. Hun har minst like mange som hun har ledsaget som åndelig veileder. Og hun mistet aldri evnen til kontakt med unge mennesker, ikke minst, som oppsøkte henne like til det siste.

I alle disse årene var hun en drivende, bærende og samlende kraft. Selv den siste tiden hvor kreftene avtok, og hvor hun verken kunne «bære» eller «drive» som før, var hun fortsatt den samlende kraft, om mulig enda sterkere. Hun etterlater seg et stort tomrom og et dypt savn.

«Se hen til Ham og strål av glede, og du skal aldri bli til skamme.» Dette verset fra salme 34 er av de ting de av oss som har vært hennes noviser, husker. Hun som selv var den bærende kraft, kunne være det fordi Kristus bar henne gjennom livet. For mer enn både driftig priorinne og lyttende medmenneske var hun et dypt kontemplativt menneske.

P. Heiss ble bønnhørt. Sr. Mildri forble trofast inntil døden, slik at vi nå med evangeliets ord kan si «Gode og trofaste tjener, gå inn til din Herres glede!» (Sml. Matt 25,14ff.)

Søstrene på Katarinahjemmet

In Memoriam:

Sr. Felicia Körner CSJ

Født: 26. mai 1914 i Hannover
Død: 14. februar 2010 på Grefsen
Begravet på Grefsen kirkegård
23. februar 2010

*Ett lengter jeg etter, det ber jeg om:
Alltid å bo i Herrens Hus (fra salme 27)*

TIDLIG SØNDAG MORGEN, den 14. februar, fikk søster Felicia Körner oppfylt sin inderlige bønn, som hun har bedt så mange ganger i løpet av sitt 21 års lange sykeleie: «Ett lengter jeg etter, det ber jeg om: Alltid å bo i Herrens Hus.»

Søster Felicia Körner ble født den 26.5.1914 i Hannover/Tyskland. I 1935 inntrådte hun i St. Josephsøstrenes Norske Ordensprovincs i Albachten / Münster, og i 1936 kom hun til Oslo og begynte der med sin novisiatsutdanning.

Etter klosterutdanningen forbedret hun seg på det som skulle bli hennes livsverk, nemlig lærergjerningen. Størstedelen av sin pedagogiske utdanning tok hun i Norge og England. Senere supplerte og utvidet hun den med teologi, i Düsseldorf /Tyskland og Roma/Italia.

Søster Felicia har hele sitt aktive liv vært knyttet til St. Sunniva skole i Oslo. Ikke mindre enn 42 år kunne hun se tilbake på; først som lærer, og deretter virket hun i 28 år som rektor ved samme skole.

Innenfor St. Josephsøstrenes rekker har søster Felicia hatt en del

tillitsverv; blant hadde hun i 10 år ansvar for utdanning av unge søstre, og hun har vært forstanderinne for to ulike kommuniteter.

I 1987 fikk søster Felicia tildelt Kongens fortjenstmedalje i sølv.

1989 ble denne hennes aktive livsperiode plutselig stanset av en alvorlig sykdom. Først med en kraftig hjernehinneblødning, og senere ble hun i tillegg rammet av hjerneslag som gjorde henne delvis lammet. Ingen trodde at hun ville overleve dette, men hun overgikk alles forventninger ved å leve 21 år som pleiepasient i søstrenes egen sykeavdeling på Grefsen.

Søster Felicia Körner var en engasjert og energisk søster og pedagog. I det daglige klosterliv satte hun særlig stor pris på alt innenfor liturgien og tidebønnene i kommuniteten. Siden hun var meget musikalsk, prøvde hun å ta inn nye former for sang, og gikk gjerne inn i en forsangers rolle når det trengtes. Til tross for hennes mangfoldige oppgaver, prioriterte hun kommunitetens fellesbønn.

Skolegjerningen sto hennes hjerte nær. Det var for eksempel en fryd å se hennes engasjement når hun ved skoleårets begynnelse leste opp navnene til de nye 1. klassinger. Som alltid var det en fargerik gruppe elever med de mest ukjente og vanskelige navn. Men hun elsket akkurat dette mangfold av nye elever som tilhørte både ulike kulturer og religioner. Da skolen vokste seg stor opptil ca. 400 elever, så kjente hun selvsagt alle ved navn. Her kunne hun bruke sine spesielle evner til å skape forståelse og aksept mellom ulike kulturer og utvikle respekt for den ulike religionstilhørighet som elevene representerte. Hun arbeidet for et tolerant skolemiljø, og en del av hennes filosofi og målsetting var: hos de ikke-katolske elever ville hun skape en positiv holdning til det katolske, samtidig som hun ville bringe disse inn i et nært forhold til andre religiøse retninger ved skolen. Det var

økumenikk på et meget praktisk plan. Sr. Felicia hadde nær og god kontakt med sine medarbeidere. Hun var overbevist om at skolens idégrunnlag og målsetting bare kan lykkes når hele lærerstaben er med på å realisere det.

Søster Felicia hadde en medfødt autoritet. Som lærer kom hun vel forberedt, var meget flink til å undervise og ukomplisert, og ikke minst hadde hun sans for humor. Hun kunne virke streng, men var rettferdig og real. Hun stilte strenge krav til seg selv og andre når det gjaldt orden, disiplin og arbeidsmoral. Og ikke minst – hun lykkedes i å skape trivsel og engasjerte medarbeidere og nysgjerrige elever.

Hvor vanskelig må det ha vært for sr. Felicia å tilbringe 21 år i en sykeavdeling på Grefsen! Men vi vet at både i sin aktive og passive livsperiode virket søster Felicia ut av et dypt personlig forhold til Gud. Uten det ville hun neppe ha kunnet bruke sine allsidige talenter i så fullstendig tjeneste for medarbeidere, elever og foreldre. Og helt sikkert bygget og utvidet hun det som var det vesentligste for henne i livet: Å bli stadig mer forankret i den Gud hun hadde viet seg til i hele sitt klosterliv.

St. Sunniva skoles motto: «**Kjærlighet og glede skal vår gjerning lede**» – det har hun levet gjennom alle livets kontrastfulle faser. Hun ble kalt å leve både Evangeliets Marta og Maria, og hennes dyrekjøpte «JA» er et stort eksempel for oss, hennes medsøstre.

Vi minnes vår kjære søster Felicia i stor respekt og takknemlighet.

St. Josephsøstrene

Den katolske kirkes Olsokfeiring

i Trondheim og Stiklestad

NB: Arrangement i kursiv er i regi av Olsokfestdagene

«Be for oss, hellig Olav,
Norges evige konge!»

Søndag 25. juli:

- Ca 12.30 *Bekransning av St. Jakob på Vestfrontveggen av Nidarosdomen*
- 13.00 Buss fra St. Olav kirke til Verdal/Stiklestad. Retur til Trondheim etter spelet (Kr 200.- pr. person)
- 14.00 Samling på Teglværkstomta. Prosesjon til kapellet på Stiklestad
- 15.00 Katolsk messe i kapellet
- 16.30 Middag på Stiklestad. (Kr 200.- pr. person)
- 19.00 Spelet om Heilag Olav. (Voksne: 360.-. Barn 4–14 år: 180.-. Honnør: 320.-)

Ca 22.00 Ankomst Trondheim

Påmelding innen 10. juli: For tur-retur buss / Spelet om Heilag Olav / middag

Mandag 26. juli:

- 09.15 Klostervalfart. Buss fra St. Olav kirke til de tre nye klostrene, Birgitta-klosteret på Tiller, Munkeby Mariakloster ved Levanger og Tautra Mariakloster. Dagstur (ca 7 timer) Liturgisk leder; kantor / organist Ulf Schancke (Kr 400.- pr. person, inkl. lunsj i Klostergården ved ruinene på Tautra)

Påmelding innen 10. juli. Begrenset antall deltakere

- 17.00 Anledning til skriftemål i St. Olav kirke
- 18.00 Vesper og kveldsmesse i St. Olav kirke
- 19.30 Kveldsmat og sosialt samvær i foreningslokalet i St. Olav kirke

Tirsdag 27. juli:

På formiddagen kan en se noen av Trondheims mange severdigheter, bla. Riksregaliene, Museet i Erkebispegården, Vitenskapsmuseets utstilling; «Middelalderbyen Trondheim» og Ringve Musikkmuseum på Lade

- 13.30-14.15 Omvisning i Nidarosdomen. Ved lektor Egil Mogstad
- 17.00 Anledning til skriftemål i St. Olav kirke
- 18.00 Vesper og kveldsmesse i St. Olav kirke
- 19.30 Kveldsmat og sosialt samvær i foreningslokalet i St. Olav kirke

Onsdag 28. juli:

- 10.00 Morgenmesse i St. Olav kirke
- 10.30 "Åpent Hus" i foreningslokalet i St. Olav kirke etter messen
- 12.00 *Åpningsseremoni på Torget. Felleskirkelig prosesjon til Nidarosdomen*
- 13.00 *Offisiell åpning av Olsokfestdagene i Borggården.* Vi anbefaler også Middelaldermarkedet, der en blant mye annet kan kjøpe såper og kremer fra Tautra Mariakloster!
- 16.00 *Scola Sanctae Sunniva* fremfører *Rex Olavus i Nidarosdomen*
- 16.30 Katolsk vandring med Olav gjennom byen til Nidarosdomen. Varighet ca 1,5 time Ved lektor Egil Mogstad og kantor / organist Ulf Schancke NB: Oppmøte på Lilletorvet. Avsluttes ved Høykoret i Nidarosdomen.
- 16.00-17.30 Anledning til skriftemål i St. Olav kirke
- 18.00 1. vesper i St. Olav kirke.
- 19.00 «Åpent Hus» i foreningslokalet i St. Olav kirke
- 19.30 *Salmesang / konsert i Borggården*
- 21.30 Vigilie i St. Olav kirke. Varighet ca ½ - ¾ time

Det hellige døgnet

Som innledning til det hellige dogn, 29. juli, går troende/pilegrimer/geistlige fra ulike kirker og bydeler i prosesjon fram til Nidarosdomen. Se Olsokfestdagenes program!

- 22.30 Katolsk prosesjon fra St. Olav kirke til Nidarosdomen
- 23.00 *Olavsvaka i Nidarosdomen begynner med en felleskirkelig gudstjeneste (ca 1 time)*
- 24.00 *Vake i Nidarosdomen fram til Laudes kl 06.00*

Torsdag 29. juli:

- 08.00 Pontifikal høymesse i Nidarosdomen med biskopene msgr. Bernt Eidsvig, msgr. Berislav Grgic og msgr. Czeslaw Kozon
- ca 09.15 *Bekransning av Hellig Olav på Vestfrontveggen av Nidarosdomen*
- 09.30 Frokost i foreningslokalet i St. Olav kirke etter høymessen
- 12.00 Middagsbønn og sakramenttilbedelse i St. Olav kirke, fram til kl 15.00
- 13.00 Katolsk vandring med Olav gjennom byen til Nidarosdomen. Varighet ca 1,5 time. Ved lektor Egil Mogstad og kantor / organist Ulf Schancke. NB: Oppmøte på Lilletorvet. Avsluttes ved Høykoret i Nidarosdomen.
- 18.00 2. vesper i St. Olav kirke
- 19.30 Varmmat og sosialt samvær i foreningslokalet i St. Olav kirke

Fredag 30. juli: Olsokforedrag. Ved pilegrimsprest p. Arnfinn Haram O.P. (Tidspunkt kommer senere)

*** Påmelding og betaling** innen 10. juli til: Trondheim Stift, Midt-Norge
v/ Kari Hauge kari.hauge@hist.no Kontonr: 4200 50 24 980 Postadr. Sverresgt 1. 7012 Trondheim

*** Mer informasjon,** kontakt Unn L. Madsø.
unnlm@hotmail.com. Tlf. 916 72 357

* Bestilling av overnatting

- Birgittaklosteret. E-post: post@birgitta.katolsk.no / birgitta.katolsk.no Tlf. 72 89 40 00
- Nidaros Pilegrimsgård.
E-post post@pilegrimsgarden.no /
www.pilegrimsgarden.no ..Tlf. 73 52 50 00

* Tilbud om rimelige måltider i Birgittaklosteret, Nidaros Pilegrimsgård og i foreningslokalet i St. Olav kirke

* Se for øvrig Olsokfestdagenes rikholdige program 28. juli – 3. august! www.olsokfestdagene.no

Vi ønsker alle hjertelig velkommen til Olsokfeiring i Trøndelag!

Olsokkommissjonen

Katolsk/luthersk pilegrimsferd til Nidaros

Nidaros pilegrimsgård tilbyr økumenisk fellesvalfart til Olsok-feiringen. Deltagerne kan være med på alle postene i det katolske programmet.

Bli med på en unik opplevelse 23. juli - 31. juli 2010!

For mer informasjon, ta kontakt med Nidaros Pilegrimsgård,
post@pilegrimsgarden.no,
tel 73 52 50 00,
www.pilegrimsgarden.no.

Ett år i Nord-Norge

I februar fylte biskop-prelat Berislav Grgic av Tromsø 50 år, og i mars falt ettårsdagen for bispevielsen. I den anledning gjorde Årgot Kermit et intervju for katolsk.no, som her gjengis forkortet.

Howdan har ditt første år i Nord-Norge vært?

– Det har vært et godt år. I mai og juni besøkte jeg alle menighetene i stiftet. Flere steder meddelte jeg fermingens sakrament.

Jeg var veldig spent, for jeg kjente ikke forholdene her i Nord-Norge, men hadde hørt om de store avstandene. Jeg er blitt tatt godt imot overalt, både i Tromsø og under mine besøk i de øvrige sognene. I den første tiden har jeg forsøkt på å bli kjent med folk og selve landet – og denne perioden er ennå ikke over.

Jeg vet ikke helt hvordan det gikk til at nettopp jeg, en prest fra Kroatia, og ikke en annen, for eksempel en norsk eller polsk prest, ble biskop her. Men etter dette første året, føler jeg nå at vi er på en felles vei – og hvordan veien fremover blir, vil tiden vise.

Hvilke tanker har du gjort deg om det kirkelige liv i landsdelen etter at du har besøkt stiftets syv sogn?

– Jeg ser at folk holder sammen og deltar i fellesskapet i gudstjenesten, selv om de lever i en ekstrem diaspora. Vi er en innvandrerkirke, som er representert med 40-50 nasjoner. De forskjellige nasjonalitetene bringer med seg erfaringer fra sine hjemland, og jeg har opplevd at folk har ulike forestillinger om kirken. Dette er en utfordring både for presteskapet og alle andre. Når messen feires eller når sakramentene utdeles, må fellesnevneren være at det skjer på norsk vis, og ikke slik den enkelte er vant til fra sitt hjemland, fra Sør-Amerika, Afrika, Filippinene eller Polen.

Andelen av menigheten som deltar i messefeiringen er større her nord enn i de fleste europeiske land. I Nord-Norge som helhet er deltagelsen i gjennomsnitt 20-25 % av de registrerte katolikkene.

Generelt var det fint for meg å oppleve at de norskfødte er veldig åpne for alle som kommer til messen. De er flinke til å ta kontakt med nyankomne – både andre norske og utlendinger – noe som er en stor hjelp i deres integrering i menighetslivet.

For utlendinger er det også lett å ta den første kontakten med de norske aktive medlemmene; de som utlendinger ser er aktive. Disse gjør en stor innsats. Min iakttakelse er at det synes lettere for en utlending å ta kontakt med aktive norske enn for eksempel med en polakk, filippiner osv. Det er de norske som har ressursene og kan hjelpe. Der hvor det er flere nasjonaliteter, er det alltid de norske som binder det hele sammen.

Hvilken forskjell synes du er størst mellom katolikkene i Kroatia og i Norge?

– I Kroatia er det en del «vanekatolikk», fordi det er tradisjon og alt omkring dem er katolsk. De blir døpt inn i kirken, det er ikke et personlig valg. En norsk katolikk har som regel konvertert og er bevisst på det valg som de har gjort ved å bli opptatt i den katolske kirken. I Norge har man ikke den samme tradisjon som i et katolsk land.

Er det noe ved norsk tradisjon som har gjort inntrykk på deg?

– Det jeg særlig vil fremheve, er åpenheten, som fra første stund møtte meg da jeg kom til Norge, og som siden har kommet meg i møte gjennom mange norske kvinner og menn.

Hjelpsomhet er også et karaktertrekk. Nordmenn ønsker å hjelpe når man henvender seg til dem. Jeg tenker ikke bare på de som er i Kirken, men overalt i landet.

På Svalbard med p. Mirek Ksiasek og sogneprest i Den norske Kirke Leif Magne Helgesen

Det har vært sagt at skandinaviske katolikker er fullstendig integrert i det sekulære samfunnet. Har du noen råd å gi til katolikker som føler seg isolert med sitt livssyn?

– Vi har våre menigheter og nettverk hvor folk må komme og være med i fellesskapet. Til de som føler seg isolerte eller alene: ta kontakt med sognepresten, eller kom til messen og kirkekaffen. Legfolk kan også hjelpe. Jeg håper at de som føler det slik, tar kontakt. Ikke vær redd, men kom!

Hva er dine planer eller visjoner fremover for Kirken i Nord-Norge?

– Først og fremst mitt valgspørsmål som er avbildet på mitt bispevåpen: «Å stå for ditt åsyn» – «astare coram te» – at den enkelte står på sin plass, den plass Gud har kalt ham til.

Kirken her nord vokser langsomt, ikke så fort som i Sør-Norge. Man behøver ikke å være redd for å bo her i Nord-Norge, slik en del «søringer» mener. Mørketid og lang vinter har både dager med et fantastisk pastellfarget lys på himmelen og netter med flammende nordlys.

Jeg håper også generelt, ikke bare for Tromsø stift, men for hele Norge, at vi en gang må bli økonomisk uavhengige og klare oss selv, uten hjelp utenfra. ■

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

Klostertanker

Sr. T. Hosanna av Jesusbarnet OCD – tilhører Karmel kloster i Tromsø

Hvordan feirer nonner påske?

Våre ulike feiringer synes å være gjenstand for særinteresse hos noen nysgjerrige: en slags alternativ måte å feire på? Neppe. Det dreier seg nemlig om noe mer relevant og spennende enn mange tror.

ORDENSLIVETS MENING ligger helt på det overnaturlige plan. Som nonne oppdager man ganske fort at «er ikke Kristus oppstanden, er deres tro» (og hele deres liv bak klostermurene) «en illusjon» (1 Kor 15,17). Uten at man hver morgen på nytt møter den oppstandne Jesus og blir kjærlig kalt ved navn, ville det strenge klosterlivet i beste fall bli et ganske patetisk forsøk på selvforedling, allerede i utgangspunktet dømt til å mislykkes.

«Er dere da oppstandne med Kristus, så streb etter de ting som er der oppe hvor Kristus sitter ved Guds høyre! Stem tanke og sinn etter dem, og ikke etter de jordiske ting. For dere har vært gjennom døden, og deres liv er skjult med Kristus i Gud» sier Paulus (Kol 3,1-2).

Den hellige Teresa av Jesus uttrykker det slik i *Fullkommenhetens vei*: «Bønnen og et bekvemt liv tåler ikke hverandre», og hun vet godt hva hun snakker om. I sine første 17 år som nonne forsøkte hun å forsone «et liv skjult i Gud» med «de jordiske ting». Resultatet var at hun forlot bønnelivet, og Gud selv måtte gripe inn med en rekke rystende visjoner for å få henne til å snu. Dermed begynte det utrolige åndelige eventyret som førte henne

til mystikkens høyder og bar konkret frukt i Kirken: ordenen for de uskodde karmelitter.

RADIKALE VALG er ikke noe man tar en gang for alle. Det dreier seg om en vei. I *Oppstigningen på Karmelberget* sier Johannes av Korset: «For å komme frem til å bli det du ikke er, må du gå gjennom det du ikke er». Teresa på sin side forklarer: «Dersom vi tømmer oss for alt som er skapt, og frigjør oss fra det av kjærlighet til Gud, kommer denne Herren til å fylle oss med seg selv». Det betyr en død bort fra livet slik man har kjent det, for å skape i seg selv en ubegrenset plass for Kristi eget liv; en død «med den største glede over å ha kommet til ro og over at Kristus lever i [en]» (*Den indre borgen*). For et påskebudskap for alle som vil ta Kristi Evangelium på alvor!

Klosterlivet fremmer dette på en enestående måte, men, paradoksalt nok, i seg selv påtvinger det ikke noen heroisme. Man lever et så strengt liv som man selv til en hver tid bestemmer seg for. Reglene og strukturene legger alt til rette for å sikre *muligheten* til dag for dag å velge et radikalt avkall, for å ha intet annet «å leve av» enn Jesu kjærlighet. Dette blir til en uavbrutt påskefeiring som for Paulus betyr at «det er Kristi kjærlighet som driver oss (...) for at det å leve ikke lenger skulle bety bare å leve sitt eget liv, men å leve for ham som er død og oppstanden for oss» (2 Kor 5, 14-15).

I samme ånd sier Teresa: «Herren ser ikke på gjerningenes storhet, men på kjærligheten de blir utført med.» Det er

bare kjærligheten som skritt for skritt kan frigjøre oss fra egosentrismens slaveri og åpne oss opp mot Ham som alene kan gi oss sann fred, glede og lykke. «Han som i dødens stund syntes å være fratatt all skjønnhet (...), åpenbarer nettopp på korset fullt ut Guds kjærlighets skjønnhet og makt. (...) Det gudviende liv gjenspeiler denne kjærlighets glans, fordi det ved sin trofasthet mot korsets mysterium bekjenner troen på Faderens, Sønnenes og den Hellige Ånds kjærlighet og lever med den,» understreker Pave Johannes Paul II i exhortasjonen *Vita Consecrata*.

UTEN DENNE PÅSKEERFARING risikerer selv «Høytiden over alle høytider» å bli tragisk redusert til det ytre – noen festlige aktiviteter og opplevelser. Skjønt det i sin essens gjelder alle de døpte, er særlig de som er viet til Gud, ment å være vitner om kristenlivets påske-kvalitet. ■

ST. OLAV

Vi takker!

Per 10. mars er det kommet inn kr 39 789,- til St. Olav, inkludert gaver via skattefradragsordningen.